

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA GENERALĂ ANTICORUPȚIE

 Colecția
PERIODICE

INTEGRITATEA

BULETIN DOCUMENTAR
ȘI DE INFORMARE PRIVIND
ACTIVITATEA DE PREVENIRE
ȘI COMBATERE A CORUPȚIEI

ANUL XVII
Nr. 1(32)/2023
SERIE NOUĂ

EDITURA MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA GENERALĂ ANTICORUPȚIE
DIRECȚIA PREVENIRE
SERVICIUL PREVENIRE

INTEGRITATEA
BULETIN DOCUMENTAR ȘI DE INFORMARE
PRIVIND ACTIVITATEA DE PREVENIRE ȘI COMBATERE
A CORUPȚIEI

ANUL XVII Nr. 1 (32)/2023

SERIE NOUĂ

Editura Ministerului Afacerilor Interne

COLECTIVUL REDACȚIONAL

Membri:

Comisar-șef de poliție POPESCU Manuela Elena

Comisar-șef de poliție CIOBANU Bogdan

Comisar-șef de poliție NISTOR Andrei

Comisar-șef de poliție BÂRLICI Traian Mihăiță

Comisar-șef de poliție CREȚU Ionuț-Cornel

Secretar:

Comisar-șef de poliție BUCUR Viorela

Responsabil de număr:

Comisar-șef de poliție GHIȚULEASA Ciprian

Apare semestrial.

Redacția nu își asumă responsabilitatea pentru punctele de vedere
exprimate de autori.

Manuscrisele nu se înapoiază.

Adresa redacției:

București, șos. Olteniței nr. 390A, sector 4, cod postal 041337

Telefon: 021.332.38.29

Fax: 021.332.57.68

Interior: 14035; 14090; 14106; 14134; 14136

CUPRINS

CORUPȚIE ȘI CORUPȚI ÎN SECOLUL FANARIOT	4
PREZUMȚIA DE NEVINOVĂȚIE ÎN MATERIA CORUPȚIEI.....	14
INTEGRITATE ORGANIZAȚIONALĂ ȘI BUNA GUVERNANȚĂ A MIGRAȚIEI	20
MANDATUL DE ADUCERE IPOTEZE DE EMITERE ȘI JURISPRUDENȚA CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI.....	30
ETICA ȘI INTEGRITATEA ÎNTR-O METAFORĂ A ZIDIRII	36
MORALITATEA, INTEGRITATEA ȘI ETICA SPECIFICE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE	40
PUTEM OPRI CORUPȚIA?	47
CREȘTEREA PERFORMANȚELOR MANAGERIALE PRIN INTERMEDIUL CONTROLULUI INTERN	52
ETICA ȘI INTEGRITATEA	58
ETICĂ ȘI INTEGRITATE. CUM ANALIZĂM O PROBLEMĂ DE ETICĂ LA NIVELUL INSTITUȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR? CAUZE ȘI REZOLVĂRI.....	62
RAPORT ANUAL DE EVALUARE A INCIDENTELOR DE INTEGRITATE PRODUSE ÎN ANUL 2022 LA NIVELUL MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE	68

CORUPȚIE ȘI CORUPȚI ÎN SECOLUL FANARIOT

dr. Gabriel-Virgil RUSU

Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române – Filiala Cluj

Fiind, potrivit statisticilor, una din cele mai corupte țări din Uniunea Europeană¹, nu surprinde faptul că, o parte a opiniei publice de azi consideră că fenomenul corupției în România își are rădăcinile în secolul al XVIII-lea. Se vorbește despre o „corupție de import”, de sorginte bizantino-otomană, principalii vinovați fiind considerați domnitorii fanarioți care au perfecționat în timp metode imorale de promovare în funcții publice a unor demnitari, ei înșiși ocupând tronul prin mite uriașe date sultanilor și vizirilor. Că lucrurile stau așa (sau altfel) nu se poate spune cu minimă claritate fără o scurtă incursiune, prin intermediul documentelor și lucrărilor de specialitate care s-au ocupat, fie și tangențial, de instituțiile statului (centrale și locale), pe tărâmul practicilor sociale și normelor juridice în care acestea ființau în veacul amintit.

La începutul secolului al XVIII-lea câteva episoade, nefericite din perspectiva Sublimei Porți, consumate în Țările Române², l-au determinat pe padișahul Ahmed al III-lea să producă schimbări semnificative în practica numirii domnitorilor. Lipsa de încredere a sultanului față de domnitorii români, tot mai infideli și tot mai orientați spre Europa creștină, a determinat Istanbulul să-și trimită în teritoriile supuse de dincolo de Dunăre reprezentanți recrutați din rândul bogaților demnitari și negustori greci ai cartierului Fanar, în speranța că *faptele și lucrările îndrăznite de domnii pământeni nu se vor mai ivi din partea fanarioților*.³ Cum în practica numirii domnitorilor nu existau proceduri scrise, ci doar elemente de drept consuetudinar, adaptate, dezvoltate și perfecționate în timp, voința padișahului devenea un act cu putere de lege. De altfel, obiceiul cumpărării

---

¹ *Transparency International, Corruption perceptions index*. 2021, <https://www.transparency.org/en/cpi/2021, passim>.

² Este vorba despre „trădările celebre” ale principilor Moldovei – Dimitrie Cantemir, aliat cu țarul Petru I al Rusiei și participant la conflictul ruso-turc din anul 1711, încheiat cu victoria zdrobitoare a otomanilor de pe Prut – și al Valahiei – Constantin Brâncoveanu, zis „Altân-bey”, adică „Beiu de Aur”, datorită averilor acumulate, cel care a conspirat cu austriei scoaterea țării de sub autoritatea Porții (n.a.).

³ Vasile Alexandrescu Urechia, *Domnia lui Alexandru Calimach*, Lito-Tipografia Carol Göbl, București, 1901, p. 305, în continuare: Urechia, *Domnia*.

tronului prin *peșcheșuri* (cadouri cu ocazia zilelor de naștere) și *rușfeturi* (mită) era mult mai veche, pentru că încă din a doua jumătate a secolului al XVI-lea scaunul domnesc devenise obiect aprig de mezat, iar sumele puse în joc ajungeau la cote inimaginabile, ca de pildă de șapte ori tributul anual către Poartă.⁴

Începea o eră nouă – „Secolul fanariot”⁵ – un veac de impunere a culturii elene, de creștere a autorității turcilor și de spoliere a principatelor dunărene. Pentru o bună parte a istoriografiei românești, mai ales cea din perioada comunistă, efectul a fost dramatic: degradarea vieții sociale prin sărăcirea accentuată a unei populații majoritar rurale, legată de glie, prosperitatea boierimii (autohtone și a celei de import), exacerbarea fiscalității și, nu în ultimul rând, creșterea corupției la toate nivelurile instituționale. Dominației Porții i se atribuia principala responsabilitate pentru rămânerea în urmă a Țărilor Române, istoricii presupunând că, fără impactul otoman cele două principate s-ar fi dezvoltat la un nivel comparabil cu cel al țărilor avansate ale Europei.⁶

Perioada a fost și este și acum considerată una de decadență în care dependența tot mai accentuată față de Istanbul a făcut ca orice manifestare de politică externă să fie drastic sancționată. Totuși, secolul al XVIII-lea a fost și unul al progresului și este suficient să menționăm politicile de reforme ale unor domnitori fanarioți (despoți luminați), coagularea Partidei Naționale și creșterea sentimentului patriotic la nivel elitar, progresul cultural, inovația normativă, creșterea demografică sau economică. Printr-o sondare mai atentă a izvoarelor vremii, datorită contribuției istoriei economice și reinterpretării unor fapte și evenimente ale veacului cu pricina, viziunile istoriografice „radicale” sunt înlocuite treptat cu unele mai nuanțate. Însă trebuie să recunoaștem că viața de atunci, într-un stat supus unei puteri străine, cu foarte multe obligații de tip material, cu o creștere excesivă a fiscalității și o venalitate a funcțiilor pe măsură, nu era deloc confortabilă.

Instituția centrală principală a statului medieval românesc era *Domnia*, apărută în secolul al XIV-lea odată cu formarea Țărilor Române; situația sa nu s-a schimbat în mod semnificativ nici în perioada pre-modernă sau modernă. Domnitorul, vârful unei organizări sociale de tip piramidal,

---

⁴ Keith Hitchins, *România 1877-1866*, Editura Humanitas, Seria Istorie, București, 1996, p. 23.

⁵ „Secolul fanariot” se deschide în ambele țări vasale otomanilor cu același domnitor: Nicolae Mavrocordat, numit pe tronul de la Iași în anul 1711 și pe cel de la București la 1716. Era fiul cunoscutului om politic, diplomat și cărturar grec, Alexandru zis „Exaporitul”, tălmăci (*dragoman*) și consilier de taină al sultanului (n.a.).

⁶ Bogdan Murgescu, *România și Europa. Acumularea decalajelor economice (1500-2010)*, Editura Polirom, Seria Historia, București, 2010, p. 28.

provenea din rândul marilor boieri. După intrarea în formele de dependență față de Înalta Poartă – Mircea cel Bătrân, în Valahia, 1417 și Petru Aron în Moldova, 1456, domnitorul trebuia să fie confirmat în funcție și să primească însemnele puterii din partea sultanului: firman de numire, steag, cucă, caftan, iatagan și un cal cu întreg harnașamentul. Izvoarele documentare creionează imaginea unui monarh absolut care deține toate pârghiile puterii în stat: conduce politica externă, decide în materie de politică internă, exercită justiția supremă, stabilește nivelul fiscalității și este unicul legiuitor. Practic, în mâna lui se află „puterea executivă”, „legislativă” și „judecătorească” și nimeni nu-i poate îngădi aceste drepturi. În plus, este și „omul lui Dumnezeu”, aspect care-i creează și protecție de amovibilitate. Am putea spune că el poate corupe sau poate fi corupt fără a da nimănui socoteală, „uitând” că în acea perioadă problema nu se punea deloc în acești termeni. Succesiunea la tron se realiza consuetudinar, pe baza principiilor eredității, electivității și viagerității, și sunt binecunoscute dinastiile românești ale Basarabilor (Țara Românească) și Mușatinilor (Moldova). Situația pare a se schimba spre sfârșitul secolului al XVI-lea, dar mai ales în veacul următor, când boierimea încearcă să-i limiteze puterile și în unele situații chiar reușește. Turcii se vor amesteca tot mai brutal în practica numirii domnitorului pretinzând sau acceptând sume imense de bani drept „mită” (în terminologia vremurilor noastre) de la diferiți pretendenți care-și justificau cumva descendența dintr-un „os domnesc” jurând supunere necondiționată padișahului pentru a confirma sau înlocui domnitorul.

În secolul al XVII-lea domnia nu mai este nici ereditară și nici viageră: Țările Române sunt vasale Porții, iar electivitatea aparține de drept sultanului; domnitorul este considerat *bey* (prinț) și demnitar al imperiului, iar „cumpărarea tronului” cu sume colosale devine obicei. Intrase în practica cutumiară faptul ca fiecare înțelegere să fie însoțită de cadouri, mărimea acestora depinzând de rangul și influența celui care le primea.⁷ Padișahul nu mai era foarte interesat de punctul de vedere al boierimii locale (decât foarte rar, precum cazul lui Matei Basarab), își alegea domnitorul după bunul său plac,⁸ ținând cont de sfaturile vizirilor – cumpărați și ei – dar mai ales de sumele de bani investite de pretendenți și de beneficiile care decurgeau din acestea. Perioada fanariotă cunoaște un număr mare de instalări pe tron, dar

---

⁷ Keith Hitchins, *op. cit.*, p. 23.

⁸ Spre exemplu, la 1774, Abdul Hamid I îi acorda tronul de la București reformatorului Alexandru Ipsilanti, deși boierimea munteană îl dorea pe Ștefan Pârșcoveanu (Florin Constantiniu, „Reformele lui Constantin Mavrocordat și Alexandru Ipsilanti”, în Paul Cernovodeanu *et alii* (coord.), *Istoria românilor*, vol. VI, Editura Enciclopedică, București, 2002, p. 509).

și de maziliri (unele însoțite de pierderea libertății sau chiar a capului domnitorului),⁹ fiind una plină de instabilitate, în care abuzul, intriga, cumpărarea de influență și corelativ „mita” erau la cote înalte. Era un adevărat trafic de domnitori! Majoritatea fanarioților domnesc în mai multe rânduri atât în Moldova, cât și în Țara Românească, semn că se împrumutaseră masiv sau acumulaseră averi importante care le permitea achiziția succesivă a funcției (spre exemplu, Constantin Mavrocordat cu 10 domnii – de șase ori în Țara Românească și de patru ori în Moldova sau Alexandru Ipsilanti cu 3 domnii în ambele țări). La tron aveau acces persoane care nu aparțineau prin naștere aristocrației, nu se trăgeau din „os domnesc”, dar acumulaseră suficient capital pentru a-și atinge scopurile economice, tronul devenind o afacere în sine.

Dincolo de Carpați, în perioada 1176-1541, în Transilvania, voievodul era numit personal de regele Ungariei căruia îi jura credință ca vasal, după modelele apusene. De obicei, el era un apropiat al suveranului, de multe ori originar din comitatele din afara voievodatului (Doja de Debrecen, Toma de Szecsen). Nu era uns cu mir, dar conducea una din țările Coroanei Sfântului Ștefan în numele suveranului său care era stăpânul de drept divin al pământului. Cu alte cuvinte, are un „șef” deasupra sa care poate să-l demită ori să-l sprijine (chiar cu oști atunci când voievodatul este atacat de pecenegi, cumani sau tătari). După anul 1541, când Transilvania, alături de câteva comitate neocupate de turci din pusta maghiară – *Partium Regni Hungariae* –, va deveni principat autonom sub suzeranitate turcească, vom asista la o schimbare de regim juridic. Principele va fi ales acum de Dietă, de adunarea de stări privilegiate de tip parlamentar și constituțional – urmând a fi confirmat de sultan. La fel ca și Valahia și Moldova, Ardealul își va răscumpăra pacea și autonomia internă prin tribut. Apropierea de Istanbul și gravitația în jurul sultanului ori a centrelor de putere regionale (vizirul de Buda sau pașa de Timișoara)¹⁰ va determina apelul la practici cutumiare pe care azi le-am cataloga ca fiind asociate faptelor de corupție.¹¹

---

⁹ În secolul al XVII-lea, în Țara Românească sunt 29 de numiri de domni, în Moldova sunt 47, în timp ce în Transilvania, ceva mai stabilă din punct de vedere politic, au fost doar 16 (dintre aceștia Gabriel Bethlen, Gheorghe Rákóczi I și Mihail Apafi au avut domnii îndelungate). În secolul al XVIII-lea situația nu se schimbă prea mult: sunt 29 domnii în Țara Românească, 39 în Moldova: domnia este scurtă și durează în medie 2,5-3 ani.

¹⁰ Georg Kraus, *Cronica Transilvaniei, 1608-1665*, Editura Academiei RPR, București, 1965, p. 480.

¹¹ De pildă, la 1774, nobilului Dionisie Bánffy i se reține, într-un proces de înaltă trădare judecat în dieta țării, faptul că *a trimis daruri la Poarta Otomană, ceea ce era interzis persoanelor particulare* (Gabriel-Virgil Rusu, *Gherla. Cetatea lui Martinuzzi*, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2013, p. 175).

Coruperea și cumpărarea influenței înalților demnitari decidenți otomani – pașalele de la Dunăre, beglerbeii, vizirii sau chiar însuși sultanul – era, așa cum am anticipat deja, un obicei în uz și înainte de secolul fanariot. Mihai Viteazul se împrumută de la zarafii din Istanbul cu dobânzi uriașe pentru a avea un buget suficient, necesar obținerii domniei: [...] *nevoia sili pe Mihai a lua, pe creditul Vistierului Ion, patru sute de mii de florinți dela Turci, Greci și Ovrei, cu camătă grea. Din această sumă dete numai lui Sinan Vizirul douăzeci de mii de galbeni; cealaltă o împărți în daruri la Sultan și la ceilalți miniștri și astfel deschise calea cererilor sale.*¹² La 1782, Alexandru Mavrocordat a cheltuit imensa sumă de un milion de piaștri¹³ pentru cumpărarea scaunului Moldovei, gest rămas celebru în conștiința contemporanilor. Potrivit unor cercetători, în ultimul deceniu al secolului al XVIII-lea eforturile domnitorilor de a se menține pe tron a însemnat cel puțin jumătate din venitul anual al Moldovei, care în vremea respectivă se ridica la patru milioane de piaștri.¹⁴ Fără această practică cu rădăcini cutumiare bizantine și otomane, *obicei* care nu a fost niciodată legiferat, fără așa-numitul „rușfet” (cadou neoficial, plasat la persoana influentă și de încredere), poziția politică dorită nu avea cum să fie ocupată. În cele din urmă scaunul vacant, că era cel de la Iași sau de la București, putea fi obținut de cel care plătea mai mult; mai greu era de menținut!¹⁵

După primirea firmanului de numire și plata *mucarerului mare* (taxa de investire) către sultan, domnitorul fanariot (*hospodar*) era integrat în ierarhia de stat otomană, funcția sa fiind echivalentă cu cea a unui pașă cu două tuiuri (de pildă, sultanul avea opt tuiuri), dar inferioară poziției marelui dragoman al Porții (care avea trei tuiuri). Cortegiul noului domnitor se pune în mișcare de la Istanbul spre țară, fanariotul fiind însoțit de reprezentantul sultanului și de boierii români, dar și de o puzderie de oameni de afaceri, creditorii sau apropiați care l-au sprijinit în demersul său de obținere a demnității. Nicolae Mavrocordat vine la București cu o pleiadă întreagă de apropiați cărora le distribuie cele mai rentabile dregătorii – mare ban, mare vistiernic, mare postelnic, mare vornic etc. – spre nemulțumirea boierilor pământeni. *Domnii veneau în Moldova acompaniați de o ceată flămândă de greci cărora se împărțiau dregătoriile lucrative, scrie Grigore*

---

¹² Nicolae Bălcescu, *Românii supt Mihai Voevod Viteazul*, vol. 1. Cugetarea – Georgescu Delafras., București, f.a., p. 70.

¹³ Monedă turcească din argint care a circulat pe teritoriul Țărilor Române (n.a.).

¹⁴ Keith Hitchins, *op. cit.*, p. 30.

¹⁵ Este important de precizat faptul că în lumea fanariotă tronul de pe malul Dâmboviței era considerat mult mai „rentabil” din punct de vedere economic decât cel de pe Bahluiul moldav. Acesta a fost și motivul pentru care, la data de 30 decembrie 1792, domnitorul Moldovei, Alexandru Moruzzi, forța la Istanbul rocada tronului cu Mihail I Suțu, domnitorul Țării Românești, lucru pe care-l și reușește (n.a.).

Asachi.¹⁶ Unii dintre aceștia vor obține prin „licitație” demnitățile din divan după modelul urcării la tron a domnitorului. *Terhezat*-ul (numirea boierilor în Divan și, implicit, primirea de poziții în stat) va face posibilă recuperarea „investițiilor” avansate pentru ocuparea respectivelor demnități. Dionisie Fotino, cronicarul elen statornicit în Țara Românească la începutul secolului al XIX-lea, consemna în lucrările sale că marii dregători vindeau funcțiunile inferioare, obținând bani: Marele Ban încasa 30.000 lei anual de la numirile dregătorilor, marele vornic de Țara de Sus a Moldovei încasa 53.500 lei pe an, iar cel din Țara de Jos 63.000¹⁷.

Divanul este *Sfatul domnesc* cu numele schimbat și organizat după modelul protocolar al metropolei otomane¹⁸. Membrii acestui for, cu funcții executive, legislative și judecătorești, erau numiți de domnitor dintre boierii de rangul unu și doi, pe baza unui drept consuetudinar, având la bază firmele sultanului prin care se recunoștea dreptul domnitorului de a aduce în sfat pe cine credea el de cuviință. Astfel, vânzarea marilor dregătorii devenea un obicei bine împământenit. Cea mai căutată înaltă demnitate era cea de șef al finanțelor, adică funcția de vistiernic. În anul 1820 aceasta se vindea pentru enorma sumă de 300.000 de piaștri și putea să-i asigure cumpărătorului un venit de o jumătate de milion de piaștri, în condițiile în care acesta numea, la rândul său și prin aceeași procedură venală, ispravnicii de județe. Nimeni nu se gândea atunci prea mult la ceea ce azi preocupă pe mai toată lumea, anume la efectul dezastruos asupra moralității și eficienței aparatului administrativ¹⁹. Obținerea de funcții de către cei lipsiți de experiență și aptitudini manageriale, în virtutea faptului că aveau rude sus-puse și, mai ales, bani²⁰, era motivată de recuperarea investițiilor anterioare și nu de eventualele servicii pe care dregătorul le-ar fi putut aduce țării și populației. Banii „investiți” aveau mereu creditori în spatele lor, care-și doreau recuperarea sumelor avansate, dimpreună cu dobânzile aferente, ceea ce ducea la perioade de fiscalitate excesivă după instalarea domnitorului.

Banii dați pe rușfet puteau fi recuperați nu numai din vânzarea dregătoriilor, ci și prin creșterea fiscalității. Numit domn în Moldova, la 13 martie 1757, în locul lui Constantin Racoviță, Scarlat Ghica sosește la

---

¹⁶ Urechia, *Domnia*, p. 234.

¹⁷ Dionisie Fotino, *Istoria Daciei*, III, Imprimeria Națională a lui Iosef Romanov et Companie, București, 1859, p. 267.

¹⁸ Gheorghe I. Brătianu, *Sfatul domnesc și adunarea stărilor în principatele române*, Editura Enciclopedică, București, 1995, pp. 178-182.

¹⁹ Keith Hitchins, *op. cit.*, p. 39.

²⁰ Principatele Dunărene, Valahia și Moldova, cuprindeau o clasă dominantă formată din mari boieri, proprietari de moșii întinse, o țărănime grozav de sărăcită și îndatorată, fiind guvernate de principii greci care datorau supunere sultanului (Mark Mazover, *Balkanii de la sfârșitul Bizanțului până azi*, Editura Humanitas, București, 2000, p. 126).

Iași cu un mare număr de creditori de la care obținuse sumele necesare cumpărării domniei. Fiind dator-vândut, acesta este nevoit să mărească dările și să impună noi sarcini fiscale populației, bani din impozite care nu intrau în bugetul țării, ci erau direcționați spre creditorii săi. Astfel, el încearcă să reintroducă „văcărițul” (impozit pe vitele mari și cai) și „cununița” (tot o dare pe cap de vită), desființate de domnitorul precedent pe baza unui decret al Patriarhiei Ecumenice. Mitropolitul Iacob Pruteanu protestează vehement și amenință cu demisia, dar *hospodarul* nu ține cont de el și obține, printr-un firman de la sultan, impunerea dărilor. În cele din urmă aceste taxe nu vor mai fi percepute în Moldova, Scarlat Ghica fiind numit domn în Țara Românească în schimbul unor mari sume de bani. Domnitorul avea nevoie continuă de bani pentru a se menține în funcție. Vorbim astfel de plata *mucarerului mic*, a taxei de confirmare a domniei, plătită o dată la trei ani, apoi anual. Neplata sumelor către turci însemna mazilirea – demiterea din funcție – confiscarea averii și adeseori chiar moartea fanariotului. La 1812 venitul din bir al Moldovei era calculat la suma de 1.695.000 lei, provenit numai din contribuțiile țăranilor, mazililor, ruptașilor și negustorilor hristovoliți (privilegiați)²¹. Întregul venit al țării era destinat turcilor și domnitorului. *Cum să nu fie mare ceartă pe Greci, doră vor pune mâna pe domnia țerii?* se întreba retoric V. Urechia.

Nu doar funcțiile din Divan erau râvnite, ci și cele de la nivel local, din administrația județelor Valahiei și ținuturile Moldovei: mare vornic (judecător) și mare căpitan (după anul 1740 ispravnic), pârcălab, agă, armaș, vameș vătaf de plai (în zonele montane), zapciu de plasă (în zonele de câmpie). Chiar dacă aceste dregătorii de rangul doi nu erau la fel de prestigioase ca și cele din anturajul domnitorului, erau totuși aducătoare de importante venituri, putând fi etape ale unui *cursus honorum* visat de orice boier sau boiernaș ambițios și cu ceva avere. În Țara Românească, demnitatea isprăvniciei era cea mai importantă și mai vizată, ispravnicul fiind reprezentantul domnitorului în teritoriu, echivalentul prefectului de azi. El răspundea practic de tot ceea ce se întâmpla în județul în care fusese numit, fiind un mic domnitor în plan local²². Mulți boieri sau „afaceriști” români ori greci erau dispuși să investească fonduri deloc negliabile pentru cumpărarea funcției. La 1821, Alexandru Șuțu, ultimul domn fanariot, a pretins și primit de la cei pe care urma să-i numească în demnitatea de ispravnic de județ, suma totală de 300.000 de piaștri. La data de 18 septembrie 1783, domnitorul Mihail Constantin Suțu trimitea ispravnicilor și caimacamului Craiovei scrisori circulare prin care atenționa

---

²¹ Urechia, *Domnia*, p. 234.

²² De pe la jumătatea secolului al XVIII-lea sunt atestați documentar câte doi ispravnici.

cu privire la respectarea *prețului care se cade după eftinirea bucatelor*, iar dacă zapcii și vameșii vor avea de câștigat rușfaturi (mită), ispravnicii vor răspunde personal de faptele subalternilor lor²³. La 1776 cumpărarea funcțiilor de vistiernic, prin licitație, era reglementată printr-un hrisov al lui Grigore Alexandru Ghica prin care domnitorul stabilea procedura obținerii venitului unui logofăt: *Din 500 lei adecă lei de pungă să iea de la cumperătorii slujberolu visterici, și a cămărei; adecă din desetină, din vădrăritu, din goștină, din vamă și din ocnă, cându se voru vinde. Și cărțile acestoru slujbe scriindu-se după pontruile ce se voru striga la Conchii vechi (licitație), să se protocaluiască de Vel Logofăt, și dându-se la cumperătorii fiesce-căreia slujbe, dintr'acestea aretate mai sus, să iea Vel Logofăt rânduittulu venitu pe suma cumperătorei slujbei, câte trei lei dela 500 lei*²⁴.

Unii dregători locali își puteau adăuga anual suma de 30-50.000 de piaștri prin extorcări și prin ceea ce azi numim „foloase necuvenite”. În timp, adunau averi considerabile așa cum a fost cazul vătafului de plai Ioan Urșanu din Vâlcea care și-a putut permite ridicarea a nu mai puțin de patru lăcașuri de cult în satele Slătioara Vioarești, Urșani, Cociobi și Horezu Târg²⁵. La 1810, de pildă, un vameș aducea la București suma de 385.000 de taleri, strânsă de la localnici ca taxă la granițe, la intrarea în orașe sau târguri, cu toate că fusese un an cu recolte foarte slabe²⁶. Marele vistier trebuia să se asigure că la toate vămile din țară dispunea de oameni de încredere, fără niciun fel de scrupule, care, pe lângă veniturile pe care și le puneau de o parte – cu toate că funcționarii erau salariați ai statului după reformele lui Ipsilanti din 1780 – erau pricepuți în a alimenta vistieria cu sume importante.

Nevoia de reformă din exemplele menționate nu venea neapărat dintr-una a „eradicării corupției” din Țările Române ci, mai degrabă, din necesitatea reglării unor probleme fiscale, economice administrative și, desigur, judiciare cu care societatea românească se confrunta tot mai acut în veacul al XVIII-lea. Reformele încep cu „Marele hrisov din 7 februarie 1741” emis de Constantin Mavrocordat care cuprindea prevederi legale și

---

²³ Vasile Alexandrescu Urechia, *Istoria românilor*, vol. I, Lito-Tipografia Carol Göbl, București, 1891, pp. 476-477.

²⁴ *Ibidem*, vol. II, p. 222.

²⁵ Tudor Dinu, *Oamenii epocii fanariote. Chipuri din bisericile Țării Românești*, Editura Humanitas, București, 2018, p. 67.

²⁶ În secolul al XVIII-lea funcția de vameș era la fel de mult vânată de oportuniști la *cochi-vechi* (licitație), la fel ca cea de ispravnic, din motive lesne de înțeles. Totuși, postul nu era unul ușor de condus în condițiile în care anual, trebuiau depuse la vistierie sume colosale, care nu erau întotdeauna în raport cu încasările din teritoriu (n.a.).

măsuri de reorganizare a statului. Pentru domnitor justiția trebuia să se deschidă către simplul țăran: *Ușile divanului deschisă și multă vorbă cu prostime avé cât atâta le disesă obraz cât nu puté nime din boieri ca să zică măcar cât de puțin lucru vreunii țăran, că îndată striga la vodă și pentru un lucru de nimică a unui țăran cât de prost, facé pe un boieri mari masacră îl și închidé*²⁷. A preveni abuzurile și corupția însemna ca persoanele vătămate să poată reclama faptele instanțelor de judecată locale cu credința că judecătorii le vor face dreptate prin aplicarea corectă și imparțială a legii. Astfel, crește importanța judecătoriilor de județ unde ispravnicii (numiți de acum prin hrisov domnesc câte doi). Ei erau înzestrați cu largi atribuții în materie administrativă și judecătorească. Împărțirea dreptății la nivel local, în fiecare județ al Țării Românești, transforma divanul domnesc într-o adevărată instanță de apel, atât de necesară unei justiții corecte și eficiente²⁸.

Ajuns domnitor într-o țară în care marea boierime nu-l dorea, fără a avea inteligența și rafinamentul cultural al lui Mavrocordat, însă bine informat în legătură cu politicile reformiste ale suveranilor absolutiști, Frederic al II-lea sau Maria Tereza, Alexandru Ipsilanti s-a dovedit a fi unul dintre cei mai destoinici și mai dedicați modernizării Țării Românești dintre toți *hospodarii* fanarioți. El reorganizează aparatul administrativ ineficient, retrograd și corupt. Este motivul pentru care introduce principiul salarizării și stabilirii surselor de venit pentru fiecare dregătorie în parte, încercând să limiteze luările de mită și de foloase necuvenite. Ipsilanti s-a angajat și într-o amplă operă legislativă ce capătă forma unui codex de legi intitulat „Pravilniceasca condică” (*Syntagmation nomikon*)²⁹, publicat la București în 1780, în fapt, o sinteză de norme de drept penal și civil redactat în limbile greacă și română, inspirat din dreptul bizantin și cel cutumiar românesc (*obiceiul pământului*).

Efectele reformei judiciare a lui Ipsilanti sau, mai precis, ale măsurilor dispuse de fanarioți, prin care s-a încercat limitarea abuzurilor și corupției nu au devenit vizibile imediat. Nici nu aveau cum atunci când osatura instituțională s-a constituit pe așa-numita practică a cumpărării tronului și a împărțirii demnităților după alte principii decât cele morale era

---

²⁷ Pseudo-Enache Kogălniceanu, Ioan Canta, *Cronici moldovenești*, Editura Minerva, București, 1987, p. 15.

²⁸ Se pare că atitudinea domnitorului – un adversar declarat al in justiției – avea la bază și resorturi de tip religios, în condițiile în care acesta era profund atașat valorilor creștine, dorind să vină în sprijinul aproapelui (Florin Constantiniu, *op. cit.*, pp. 508, 509). Din păcate, domniile scurte ale lui Constantin Mavrocordat, fiscalitatea excesivă și corupția practică de mulți dintre urmașii săi pe tron au făcut ca politica de modernizare să fie, într-o bună măsură, ineficientă, inclusiv în domeniul justiției (n.a.).

²⁹ *Pravilniceasca condică*, Editura Academiei RPR, București, 1957, *passim*.

obișnuielnică, pe ceva ce azi i-am spune, fără a greși prea mult, „corupție de tip piramidal”. De inspirație bizantino-otomană, ea pătrunde în Țările Române înainte de așa-numitul „secol fanariot”, existând încă dinaintea secolului al XVIII-lea. Societatea românească a veacului respectiv devine tot mai complexă, populația crește simțitor, apar instituții noi, toate ca efecte ale unui incontestabil progres economic. În mod firesc și faptele de corupție se înmulțesc. Credem că studiul fenomenelor societale ale secolului al XVIII-lea din Țara Românească, Moldova, dar și din Transilvania, prin apelul la izvoarele documentare, poate oferi cercetătorilor multiple puncte de pornire în analiza unui fenomen a cărui istorie lungă cere atât abandonarea teoriilor și mentalităților învechite, ce oferă o înțelegere trunchiată, reduționistă și superficială a universului fanariot, cât și înlocuirea lor cu perspective noi.

PREZUMȚIA DE NEVINOVĂȚIE ÎN MATERIA CORUPȚIEI

Inspector principal de poliție Constantin-Marius ARĂDAN
Inspectoratul de Poliție Județean Arad

1. Introducere

Domeniul clasic al prezumției de nevinovăție vizează situațiile în care fapta atribuită unei persoane are conotații penale¹. Cu toate acestea, dinamica dreptului a adus în prim-plan și alte ipostaze în care prezumția nevinovăției și-a extins sfera de aplicare.

Conceptul extins al statului de drept însușește domnia legii, principiul stabilității și securității juridice, respectarea drepturilor omului. Elemente subsumate acestora sunt drepturile-garanții, între care prezumția de nevinovăție reprezintă liantul drepturilor de natură procesuală².

Prezumția de nevinovăție și-a făcut apariția în cadrul justiției penale românești sub forma unei reguli privind sarcina probațiunii și administrarea probelor, fiind inițial reglementată prin art. 66 din Codul de procedură penală din 1969: „Învinuitul sau inculpatul nu este obligat să probeze lipsa lor de temeinicie. În cazul când există probe de vinovăție, învinuitul are dreptul să probeze lipsa lor de temeinicie.”

În viziunea profesorului Ion Neagu³, prezumția nevinovăție este tratată ca un principiu fundamental de drept procesual penal, dându-i valoare și importanță care depășește materia probelor și, totodată, influențează desfășurarea întregului proces penal, decurgând din scopul acestuia. De asemenea, acesta subliniază faptul că acest principiu constituie o garanție pentru orice persoană care, în lipsa probelor de vinovăție, nu poate fi trasă la răspundere penală.

Articolul 4 alin. (1) din Codul de procedură penală alături de alte articole coroborate întregesc tabloul constituțional care evocă libertatea individuală în *genere*: „Orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă”. În completare, la alin. (2) al aceluiași articol se stabilește că: „După administrarea întregului

---

¹ Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu, *Constituția României*, ediția a II-a, București, 2019, p. 195.

² Tudorel Toader (coord.), *Selecții de decizii ale Curții Constituționale Federale a Germaniei*, Fundația Konrad Adenauer, Editura C.H. Beck, București, 2013, p. 165-166.

³ Ion Neagu, *Dreptul procesual penal*, Editura Academiei, București, 1988, p. 81-83.

probatoriu, orice îndoială în formarea convingerii organelor judiciare se interpretează în favoarea suspectului sau inculpatului.”

Cu alte cuvinte, prezumția de nevinovăție reprezintă un corolar al răspunderii juridice, *lato sensu*, și al răspunderii penale, *stricto sensu*, deoarece oferă garanții procesuale împotriva *arbitrariului*⁴. În aceste cazuri, dispozițiile normative atestă că „nevinovăția este prezumată, dreptul trebuie formulat ca o prezumție logică și juridică categorică”⁵.

De asemenea, conținutul art. 202 alin. (2) din Codul de procedură penală reprezintă o reglementare nouă în legea procesuală penală română, prin care se dă valoare de lege principiului *in dubio pro reo*, aplicat cu ponderație și în practica judiciară anterioară.

Din punctul de vedere al profesorului Anastasiu Crișu există îndoială doar atunci când din coroborarea probelor nu se poate reține cu certitudine nici vinovăția și nici nevinovăția celui în cauză⁶. Din perspectiva lui George Antoniu, acest principiu nu trebuie înțeles ca fiind o favoare sau o îngăduință a legii pentru a scuti de eforturi probatorii organul judiciar, sau pentru a favoriza superficialitatea și incompetența de a folosi toate mijloacele pentru aflarea adevărului, ci este un remediu procesual atunci când s-au epuizat toate mijloacele pentru stabilirea adevărului⁷.

2. Jurisprudența instanțelor naționale

Pornind de la opinia profesorului Cristina Tomuleț, care arată că „prezumția de nevinovăție reprezintă o soluție pentru situația provizorie în care se află persoana acuzată de comiterea unei infracțiuni”⁸, putem conchide faptul că, din punct de vedere al doctrinei, prezumția de nevinovăție este asimilată ca un obstacol în calea răspunderii penale abuzive și ca un garant al dreptului la un proces echitabil.

În articolul de față, vom analiza comunicatele de presă emise în momentele-cheie ale anchetei penale de către instituțiile statului, în spețele unde nu a fost emisă nicio hotărâre definitivă de condamnare a celui în cauză, prin care s-a încălcat principiul de rang constituțional al prezumției de nevinovăție.

---

⁴ Nicolae Volonciu, *Tratat de procedură penală, Partea generală*, vol. I, Editura Paideea, București, 1996, p. 120-122.

⁵ Adrian Ștefan Tulbure, *Prezumția de nevinovăție în Constituția României și în perspectiva modernizării legislației procesuale penale* în Revista „Dreptul” nr. 9/1993, p. 50.

⁶ Anastasiu Crișu, *Drept procesual penal*, Editura Hamangiu, București, 2011, p. 81 și Grigore Theodoru, Lucia Moldovan, *Drept procesual penal*, E.D.P., București 1969, p. 123.

⁷ George Antoniu, *Observații la proiectul noului Cod de procedură penală (I)*, în „RDP” nr. 4/2008, p. 16.

⁸ Cristina Tomuleț, *Interese contradictorii în materia arestării preventive. De la prezumția de nevinovăție la pericolul pentru ordinea publică* în „Caiete de drept penal” nr. 2/2015, p. 46.

Într-un comunicat DNA⁹, în care sunt cercetați doi agenți de poliție pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită întâlnim expresii de genul „din administrarea probelor rezultă că cei doi au săvârșit...”, „sugerând că sunt dispuși să primească mită”, „după ce au primit suma cerută...”. Expriamarea uzitată în comunicatul de mai sus susține ideea de vinovăție a celor doi inculpați, organele de cercetare alegând să folosească timpul prezent, modul indicativ pentru a expune ceea ce până la urmă nu era probat în fața instanței. Din prezentarea faptelor, a intenției celor doi inculpați, a *modului operandi*, reiese că vinovăția celor doi este dovedită în totalitate, instituția pe care o analizăm neputând nici măcar sugera într-o frază că până la stabilirea vinovăției¹⁰.

În această ordine de idei, după o analiză riguroasă, urmată de o rectificare a comunicatelor precedente emise de instituțiile statului, observăm o îmbunătățire substanțială a stilului de enunțare, fără detalierea exagerată a probelor administrate, astfel încât să nu creeze aparența unei vinovății dovedite încă din faza de urmărire penală.

Un exemplu în acest sens, îl constituie comunicatul de presă din 29 februarie 2008¹¹, apărut ca reacție la un articol publicat într-un ziar de mare tiraj, luările de poziție ale DNA prind un contur conform Convenției Europene a Drepturilor Omului raportat la art. 23, alin. (11) din Constituția României. Inculpatul este doar cercetat pentru săvârșirea unei infracțiuni, mențiunile cu privire la probele administrate în cauză lipsesc, infracțiunea

---

⁹ Serviciul Teritorial Anticorupție Constanța a dispus, prin rechizitoriu, „*trimiteră în judecată a inculpaților M.D.A. – agent principal de poliție, și S.N. – agent de poliție, ambii de la Secția de Poliție nr. 5 din municipiul Constanța, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de luare de mită. Din probele administrate în cauză rezultă că cei doi polițiști au primit, fiecare, câte 500 de mii de lei de la conducătorul unui autoturism, pentru a nu-l sancționa în legătură cu încălcarea unor reguli de circulație. Inculpații i-au atras atenția șoferului că săvârșirea abaterilor de care acesta se făcea vinovat, se sancționează cu amendă de cel puțin un milion cinci sute de mii de lei și cu suspendarea permisului de conducere, sugerând că sunt dispuși să primească mită. După ce au primit suma de bani, cei doi inculpați nu au mai aplicat nicio sancțiune pentru contravenția comisă de conducătorul autoturismului.*”

¹⁰ Alexandra Carmen Lăncrăjan, *Încălcarea prezumției de nevinovăție prin declarații oficiale ale reprezentanților Statului*, Revista Forumul Judecătorilor, nr. 2/2009, p. 127.

¹¹ Extras din Comunicatul de presă al DNA din data de 29 februarie 2008: „*Pentru corecta informare a opiniei publice menționăm că Ș.N. are calitatea de învinuit într-un dosar aflat pe rolul DNA. Acesta este cercetat pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice în legătură cu o presupusă achiziționare nelegală a unor produse biologice destinate prevenirii răspândirii unor boli la animale. În considerarea aspectelor legate de prezumția de nevinovăție, facem precizarea că începerea urmăririi penale este o etapă a procesului penal reglementată de Codul de procedură penală având ca scop crearea cadrului procesual de administrare a probatorului, activitate care nu poate, în nicio situație, să înfrângă principiul prezumției de nevinovăție.*”

este doar numită și nu analizată pe larg, se amintește clar că acesta beneficiază de o prezumție legală de nevinovăție și mai mult, pentru clarificarea situației, se precizează că stadiul procesual în care se află cauza nu este de natură să stabilească vinovăția acestuia, ci doar să creeze premisele unei judecări echitabile ulterioare¹².

În concluzie, folosirea unui limbaj bogat în adjective ce au o conotație negativă, poate fi de natură să încalce prezumția de nevinovăție. De asemenea, reacția autorităților, de mirare, de perplexitate față de modul de săvârșire al infracțiunii, față de comportamentul acuzatului sau față de încercarea acestuia de a-și dovedi nevinovăția pot să influențeze opinia publică și pe cei care sunt investiți să se pronunțe asupra vinovăției.

3. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului

Raportat la jurisprudența CEDO, prezumția de nevinovăție se aplică doar deciziilor privitoare la stabilirea vinovăției, nefiind incidentă în materie civilă sau administrativă și nici în cazul unor proceduri precum expulzarea sau extrădarea¹³. Pentru înțelegerea domeniului de aplicare, din punct de vedere al cadrului procesual în care a fost analizată încălcarea prezumției de nevinovăției, trebuie să ne raportăm în concret la cazurile judecate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și dezbătute în doctrină penală europeană.

Una dintre primele hotărâri în care a fost instituit standardul impus de art. 6 paragr. 2 din Convenție, precum și ce consideră Curtea a fi o încălcare a prezumției de nevinovăție, a fost cauza *Minelli c. Elveției*¹⁴. În această hotărâre s-a stabilit că se încalcă prezumția de nevinovăție dacă „fără ca acuzatul să fie găsit vinovat anterior în concordanță cu legea și mai ales fără să fi avut posibilitatea de a exercita dreptul la apărare, o decizie judiciară reflectă opinia că ar fi vinovat”¹⁵. Din analiza acestei constatări a Curții, s-a concluzionat că scopul general al instituirii acestei garanții este reprezentat de necesitatea protejării acuzatului de un verdict de culpabilitate ce nu a fost stabilit legal.

Astfel, în cauza *Bernard c. Franței*¹⁶, Curtea a admis că prezumția de nevinovăție este incidentă și poate fi încălcată și în etapa administrării probelor. În cauza *Minelli c. Elveției*, s-a considerat că există o încălcare

---

¹² Ibidem, p. 128-129.

¹³ Richard Clayton, *The Law of Human Rights*, Editura Oxford University Press, 2003, pag. 661 și CEDO, cauza X și alții c. Austriei din 19 februarie 2013, CEDO, Cauza X c. Olandei din 26 martie 1985.

¹⁴ CEDO, Hotărârea în Cauza *Minelli* contra Elveției, din 25 martie 1983.

¹⁵ P. Van Dijk, G.J.H. Van Hoof, *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights*, Third Edition, Editura Kluwer Law International, 2006, p. 459.

¹⁶ CEDO, Hotărârea în cauza *Bernerd* contra Franței, din 23 aprilie 1998.

indirectă a prezumției de nevinovăție și prin motivarea unei decizii a instanței.

Mai mult, în hotărârea Ribemont c. Franței¹⁷, Curtea a statuat că prezumția de nevinovăție se aplică și înainte de punerea în mișcare a acțiunii penale, de asemenea articolul 6 paragr. 2 din Convenție, fiind incident și în faza de instrucție preparatorie judiciară în sistemele de drept care prevăd această etapă în materie penală.

În materia dreptului acuzatului la tăcere, s-a statuat în cauzele Saunders c. Marii Britanii și Murray c. Marii Britanii că tăcerea nu se poate traduce în recunoașterea vinovăției. Dacă interpretarea dată tăcerii este în sensul unei recunoașteri a acuzației se poate vorbi de încălcarea prezumției de nevinovăție¹⁸.

Concluzii

Prezumția de nevinovăție acționează ca un obstacol în calea răspunderii penale abuzive și planează asupra persoanelor care sunt în cursul unui proces penal, dar și pentru persoanele care au fost achitate sau care au beneficiat de încetarea urmăririi penale, acționând ca o garanție a reputației și a imaginii sale publice¹⁹.

Referințe bibliografice

Lucrări de specialitate

1. Antoniu, George, *Observații la proiectul noului Cod de procedură penală (I)*, în „RDP” nr. 4/2008.
2. Clayton, Richard, *The Law of Human Rights*, Editura Oxford University Press, 2003.
3. Crișu, Anastasie, *Drept procesual penal*, Editura Hamangiu, București, 2011.
4. Harris, Davd, *Law of the European Convention on Human Rights*, Editura Butterworths, 1995.
5. Lăncrăjan, Alexandra Carmen, *Încălcarea prezumției de nevinovăție prin declarații oficiale ale reprezentanților Statului*, Revista Forumul Judecătorilor, nr. 2/2009.
6. Muraru, Ioan, Tănăsescu, Elena Simina, *Constituția României*, ediția a II-a, București, 2019.

---

¹⁷ CEDO, Hotărârea în Cauza Ribemont contra Franței din 10 februarie 1995.

¹⁸ D.J. Harris, *Law of the European Convention on Human Rights*, Ed. Butterworths, 1995, p. 244 și CEDO, cauza X c. Marii Britanii, Austria c. Italiei.

¹⁹ CEDO, Hotărârea în cauza Allen contra Regatului Unit (MC) din 12 iulie 2013, paragr. 94.

7. Neagu, Ion *Dreptul procesual penal*, Editura Academiei, București, 1988.
8. Theodoru, Grigore, Moldovan, Lucia, *Drept procesual penal*, E.D.P., București, 1969.
9. Toader, Tudorel (coord.), *Selecții de decizii ale Curții Constituționale Federale a Germaniei*, Fundația Konrad Adenauer, Editura C.H. Beck, București, 2013.
10. Tomuleț, Cristina, *Interese contradictorii în materia arestării preventive. De la prezumția de nevinovăție la pericolul pentru ordinea publică*, în „Caiete de drept penal” nr. 2/2015.
11. Tulbure, Adrian Ștefan, *Prezumția de nevinovăție în Constituția României și în perspectiva modernizării legislației procesuale penale*, în „Dreptul” nr. 9/1993.
12. Van Dijk, Pieter, Van Hoof, Fried, *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights*, Third Edition, Editura Kluwer Law International, 2006.
13. Volonciu, Nicolae, *Tratat de procedură penală*, Partea generală, vol. I, Editura Paidea, București, 1996.

Jurisprudență CEDO

1. CEDO, Hotărârea în cauză Minelli contra Elveției din 25 martie 1983.
2. CEDO, Hotărârea în cauză X c. Olandei din 26 martie 1985.
3. CEDO, Hotărârea în cauză Ribemont contra Franței din 10 februarie 1995.
4. CEDO, Hotărârea în cauză Bernerd contra Franței din 23 aprilie 1998.
5. CEDO, Hotărârea în cauză X și alții c. Austriei din 19 februarie 2013.
6. CEDO, Hotărârea în cauză Allen contra Regatului Unit (MC) din 12 iulie 2013.

INTEGRITATE ORGANIZAȚIONALĂ ȘI BUNA GUVERNANȚĂ A MIGRAȚIEI

Comisar de poliție Oana-Raluca TUDOR (TRIFAN)
Direcția Generală Anticorupție
Serviciul Afaceri Europene și Relații Internaționale
drd. Școala Doctorală de Științe Politice
Universitatea din București

Introducere

Legătura dintre migrație și corupție a fost pe larg dezbătută de către comunitatea academică, mai ales în contextul intensificării fenomenului imigraționist în Europa în ultimele două decenii și a unui sentiment de insecuritate asociat imigrației la nivelul multor state membre ale Uniunii Europene.

La acestea se adaugă creșterea numărului de cazuri de migrație neregulamentară și trafic de migranți în ultimii ani, în contextul diversificării rutelor și modurilor de operare utilizate de traficanți în schimbul unor profituri uriașe și pentru comiterea altor infracțiuni, cum ar fi, de exemplu, traficul de droguri, utilizarea de documente de identitate falsificate sau transportarea și comercializarea unor bunuri furate din străinătate¹.

Uniunea Europeană a fost formată în criză, și, după cum afirma, la 9 mai 1950, Robert Schuman, ministru de externe francez și părinte fondator al Uniunii, reprezintă o comunitate care reacționează la crize, fie ele politice, economice sau sociale, cu acțiuni concrete și în spirit de solidaritate².

Însă responsabilitatea gestionării unui flux din ce în ce mai mare de imigranți de către statele europene și necesitatea unei solidarități în primirea și integrarea unor imigranți cu identități naționale din ce în ce mai diverse,

---

¹ Europol, *24 Arrested for Smuggling Migrants, Drugs and Stolen Goods across the Mediterranean*, EU Policy Cycle – Empact, 10 January 2022 <<https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/24-arrested-for-smuggling-migrants-drugs-and-stolen-goods-across-mediterranean>> [accessed 26 March 2023].

² "Schuman Declaration May 1950 | European Union" <https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/1945-59/schuman-declaration-may-1950_en> [accessed 26 March 2023].

cum este cazul resortisanților unor țări din Orientul Mijlociu și Africa de Nord, au determinat tensiuni la granițele externe ale Uniunii Europene, un exemplu concludent fiind presiunea migratorie de la granița dintre Polonia și Belarus din noiembrie 2021.

Trebuie menționată, în acest context, și decizia anunțată în martie 2017 de către Marea Britanie de a se retrage din Uniunea Europeană (Brexit), în principal cauzată de politicile europene permissive în contextul gestionării crizei refugiaților din 2015 și instituirea unor cote obligatorii pentru statele membre pentru relocarea migranților.

Fenomenul Brexit, considerau Dimant et. al.³, trebuie analizat și din perspectiva corupției, atât în ceea ce privește integritatea politică și integritatea individuală, în contextul unor practici înșelătoare și iresponsabile, inclusiv acuzații de fraudă înregistrate în timpul campaniei oficiale pro-Brexit, cât și cu referire la politicile anticorupție necesar a fi elaborate în context migraționist.

Deși studiile empirice anterioare indică faptul că fenomenul corupției determină în special migrarea persoanelor calificate, corupția reprezintă o cauză indirectă a emigrării, decizia de a-și părăsi țara de origine fiind cauzată nu de nivelul de corupție, ci de consecințele corupției, ca de exemplu nivelul de trai scăzut al societăților corupte, inegalitatea socială sau somajul⁴.

Migrația neregulamentară, traficul de migranți și corupția

Migrație ilegală sau migrație neregulamentară? Deși ambele concepte se referă în general la nerespectarea condițiilor de intrare și ședere de către imigranți pe teritoriul statelor membre, distincția dintre cele două se realizează din perspectiva drepturilor omului la nivel internațional.

Prevalența conceptului migrației neregulamentare în instrumentele legislative europene poate fi observată abia recent, în lumina adaptării cadrului legislativ european la normele internaționale privind imigrația, alături de cel al migrației clandestine.

Migrația **neregulamentară** ca termen este mai puțin emoțional decât migrația ilegală, însă instituțiile UE îl folosesc în mod constant pe acesta din urmă, afirmă Guild (2004). Pe de altă parte, datele statistice disponibile la

---

³ Lorenzo Pasculli, 'Brexit, Integrity and Corruption: Local and Global Challenges', in *Corruption in the Global Era*, ed. by Lorenzo Pasculli and Nicholas Ryder, The Law of Financial Crime (Abingdon: Routledge, 2019), pp. 212–32 <<https://www.routledge.com/Corruption-in-the-Global-Era-Causes-Sources-and-Forms-of-Manifestation/Pasculli-Ryder/p/book/9780367177768>> [accessed 26 March 2023].

⁴ Idem.

nivel european includ ca indicator migrația ilegală, iar o redenumire a acestui indicator ar avea consecințe asupra comparării seturilor de date.

Conceptul de migrație ilegală implică diverse categorii, de la intrarea clandestină pe teritoriul unui stat, depășirea perioadei de ședere permisă și desfășurarea unor activități lucrative care nu au fost aprobate expres de către autoritățile statului care i-au acordat drepturile de ședere, aceste categorii fiind mai degrabă implicate decât explicite în legislație⁵.

Migrația este o experiență traumatizantă și transformatoare pentru migranți și deși există tendința de a considera imigrația o problemă ce trebuie rezolvată, adevărata problemă ar trebui să fie modificarea legislației privind sistemele naționale de azil și integrarea migranților⁶.

Politicile europene în materie de migrație și azil abordează migrația legală și cea ilegală ca două componente distincte, ce trebuie tratate separat și cu resurse diferite. Ce trebuie schimbată este înțelegerea migrației neregulate, observă Triandafyllidou (2017) și nu modul de evaluare a eficienței sau ineficienței politicilor de azil în facilitarea migrației legale și combaterea celei ilegale sau în eradicarea cauzelor fundamentale ale migrației internaționale.

Krotký & Kaniok (2021) observă că actele de discurs securizant, sub forma unor sugestii restrictive, prevalează asupra actelor de discurs de securitate umană ca abordare liberală referitoare la migrația neregulamentară. Cercetarea realizată reliefează o diferență în discursul membrilor Parlamentului European în sesiuni plenare comparativ cu cel din procesul decizional privind migrația neregulată, diviziunea stânga-dreapta, atitudinile față de integrarea europeană și mai ales diviziunea dintre noile și vechile state membre fiind determinanții structurali cruciali pentru susținerea actelor de discurs privind securitatea umană în discursurile plenare.

Evaluarea politicilor europene actuale de migrație și azil din perspectiva gestionării cazurilor în care migranții cu drept de ședere ajung în situații neregulamentare trebuie să aibă în vedere și condițiile structurale specifice ale sistemelor naționale de azil și accesul migranților la resursele sociale, economice și politice inițiale din statul primitor. Un alt punct de interes aici este interacțiunea migranților cu alți actori sociali, cum ar fi angajatorii sau ONG-urile, dar și cu traficanții⁷.

---

⁵ Elspeth Guild, *Who Is an Irregular Migrant?* (Brill Nijhoff, 2004), pp. 3-28 <https://doi.org/10.1163/9789047406051_004>.

⁶ Greta Uehling, 'Irregular and Illegal Migration through Ukraine', *International Migration*, 42.3 (2004), 77–109 <<https://doi.org/10.1111/j.0020-7985.2004.00290.x>>.

⁷ Anna Triandafyllidou, "Beyond Irregular Migration Governance: Zooming in on Migrants' Agency", *European Journal of Migration and Law*, 19.1 (2017), 1–11 <<https://doi.org/10.1163/15718166-12342112>>.

Imigrația ilegală a fost larg răspândită în toată Europa de Vest în perioada postbelică, însă abia recent fenomenul a fost condamnat în contextul presiunilor crescute ale fenomenului imigrației. Cu toate acestea, munca ilegală reprezintă o parte semnificativă a aproape tuturor economiilor industrializate, în special în cazul Europei de Sud, unde întregi sectoare economice nu ar exista fără muncitori nedeclarați, deși există o tensiune politică între beneficiile economice ale muncii ilegale pe piața liberă și normele democratice liberale⁸.

Caracterizarea fluxurilor de imigranți și estimarea fenomenului migrator sunt procese complexe și dificile, având în vedere multitudinea rutelor migratorii și a motivelor care au stat la baza deciziei de imigrare. Restricțiile privind imigrația legală au facilitat migrația ilegală, considerau Baldwin-Edwards & Schain (1994), peste 75% dintre solicitanții de azil cărora nu le-au fost aprobate cererile, rămânând ilegal pe teritoriul aceluia stat membru, cărora li se adaugă studenți și turiști care au depășit perioada de ședere aprobată. Motivele identificate au fost controalele slabe ale imigrației și proximitatea geografică a Europei de Africa de Nord⁹.

Rezultate similare au fost obținute de Czaika & Hobolth (2016) într-un studiu realizat în 29 de state europene care sugerează că o creștere cu 10% a numărului de cereri de azil respinse a dus la o mărire a numărului de migranți ilegali în medie cu 2% până la 4% și, în mod similar, o creștere cu 10% a cererilor de viză de scurtă ședere respinse a determinat o creștere cu 4% până la 7% a numărului de treceri ilegale¹⁰.

Migrația neregulamentară apare în strânsă legătură cu traficul de migranți și traficul de ființe umane, ambele cu implicații majore atât asupra securității umane a migranților, cât și asupra securității statelor de destinație. Trecerea frauduloasă a migranților, în compartimente de marfă ale autoutilitarelor sau bărci improvizate, nesigure și supraaglomerate, au determinat adevărate tragedii umane.

Potrivit Biroului Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate, doar două dintre principalele rute ale traficului de migranți, din Africa de Est, de Nord și de Vest către Europa și din America de Sud în America de Nord generează profituri ilicite de aproximativ șapte miliarde de dolari

---

⁸ Martin Baldwin-Edwards and Martin A. Schain, 'The Politics of Immigration: Introduction', *West European Politics*, 17.2 (1994), 1–16 <<https://doi.org/10.1080/01402389408425011>>.

⁹ Idem.

¹⁰ Mathias Czaika and Mogens Hobolth, 'Do Restrictive Asylum and Visa Policies Increase Irregular Migration into Europe?', *European Union Politics*, 17.3 (2016), 345–65 <<https://doi.org/10.1177/1465116516633299>>.

anual, comisioanele percepute de către traficanți variind de la 2.000 la 10.000 de dolari¹¹.

Cercetarea derulată la nivelul Biroului Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC), Biroul Regional pentru Asia de Sud-Est și Pacific (ROSEAP) și Biroul Regional de Sprijin al Procesului de la Bali (RSO) analizează corupția ca facilitator al traficului ilegal de migranți și al traficului de persoane¹².

Astfel, au fost identificate nouă domenii de activitate din sectorul public cel mai des afectate de fenomenul corupției în legătură cu gestionarea migrației: (1) recrutarea victimelor traficului de migranți și de ființe umane; (2) eliberarea, procurarea și utilizarea documentelor; (3) trecerea frontierei; (4) transportarea victimelor; (5) tranzitul victimelor traficului de migranți și ale traficului de ființe umane prin aeroporturi; (6) cazarea victimelor; (7) aplicarea legii și investigarea cazurilor de trafic de migranți și trafic de ființe umane; (8) trimiterea în judecată a autorilor acestor infracțiuni; (9) interacțiunea dintre furnizorii de servicii și victimele traficului de migranți și traficului de persoane¹³.

Corupția sistemică și politicile imigraționiste

Analiza realizată de către Pasculli¹⁴ privind impactul fenomenului migrației asupra nivelului de corupție din statele membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) între anii 1984-2008, emigrarea din state cu un nivel ridicat al corupției determină creșterea corupției în unele state de destinație unde au fost identificate oportunități pentru practici corupte.

Mai mult, dacă fenomenul corupției cunoaște o integrare sistemică socială, afirma Pasculli, acesta devine o normă culturală pentru societate, instituții și individ. Chiar și după ce au migrat din societăți caracterizate de corupție sistemică, unii indivizi își pot păstra obiceiurile corupte, iar rezistența la corupție a cetățenilor din țara-gazdă ar putea fi insuficientă

---

¹¹ UNODC, 'Smuggling of Migrants: The Harsh Search for a Better Life', *Transnational Organized Crime: Let's Put Them Put of Business*, 2023 <<https://www.unodc.org/toc/en/crimes/migrant-smuggling.html>> [accessed 26 March 2023].

¹² UNODC and RSO, *Corruption as a Facilitator of Smuggling of Migrants and Trafficking in Persons in the Bali Process Region with a Focus on Southeast Asia* (Regional Support Office of the Bali Process, 2021) <https://www.unodc.org/roseap/uploads/archive/documents/Publications/2021/Corruption_of_SoM_and_TiP_with_focus_on_Southeast_Asia_Mar2021.pdf> [accessed 21 March 2023].

¹³ UNODC and RSO, p. IV.

¹⁴ Eugen Dimant, Tim Krieger, and Margarete Redlin, 'A Crook Is a Crook . . . But Is He Still a Crook Abroad? On the Effect of Immigration on Destination-Country Corruption', *German Economic Review*, 16 (2015), 464–89 <<https://doi.org/10.1111/geer.12064>>.

pentru descurajarea unor practici corupte ale imigranților odată cu adaptarea la noul mediu¹⁵.

Din acest motiv, politicile imigraționiste trebuie să fie corelate și cu politicile internaționale anticorupție. Eradicarea corupției la nivel mondial, prin definirea unitară a infracțiunilor asociate corupției, cooperarea transfrontalieră între structurile de combatere a corupției și stabilirea unor instrumente clare de măsurare a corupției, reprezintă, alături de politicile economice și sociale, măsuri de sprijinire a statelor-terțe pentru consolidarea statului de drept și a democrației, respectarea drepturilor omului, combaterea sărăciei și gestionarea eficientă a migrației.

Evaluarea amenințării pe care o reprezintă criminalitatea gravă și organizată (SOCTA) pentru anul 2021, elaborată de către Europol, sublinia faptul că digitalizarea serviciilor din administrația publică poate avea ca risc implicarea unor funcționari din cadrul companiilor și instituțiilor din administrația publică în manipularea proceselor decizionale la nivelul sistemelor informatizate și facilitarea accesului la informații sensibile¹⁶.

Din perspectiva Centrului de la Geneva pentru Guvernarea Sectorului de Securitate (DCAF), corupția sistemică este caracterizată de practici corupte indiferent de gravitate sau amploare și este prezentă într-un anumit tip de cultură organizațională sau sistem de guvernare în care există norme și reguli ce creează oportunități pentru corupție¹⁷.

Corupția sistemică este, prin urmare, rezultatul unui tipar de comportamente corupte, repetate și instituite la nivelul organizațiilor cu o structură slabă și procese instituționale ineficiente și o problemă de acțiune colectivă.

În încercarea de a identifica factorii care determină ca politicile anticorupție să eșueze, Persson et.al. au realizat un studiu cu funcționari din Kenya și Uganda. Rezultatele cercetării arată că abordarea greșită a corupției sistemice din perspectivă teoretică, la nivel individual și nu colectiv, determină ineficiența reformelor anticorupție în medii complet corupte din aceste state.¹⁸

---

¹⁵ Lorenzo Pasculli, *op. cit.*

¹⁶ Europol, *European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA) 2021* (Europol, 12 April 2021) <<https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-socta-2021>> [accessed 26 March 2022].

¹⁷ DCAF, "Systemic Corruption", *International Security Sector Advisory Team (ISSAT)* <<http://issat.dcaf.ch/Learn/Resource-Library/SSR-Glossary/Systemic-corruption>> [accessed 26 March 2023].

¹⁸ Anna Persson, Bo Rothstein, and Jan Teorell, "Why Anticorruption Reforms Fail – Systemic Corruption as a Collective Action Problem", *Governance*, 26.3 (2013), 449–71 <<https://doi.org/10.1111/j.1468-0491.2012.01604.x>>.

Corupția ca acțiune colectivă poate fi explicată prin intermediul Dilemei Prizonierului, o componentă a Teoriei Jocurilor. Teoria a fost aplicată interdisciplinar pentru explicarea comportamentului uman și estimarea unor strategii comportamentale în economie și științe sociale.

Dilema prizonierului abordează deciziile individuale și cele colective ca fiind contradictorii. După cum reiese din denumirea teoriei, jocul se referă la o situație ipotetică, o situație-limită în care sunt implicate două persoane care au fost arestate pentru comiterea unei infracțiuni. Pedepsa este însă redusă dacă mărturisesc amândoi. Dacă doar unul mărturisește, celălalt nu va executa nicio pedeapsă. Prin urmare, elementele psihologice implicate în decizia de a fi implicat în infracțiuni sunt tentația, recompensa, pedeapsa și trădarea, niciunul dintre cei implicați neavând certitudinea că celălalt membru al grupului infracțional va acționa în beneficiul său¹⁹. Este, de fapt, o alegere rațională, utilizând strategii pentru maximizarea câștigurilor pentru sine sau pentru grup.

Pe de altă parte, Klitgaard²⁰ este de părere că implicarea în acte de corupție este un rezultat atât al unor calcule raționale privind riscurile și recompensele, dar și a unor norme culturale specifice nu numai grupului, dar și mediului social al individului.

Gradul de corupție diferă de la un stat la altul, în funcție de calitatea politicilor și instituțiilor și de diferența dintre teorie și practică în implementarea normelor și politicilor. Corupția este prezentă la nivelul guvernului, mediului de afaceri și a societății civile dacă informațiile nu sunt procesate adecvat. De asemenea, acele comunități naționale în care legăturile familiale sunt mai strânse tind să se confrunte cu un nivel mai ridicat de corupție decât alte state cu o cultură familială mai rigidă²¹.

Corupția nu este un fenomen ce apare la nivelul unui singur individ, ci implică existența unei rețele, afirmă Pianezzi și Grossi²². Studiul realizat de autori observă relațiile dintre rețele ca modalitate de guvernare publică și corupție și investighează un caz de corupție din Italia privind acordarea

---

¹⁹ Steven Kuhn, 'Prisoner's Dilemma', in *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, ed. by Edward N. Zalta, Winter 2019 (Metaphysics Research Lab, Stanford University, 2019) <<https://plato.stanford.edu/archives/win2019/entries/prisoner-dilemma/>> [accessed 26 March 2023].

²⁰ Robert Klitgaard, 'On Culture and Corruption', BSG-WP-2017/020 (presented at the Public Integrity and Anti-Corruption workshop, Blavatnik School of Government, University of Oxford, 2017) <<https://www.bsg.ox.ac.uk/sites/default/files/2018-05/BSG-WP-2017-020.pdf>> [accessed 2 June 2022].

²¹ Idem.

²² Daniela Pianezzi and Giuseppe Grossi, 'Corruption in Migration Management: A Network Perspective', *International Review of Administrative Sciences*, 86.1 (2020), 152–68 <<https://doi.org/10.1177/0020852317753528>>.

unor contracte privind centrul de recepție solicitanți de azil CARA din Mineo, Sicilia, în care gestionarea migrației apare ca o afacere profitabilă pentru obținerea de câștiguri ilicite.

Rezultatele cercetării demonstrează că o rețea de guvernare lipsită de transparență, caracterizată de o multitudine de actori implicați, interacțiuni și fragmentări decizionale poate transforma corupția ca fenomen disparat într-un fenomen cu ramificații sociale puternice și abuz de putere²³.

Cu toate acestea, crearea unei culturi de integritate la nivelul instituțiilor se poate realiza eficient pe baza unui set de măsuri clare, cum ar fi selectarea atentă a personalului, penalizarea comportamentelor corupte și recompensarea integrității, colectarea și analiza informațiilor pentru detectarea corupției, eliminarea relațiilor de putere de tip monopol și responsabilizarea factorilor de decizie și schimbarea atitudinilor față de corupție, în special prin educație, instituirea unor coduri de etică și instituirea unei culturi organizaționale a integrității²⁴.

Concluzii

Atât migrația, cât și corupția sunt două fenomene extrem de complexe și greu măsurabile, aflate deseori în relație de interdependență. Pe de o parte, corupția la nivelul statului de origine influențează decizia individului de a emigra în țări dezvoltate, lipsite de corupție. Pe de altă parte, migrația poate reprezenta pentru infractori o bună afacere și o oportunitate de a obține câștiguri ilicite, profitând de vulnerabilitatea imigranților în căutarea unui trai mai bun în alt stat.

Crizele sociale sunt deseori exploatare de către rețelele de criminalitate organizată, iar corupția este un factor adesea întâlnit în infracțiunile de trafic de migranți, trafic de droguri sau trafic de ființe umane. Un sistem legislativ lacunar și o implementare ineficientă a regulilor și normelor, lipsită de transparență, pavează calea unei culturi sociale corupte.

Implicarea în acte de corupție este o decizie personală, rațională, potrivit teoriilor aplicate în științele sociale, însă în ultimii ani s-a avansat conceptul de corupție sistemică, conform căruia atât cultura organizațională a instituțiilor publice, cât și sistemul de guvernare însuși, lipsa unor norme și reguli clare determină oportunități pentru corupție.

Prin urmare politicile imigraționiste trebuie să abordeze corupția atât ca unul dintre factorii de tip *push*, care împing individul să emigreze, cât și de tip *pull*, de atragere a imigranților într-o societate-gazdă fără corupție.

---

²³ Idem.

²⁴ Robert Klitgaard, *op. cit.*

Corupția nu poate fi eradicată la nivel mondial fără a sprijini mai întâi instituirea unui sistem democratic și consolidarea statului de drept atât în statele de origine, cât și în cele de destinație. În plus, trebuie depășite actualele provocări în cooperarea transfrontalieră între structurile de prevenire și combatere a corupției cu privire la aspecte de natură terminologică, legislativă și de operaționalizare a datelor.

Nu se poate vorbi încă de o politică pe deplin comună privind gestionarea eficientă a migrației în Uniunea Europeană, însă elaborarea și implementarea unor politici economice și sociale coerente pentru sprijinirea statelor-terțe și combaterea sărăciei, alături de politici internaționale de prevenire și combatere a corupției pot reprezenta instrumente esențiale în atingerea acestui deziderat.

Referințe bibliografice

1. Baldwin-Edwards, Martin, and Martin A. Schain, 'The Politics of Immigration: Introduction', *West European Politics*, 17.2 (1994), 1-16 <<https://doi.org/10.1080/01402389408425011>>
2. Czaika, Mathias, and Mogens Hobolth, 'Do Restrictive Asylum and Visa Policies Increase Irregular Migration into Europe?', *European Union Politics*, 17.3 (2016), 345-65 <<https://doi.org/10.1177/1465116516633299>>
3. DCAF, 'Systemic Corruption', *International Security Sector Advisory Team (ISSAT)* <<http://issat.dcaf.ch/Learn/Resource-Library/SSR-Glossary/Systemic-corruption>> [accessed 26 March 2023]
4. Dimant, Eugen, Tim Krieger, and Margarete Redlin, 'A Crook Is a Crook . . . But Is He Still a Crook Abroad? On the Effect of Immigration on Destination-Country Corruption', *German Economic Review*, 16 (2015), 464–89 <<https://doi.org/10.1111/geer.12064>>
5. Europol, *24 Arrested for Smuggling Migrants, Drugs and Stolen Goods across the Mediterranean*, EU Policy Cycle - Empact, 10 January 2022 <<https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/24-arrested-for-smuggling-migrants-drugs-and-stolen-goods-across-mediterranean>> [accessed 26 March 2023]
6. Europol, *European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA) 2021* (Europol, 12 April 2021) <<https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-socta-2021>> [accessed 26 March 2022]
7. Guild, Elspeth, *Who Is an Irregular Migrant?* (Brill Nijhoff, 2004), pp. 3–28 <https://doi.org/10.1163/9789047406051_004>
8. Klitgaard, Robert, "On Culture and Corruption", BSG-WP-2017/020 (presented at the Public Integrity and Anti-Corruption workshop,

- Blavatnik School of Government, University of Oxford, 2017) <<https://www.bsg.ox.ac.uk/sites/default/files/2018-05/BSG-WP-2017-020.pdf>> [accessed 2 June 2022]
9. Kuhn, Steven, ‘Prisoner’s Dilemma’, in *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, ed. by Edward N. Zalta, Winter 2019 (Metaphysics Research Lab, Stanford University, 2019) <<https://plato.stanford.edu/archives/win2019/entries/prisoner-dilemma/>> [accessed 26 March 2023]
  10. Pasculli, Lorenzo, ‘Brexit, Integrity and Corruption: Local and Global Challenges’, in *Corruption in the Global Era*, ed. by Lorenzo Pasculli and Nicholas Ryder, The Law of Financial Crime (Abingdon: Routledge, 2019), pp. 212–32 <<https://www.routledge.com/Corruption-in-the-Global-Era-Causes-Sources-and-Forms-of-Manifestation/Pasculli-Ryder/p/book/9780367177768>> [accessed 26 March 2023]
  11. Persson, Anna, Bo Rothstein and Jan Teorell, ‘Why Anticorruption Reforms Fail—Systemic Corruption as a Collective Action Problem’, *Governance*, 26.3 (2013), 449–71 <<https://doi.org/10.1111/j.1468-0491.2012.01604.x>>
  12. Pianezzi, Daniela and Giuseppe Grossi, ‘Corruption in Migration Management: A Network Perspective’, *International Review of Administrative Sciences*, 86.1 (2020), 152–68 <<https://doi.org/10.1177/0020852317753528>>
  13. ‘Schuman Declaration May 1950 | European Union’ <https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/1945-59/schuman-declaration-may-1950_en> [accessed 26 March 2023]
  14. Triandafyllidou, Anna, ‘Beyond Irregular Migration Governance: Zooming in on Migrants’ Agency’, *European Journal of Migration and Law*, 19.1 (2017), 1–11 <<https://doi.org/10.1163/15718166-12342112>>
  15. Uehling, Greta, ‘Irregular and Illegal Migration through Ukraine’, *International Migration*, 42.3 (2004), 77–109 <<https://doi.org/10.1111/j.0020-7985.2004.00290.x>>
  16. UNODC, ‘Smuggling of Migrants: The Harsh Search for a Better Life’, *Transnational Organized Crime: Let s Put Them Put of Business*, 2023 <<https://www.unodc.org/toc/en/crimes/migrant-smuggling.html>> [accessed 26 March 2023]
  17. UNODC, and RSO, *Corruption as a Facilitator of Smuggling of Migrants and Trafficking in Persons in the Bali Process Region with a Focus on Southeast Asia* (Regional Support Office of the Bali Process, 2021) <https://www.unodc.org/roseap/uploads/archive/documents/Publications/2021/Corruption_of_SoM_and_TiP_with_focus_on_Southeast_Asia_Mar2021.pdf> [accessed 21 March 2023]

MANDATUL DE ADUCERE IPOTEZE DE EMITERE ȘI JURISPRUDENȚA CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

*Subcomisar de poliție Georgiana-Monica IONICĂ
Serviciul Județean Anticorupție Harghita*

Conform art. 265 Cod de Procedură Penală, o persoană poate fi adusă în fața organului de urmărire penală sau a instanței de judecată pe baza unui mandat de aducere, dacă, fiind anterior citată, nu s-a prezentat, în mod nejustificat, iar ascultarea ori prezența ei este necesară sau dacă nu a fost posibilă comunicarea corespunzătoare a citației și împrejurările indică fără echivoc că persoana se sustrage de la primirea citației, iar, în cazul suspectului sau inculpatului, se poate dispune aducerea cu mandat de aducere chiar înainte de a fi fost chemat prin citație, dacă această măsură se impune în interesul rezolvării cauzei.

Emiterea mandatului de aducere este ținută cel puțin de dispunerea începerii urmăririi penale *in rem*, iar persoanele cu privire la care se pot emite mandate de aducere sunt: suspectul, inculpatul, persoana vătămată, partea civilă, partea responsabilă civilmente, martorul, expertul sau interpretul.

Din conținutul prevederilor sus-menționate se poate observa faptul că emiterea acestui act procedural are caracter de excepție și impune verificarea cu rigoare a oportunității și necesității acestuia, astfel încât argumentarea oferită de către organul judiciar în demersurile de emiteră să fie adecvată și să nu conducă la privări abuzive și arbitrare de libertate, iar în sprijinul celor enunțate, lucrarea de față va exemplifica câteva cauze ce s-au aflat pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Situațiile care pot justifica emiterea unui mandat de aducere pe numele uneia dintre persoanele precizate sunt următoarele:

1) Dacă, fiind anterior citată, nu s-a prezentat, în mod nejustificat, iar ascultarea ori prezența ei este necesară. În această ipoteză, trebuie avut în vedere ca citarea să fi fost realizată în mod legal, cu respectarea reglementărilor art. 257-263 Cod de Procedură Penală, anterior procedurii de emiteră a mandatului.

Un aspect important de menționat este acela că trebuie verificate motivele neapărării persoanei citate; astfel, simpla absență a acesteia din

urmă nu trebuie să atragă în mod automat concluzia că neprezentarea este neîntemeiată și, pe cale de consecință, organul judiciar să se grăbească în admiterea unei prezumții greșite privind lipsa persoanei citate.

Totodată, ascultarea ori prezența persoanei să fie în continuare necesară pentru justa soluționare a cauzei, acest lucru impunând o analiză argumentată a indispensabilității măsurii de către organul emitent al mandatului de aducere.

2) Dacă nu a fost posibilă comunicarea corespunzătoare a citației și împrejurările indică fără echivoc că persoana se sustrage de la primirea citației.

Într-o atare teză este necesară îndeplinirea cumulativă a două condiții esențiale, și anume: ca citația să fi fost emisă în mod legal, însă a fost imposibilă comunicarea acesteia, fiind epuizate mijloacele legale puse la dispoziție de prevederile art. 257-263 Cod de Procedură Penală și, corelativ primei condiții, trebuie să existe date și probe certe care să conducă indubitabil la concluzia că persoana citată se sustrage de la primirea citației.

3) Față de persoanele care au dobândit calitatea procesuală de suspect sau inculpat se poate dispune aducerea cu mandat de aducere chiar înainte de a fi fost chemat prin citație, dacă această măsură se impune în interesul rezolvării cauzei.

În mod excepțional, față de aceste două categorii de participanți în procesul penal, prevederile Codului de Procedură Penală oferă prerogativa eludării etapei de citare și procedarea directă la emiterea mandatului de aducere, fapt ce impune studierea atentă a motivelor care impun folosirea acestei metode de aducere în fața organului judiciar și analizarea oportunității și proporționalității măsurii cu scopul urmărit.

Astfel, dacă în urma analizei efectuate, s-a ajuns la concluzia întemeiată că oferirea posibilității suspectului sau inculpatului de a se prezenta benevol în fața organelor de urmărire penală nu servea interesului soluționării cauzei, atunci emiterea mandatului de aducere este justificată. Trebuie menționat faptul că restrângerea libertății individuale prin punerea în executare a mandatului de aducere are un efect echivalent cu luarea măsurilor preventive și de aceea, în scopul evitării încălcării art. 5, parag. 1, lit. b) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, prin reținerea caracterului disproporționat al privării de libertate create în urma unei astfel de proceduri.

Relevante în acest sens sunt următoarele cauze din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului:

1) Cauza Iustin Robertino Micu c. României. Curtea Europeană a constatat încălcarea art. 5 din Convenție, în condițiile în care Ministerul

Public nu și-a îndeplinit obligația de a preciza motivele pentru care emiterea mandatului de aducere era necesară înainte de legala citare a reclamantului. Curtea a mai constatat că, deși urmărirea penală a fost începută în 2008, reclamantul a fost adus pe 9 martie 2010 sub puterea mandatului de aducere, fără a fi citat anterior, deși, cu alte ocazii reclamantul și-a respectat obligația de a se prezenta în fața organelor judiciare pentru a fi audiat¹.

2) Cauza Ghiurău c. României. Curtea a arătat că dacă au existat motive pentru aducerea reclamantului cu mandat de aducere chiar fără o prealabilă citare, asemenea motive nu au fost indicate, fiind încălcată astfel procedura penală. Totodată, în analiza proporționalității, Curtea a exprimat îndoiala că era necesară privarea de libertate a reclamantului pentru a fi însoțit pe o distanță de 200 km de către 10 polițiști în vederea audierii într-o anchetă penală care s-a finalizat cu netrimiterii lui în judecată pe motiv că vinovăția lui nu putea fi dovedită².

3) Cauza Gabriel Aurel Popoviciu c. României. Curtea Europeană a constatat încălcarea dreptului la libertate ca urmare a emiterii unui mandat de aducere de către procuror, în condițiile în care parchetul nu a motivat în cuprinsul ordonanței necesitatea acestei măsuri, precum și față de faptul că reclamantul se prezentase anterior la toate citările organelor judiciare. Deopotrivă, s-a mai reținut că procurorul a avut motive suficiente de puternice pentru a justifica privarea de libertate a reclamantului în scopul anchetei și că legea română prevedea măsurile care trebuiau luate în această privință, și anume plasarea în custodia poliției sau arestul preventiv, însă procurorul a decis să îl țină pe reclamant la dispoziția sa în vederea audierii, pe baza unui mandat de aducere și să nu îl plaseze în detenția poliției până la ora 23:30. Prin urmare, instanța de contencios european a considerat că reclamantul nu a fost privat de libertate în conformitate cu o procedură prevăzută de legislația internă, ceea ce face ca privarea de libertate a reclamantului de la ora 15:00 la ora 23:30, în data de 24 martie 2009, să fie incompatibilă cu exigențele art. 5 paragr. 1 din Convenția europeană³.

4) Cauza Tiba c. României. Curtea a constatat că procurorul a emis mandat de aducere în temeiul căruia organele de poliție l-au însoțit pe reclamant la sediul parchetului, acesta fiind privat de libertate pentru o durată de 9 ore și 10 minute, între orele 8:00-17:10, fiind audiat între orele 12:00-16:50, și, aflându-se în permanență sub controlul organelor de poliție care îi luaseră telefonul și portmoneul, ceea ce atestă faptul că nu putea pleca în

---

¹ CEDO, *Hotărârea din 13.01.2015, în cauza Iustin Robertino Micu c. României*, paragr. 94-96.

² CEDO, *Hotărârea din 20.11.20125, în cauza Ghiurău c. României*, paragr. 80.

³ CEDO, *Hotărârea din 01.03.2016, în cauza Gabriel Aurel Popoviciu c. României*, paragr. 94.

mod liber și nici nu a fost informat că ar putea pleca. În mandatul de aducere, procurorul nu a motivat în niciun mod faptul că măsura aducerii cu mandat era necesară pentru audierea reclamantului în calitate de învinuit/inculpat, acest fapt echivalând cu nerespectarea dreptului intern. În plus, instanța europeană a arătat că obligația de motivare nu are numai un scop pur de informare, ci urmărește și prevenirea oricărui abuz pe baza dispozițiilor care permit emiterea mandatului de aducere fără o citare prealabilă⁴.

5) Cauza Lolova-Karadzova c. Bulgariei. Privarea de libertate a reclamantului a fost disproporționată față de scopul urmărit, având în vedere că acesta a fost arestat cu o zi înainte de ședința de judecată și a fost privat de libertate timp de 30 de ore. Distanța de 160 km dintre domiciliul său și orașul în care avea loc ședința nu putea justifica o perioadă atât de lungă de deținere. Curtea nu este convinsă că autoritățile nu puteau să utilizeze măsuri mai puțin radicale pentru a asigura prezența reclamantei în fața instanței. Mai mult, prin arestarea reclamantei cu o zi înainte nu i-a fost acordată posibilitatea acesteia de a se conforma dispoziției instanței din proprie inițiativă⁵.

6) Cauza Khodorkovsiy c. Rusiei. Curtea acceptă faptul că, atunci când un martor nu se prezintă, fără vreun motiv întemeiat, în fața autorităților pentru a fi audiat, el poate fi adus prin constrângere în fața organelor de urmărire penală sau a instanței. Totuși, decizia de a aduce o persoană prin constrângere în fața autorităților nu trebuie să fie o decizie formală, ci trebuie să aibă în vedere toate circumstanțele relevante ale cauzei. Astfel, aceleași motive (o călătorie de afaceri, boala, un eveniment de familie) pot constitui motive justificate de neprezentare într-un caz sau nejustificate în alt caz. Curtea constată că reclamantul a fost informat despre faptul că este citat și că i s-au acordat 21 de ore pentru a se prezenta în fața organelor de urmărire penală din Moscova, însă acesta nu a compărut la audieri. Strict formal, el nu și-a respectat obligația de a se prezenta la audiere. Dar, Curtea nu este convinsă că acesta este un motiv suficient pentru ca reclamantul să fie adus prin constrângere la Moscova în ziua imediat următoare. În primul rând, este dificil de înțeles de ce organele de urmărire penală nu mai puteau aștepta încă trei zile, data la care reclamantul anunțase că se va întoarce la Moscova în condițiile în care ancheta se declanșase în urmă cu mai multe luni. Comportamentul anterior al reclamantului nu dădea niciun motiv de teamă că acesta ar urmări să se sustragă de la audieri. Deopotrivă, în caz de urgență organele de urmărire penală ar fi putut proceda la ascultarea reclamantului prin delegarea acestei activități organelor de urmărire penală de la locul în care acesta se afla sau

---

⁴ CEDO, *Hotărârea din 13.12.2016 în cauza Tiba c. României*, paragr. 35-44.

⁵ CEDO, *Hotărârea din 27.03.2012 în cauza Lolova-Karadzova c. Bulgariei*, paragr. 32.

ar fi putut trimite un reprezentant al acestora în acel loc pentru a proceda la ascultare. În al doilea rând, modalitatea în care acesta a fost ridicat și adus prin constrângere a fost neobișnuită. Reclamantul a fost privat de libertate în vederea aducerii la audieri mai degrabă ca un infractor periculos, decât ca un simplu martor: o întregă operațiune polițienească a fost pusă în mișcare în scurt timp, inclusiv participarea unor ofițeri înarmați, reclamatul fiind ridicat din Novosibirsk imediat în dimineața zilei următoare. În final, modalitatea de desfășurare a evenimentelor merită, de asemenea, o atenție deosebită. Imediat după ce reclamantul a fost ascultat în calitate de martor, a fost pus sub învinuire și, de îndată, procurorii au solicitat judecătorului printr-un referat de nouă pagini arestarea sa preventivă. Această rapiditate în desfășurarea procedurilor sugerează faptul că, în realitate, organele de urmărire penală erau pregătite pentru o astfel de evoluție a lucrurilor și îl vizau pe reclamant în calitate de acuzat, iar nu de martor. Curtea reafirmă că o privare de libertate poate fi nelegală dacă scopul declarat al acesteia diferă de cel real. În prezenta cauză, dacă reclamantul ar fi fost privat de libertate în calitate de suspect în Novosibirsk, ar fi fost condus în vederea arestării preventive în fața instanței locale. În schimb, în calitate de martor acesta a fost adus prin constrângere la Moscova unde, ulterior, a fost formulată și propunerea de arestare. Împrejurările arestării preventive a reclamantului indică faptul că numai în mod formal acesta a fost adus ca martor, în condițiile în care intenția reală a organelor de urmărire penală a fost să îl acuze de comiterea unei infracțiuni pe reclamant și, astfel, să schimbe locul de desfășurare a unei eventuale proceduri de arestare pentru unul mai favorabil. Prin urmare, Curtea a apreciat că au fost încălcate dispozițiile art. 5, parag. I, lit. b).⁶

În concluzie, scopul instituției mandatului de aducere este asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, însă aceasta nu se poate realiza și, cu atât mai puțin, nu poate justifica nesocotirea drepturilor procesuale ale participanților în procesul penal⁷, iar, în caz contrar, după cum am arătat anterior, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, fiind sesizată, își îndeplinește rolul de a veghea la respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Referințe bibliografice

1. Codul de procedură penală din 2010 și Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care

---

⁶ CEDO, *Hotărârea din 31.05.2011 în cauza Khodorkovsiy c. Rusiei*, paragr. 134-143.

⁷ M. Udriou, *Procedură penală – Partea Generală*, Volumul II, Ediția 6, 2019, p. 1138.

cuprind dispoziții procesual penale, cu modificările și completările ulterioare.

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului.
3. CEDO, Hotărârea din 13.01.2015, în cauza Iustin Robertino Micu c. României.
4. CEDO, Hotărârea din 20.11.20125, în cauza Ghiurău c. României.
5. CEDO, Hotărârea din 01.03.2016, în cauza Gabriel Aurel Popoviciu c. României.
6. CEDO, Hotărârea din 13.12.2016 în cauza Tiba c. României.
7. CEDO, Hotărârea din 27.03.2012 în cauza Lolova-Karadzhova c. Bulgariei.
8. CEDO, Hotărârea din 31.05.2011 în cauza Khodorkovsiy c. Rusiei.
9. M. Udrouiu, *Procedură penală – Partea Generală*, Volumul II, Ediția 6, 2019.

ETICA ȘI INTEGRITATEA ÎNTR-O METAFORĂ A ZIDIRII

*Subinspector de poliție Mădălina CRIȘAN
Inspectoratul de Poliție Județean Alba*

Ab antiquo, etica și integritatea s-au constituit drept valori fundamentale ale umanității, reprezentând un punct de referință în discuțiile filosofilor¹. Astfel, numeroasele incursiuni pe „teritoriul eului”² au consolidat ideea că etica și integritatea se întemeiază pe metafora construcției: pentru a zidi o clădire solidă ai nevoie de cărămizi de calitate, o fundație rezistentă înseamnă o construcție măreață, impunătoare, care, de-a lungul timpului, nu va fi supusă unor fisuri. Principiile și valorile morale sunt pilonii unei „vieți trăite frumos”, cum ar spune actorul Radu Beligan, iar acești piloni se zidesc, în timp, de un om în a cărui minte și-a făcut cuib reperul etic.

Potrivit *Dicționarului Explicativ al Limbii Române*, etica este 1. studiul teoretic al principiilor și concepțiilor de bază din orice domeniu al gândirii și activității practice; 2. ansamblul de norme în raport cu care un grup uman își reglează comportamentul pentru a deosebi ce este legitim și acceptabil în realizarea scopurilor. Termenul de *etică* își are originea în cuvântul grecesc „ethos”, care înseamnă „morav”, „obicei”, „caracter”. Din „ethos” derivă „ethikos”, care înseamnă „obicei”, „datină”, „obișnuință”. Lesne de observat, până în acest *punctum*, este că *etica* se ocupă cu aspectele de ordin moral, având drept deziderat binele teoretic, constituindu-se într-una din principalele ramuri ale filosofiei, edificându-se încă din Antichitate.

Immanuel Kant, în lucrarea *Întemeierea metafizicii moravurilor*, își construiește discursul privitor la *etică* în jurul întrebării "*Was soll ich tun?*" (ce trebuie să fac?), însă, de-a lungul timpului, întrebarea lui Kant a fost întregită, în urma unor *deep philosophical conversation*: "*Was kann ich wissen über das was ich tun soll?*" (ce pot să știu despre ce trebuie să fac?). Din dorința de a găsi un răspuns la această ultimă întrebare, am ascultat îndemnul filosofului Gabriel Liiceanu aventurându-mă pe „teritoriul eului”.

---

¹ Potrivit *Dicționarului Ortografic, Ortoepic și Morfologic al Limbii Române*, ediția a III-a, Editura Univers Enciclopedic, 2022, ambele forme sunt corecte: *filozof*, respectiv *filosof*. Noile norme ne îndeamnă, totuși, să folosim varianta *filosof*.

² Această sintagmă îi aparține lui Gabriel Liiceanu, discipolul filosofului Constantin Noica.

Etica s-a dezvoltat drept un izvor, care își găsește „locuire” în fiecare individ, însă pentru a ajunge la băutura zeilor, și anume Apa Vie, trebuie săpat în stratul ontologic, o condiție *sine qua non* a unei dezvoltări armonioase, echilibrate, rezultatul, în sens conotativ, fiind o zidire care s-a înălțat pe o fundație nesupusă vremelniciei. Cu toții ne naștem etici, dar nu rămânem toți etici, cauza fiind, întotdeauna, reprezentată de o forare superficială a sinelui. Iată, așadar, caracterul omului ilustrat prin intermediul unei metafore.

De pildă, etica polițistului va fi orientată de *etica personală*, inițial, abia apoi de dispozițiile legale care îi reglementează activitatea. Astfel, morala, valorile și credințele polițistului vor fi cele care vor decide asupra acțiunii pe care o va întreprinde. Cu alte cuvinte, etica personală va prima, iar forarea sinelui va fi evidentă în acțiunile sale. Având în vedere faptul că polițistul, în majoritatea situațiilor, își exercită atribuțiile de serviciu împreună cu alți colegi, etica lui personală se va confrunta cu *etica de grup*, care, uneori, s-ar putea să fie în contradicție cu etica personală. Un polițist, a cărui activitate se realizează în beneficiul unei colectivități, va ține cont, prima dată, de etica personală, cultivată înainte de a accede în sistemul polițienesc. Se va raporta la etica de grup, dar dacă aceasta nu este una bine consolidată și este predispusă destabilizării în luarea unei decizii imparțiale, obiective, responsabile, orientată spre cetățean, își va ghida acțiunile în relație cu etica personală, care, întotdeauna, se va sprijini pe cadrul juridic ce reglementează conduita polițistului, rezultând astfel *etica profesională* din care va deriva *deontologia profesională*.

Termenul *deontologie* provine din grecesul „deon, deontos” și înseamnă „ceea ce se cade”, „ceea ce trebuie făcut”, „datorie”, iar „logos” înseamnă „știință”, „cuvântare”, „discurs”, ceea ce înseamnă că deontologia este știința datoriei. Deontologia însumează norme, reguli, credințe, valori și principii.

Principalele instrumente internaționale care prevăd norme ale deontologiei polițienești sunt:

- *Codul de comportament pentru persoanele oficiale însărcinate cu asigurarea aplicării legii* (C.C.O.A.L.), adoptat de Adunarea Generală a Națiunilor Unite – Rezoluția 34/169 din 17 decembrie 1979;
- *Declarația despre Poliție* (D.P.), adoptată de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, la data de 8 mai 1979 – Rezoluția 690;
- *Codul European de Etică al Poliției*, concretizat în *Recomandarea REC (2001) 10*, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei, la data de 19 septembrie 2001.

Principalele instrumente naționale care prevăd norme ale eticii și deontologiei polițienești sunt:

- *Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici*, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- *Legea nr. 7/2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici*, republicată;
- *Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române*, republicată;
- *Legea nr. 360 privind Statutul polițistului*, cu modificările și completările ulterioare;
- *Hotărârea nr. 991/2005 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al polițistului*;
- *Ghidul de aplicare a Codului de etică și deontologie al polițistului din Ministerul Afacerilor Interne*.

Referitor la conceptul de *integritate*, care își merită, cu prisosință, locul în acest cvasistudiu, vom reliefa originea cuvântului, notabilă pentru semnificația acestuia. Cuvântul „integritate” derivă din limba latină, „integer”, care înseamnă „întreg”, „complet”, iar *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, bazându-se pe originea cuvântului, ne oferă o definiție asemănătoare: „însușirea de a fi sau de a rămâne intact, întreg”. Integritatea, sinonimă cu cinstea, incoruptibilitatea, onestitatea, probitatea, este vizibilă în acuratețea acțiunilor întreprinse de către o persoană atât în viața personală, cât și în cea profesională.

Pentru Immanuel Kant, integritatea înseamnă „să tratezi umanitatea, atât în persoana ta, cât și a altora, întotdeauna ca scop în sine și niciodată numai ca mijloc”, iar etica kantiană se fundamentează pe „voința bună”. Pentru filozoful german, consecințele faptelor, din punct de vedere etic, nu contează, ci intențiile individului sunt importante – „din tot ce poate fi gândit oriunde în lume, și chiar în afara ei, nu există nimic care să poată fi socotit mai bun decât numai o voință bună”³, opunându-se astfel utilitarismului. Sugestivă este similitudinea pe care o propune acesta, și anume montura unui diamant pe un inel: doar piatra prețioasă („voința bună”) dă valoare inelului (caracterului uman), montura (consecințele, circumstanțele etc.) nu este decât accidentală⁴.

Unul dintre principiile generale care guvernează conduita profesională a polițistului, prevăzut la *articolul 6, litera j*, din *Codul de etică și deontologie al polițistului*, îl reprezintă integritatea morală, care „presupune adoptarea unor comportamente conform normelor etice acceptate

---

³ Immanuel Kant, *Întemeierea metafizicii moravurilor*, Editura Humanitas, 2007, p. 29.

⁴ *Ibidem*, p. 30.

și practicate în societate”. „Ofertele” cetățenilor, niciodată dezinteresate, ar putea reprezenta tentații pentru orice funcționar public cu statut special. În acest caz, intervine integritatea care, datorită educației și a forării sinelui, în căutarea resorturilor morale, îl va determina pe polițist să nu accepte aceste „oferte”, pe de o parte, pentru a rămâne „întreg”, ca om, iar pe de altă parte, pentru a nu crea un prejudiciu moral instituției pe care o reprezintă. Un comportament integru va oferi, întotdeauna, credibilitatea unei instituții.

Legalitatea, imparțialitatea, egalitatea și nediscriminarea, transparența, capacitatea și datoria de exprimare, disponibilitatea, prioritatea interesului public, profesionalismul în executarea misiunilor, confidențialitatea, respectul, integritatea morală, independența operațională și loialitatea sunt principiile care călăuzesc fiecare acțiune a polițistului, dar pentru a nu ne îndoii de veridicitatea acestei afirmații, este imperios de precizat că respectarea acestor principii are la bază două condiții esențiale: educația pe care o posedă polițistul și sistemul de valori și principii, generat cu ocazia forării sinelui, încă din copilărie, când educația celor șapte ani de acasă a împins individul spre exploatarea stratului de profunzime și scoaterea la suprafață a reperelor etice, fiind sugestivă afirmația lui Teodor Baconshi: „Consider că primul „septenat” (bătrâneștii 7 ani de acasă) este cel mai important pentru „planul de zbor” al fiecăruia.”⁵. Constantin Noica era de părere că învățătorul, pe lângă menirea de a-i învăța „carte” pe copii, are menirea de a-i ajuta să porceadă la descoperirea „comorii lăuntrice”, adăpostită în sine, repercusiunea fiind o zidire solidă. *Ipsa facto*, despre același lucru vorbim și în cazul eticii.

Polițistul trebuie să aibă un comportament etic și deontologic, care presupune acordarea atenției cuvenite sistemului de valori al instituției în care își desfășoară activitatea, iar executarea misiunilor să fie îndreptată spre binele cetățenilor, conform principiilor care reglementează conduita polițistului. În consecință, respectarea principiilor morale și etice în tandem cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, prevăzute de lege și de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, denotă o formă rațională de comportament a polițistului.

Conchizând, suntem în asentimentul filozofului Hegel, care spunea că „Educația face omul etic”. Un om educat e un om care va săpa adânc, de fiecare dată, în străfundurile sale, de unde va culege reperate etice care îi vor orienta parcursul, pentru că „O educație rotundă înseamnă și o formare de caractere, de oameni deplin, de oameni responsabili, de oameni vii, «simfonici»”, iar un om etic și integru va fi un om „simfonic”⁶.

---

⁵ Teodor Baconshi, *Averea bunei educații*, Editura Univers, 2019, p. 48.

⁶ Andrei Pleșu, „Despre educație”, în Gabriel Liiceanu, Andrei Pleșu, *Dialoguri de duminică: o introducere în categoriile vieții*, Editura Humanitas, București, p. 222.

MORALITATEA, INTEGRITATEA ȘI ETICA SPECIFICE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Maior Gheorghe CIORNEI

Școala Militară de Subofițeri Jandarmi „Petru Rareș” Fălticeni

Considerații generale privind moralitatea, integritatea și etica

Chiar dacă termenii „moral” și „etic”, din punct de vedere semantic, au aceeași semnificație (fac trimitere la obiceiurile, moravurile unei societăți sau la știința acestora), totuși ei se disociază și se specializează având fiecare statutul lor în cadrul științelor sociale.

Întrucât morala are un domeniu mare de referință, uneori extrem de general, s-a resimțit nevoia apariției unei științe (teorie asupra moralei) – denumită „etică”.

Morala reprezintă „*ansamblul ideilor, concepțiilor, convingerilor, privind normele de conviețuire și de comportare a oamenilor în raporturile dintre ei și față de societate.*” (D.Ex.).

Conceptul de morală se referă la un anumit cod social, la un ansamblu de reguli cărora trebuie să ne supunem pentru a fi admiși într-o societate dată.

Ca fenomen social, morala este determinată de acțiunile oamenilor, dar în același timp are și o relativă autonomie, ceea ce îi permite să aibă o intervenție modelatoare asupra activităților umane.

De asemenea, *ca formă a conștiinței sociale* care reflectă relațiile umane prin idei, concepții, convingeri privind comportarea adecvată a oamenilor, reprezintă o formă de asimilare practică-spirituală a existenței.

Morala are rolul de a reglementa relațiile dintre oameni, relații inerente colectivităților umane, având ca finalitate echilibrarea acestor relații, întrucât sistemul de referință al moralei este omul, văzut în complexitatea situației lui existențiale concrete, reale și practice.

Etica se ocupă cu studiul relațiilor și conștiinței morale, constituind o disciplină teoretică cu caracter filosofic și științific. Etica desemnează „*ansamblul normelor de conduită morală, corespunzătoare ideologiei unei anumite clase sau societăți*”. Etica este știința care se ocupă cu studiul teoretic al valorilor și condiției umane din perspectiva principiilor morale și precizează rolul lor în viața socială; reprezintă totalitatea normelor de conduită morală corespunzătoare unei societăți la un moment dat.

Știința eticii are un dublu caracter: *analitic* (se preocupă de cauzele acțiunilor noastre) și *normativ* (ne spune ce avem de făcut), fără să fie o știință descriptivă (nu precizează cum să facem).

Caracterul științific al eticii rezidă și în relația pe care o are cu psihologia, sociologia sau dreptul, științe eminentamente sociale care au legătură directă cu morala.

Etica poate fi denumită și o știință a caracterelor, depinde de noi să fim buni sau răi, virtuoși sau păcătoși, noi avem libertatea să ne alegem și să ne formăm personalitatea în ansamblul ei. Etica este fundația pe care sunt clădite valorile noastre, reprezintă modalitatea prin care noi relaționăm cu lumea înconjurătoare în care ne aflăm, stabilim legături cu ceilalți oameni și ne preocupăm de calitatea acestor legături. O înțelegere a eticii este esențială pentru noi ca indivizi, pentru că o etică sănătoasă reprezintă însăși esența existenței unei societăți civilizate.

În exercitarea profesiei de jandarm, comportamentul etic trebuie să aibă în vedere câteva domenii ale sale:

✓ *Etica personală* – morala, valorile și credințele unui individ. Inițial, etica personală va fi cea care va decide asupra cursului și a tipului de acțiune ce trebuie întreprinsă de către respectivul individ într-o situație dată. Poate fi influențată pozitiv sau negativ, atât prin experiență, cât și prin educație și pregătire (și presiunea celorlalți membri joacă un rol important în formarea eticii personale). Etica personală a jandarmului trebuie să fie *în concordanță cu necesitatea legală*, dacă măsura luată într-o situație concretă este sau nu corectă, conformă cu procedurile.

✓ *Etica de grup* – setul de credințe despre ceea ce este bine și rău, just sau injust, morala și îndatorirea care se regăsesc la nivelul unui grup. Activitatea concretă a jandarmilor se realizează în condiții dificile și periculoase, după cum și asigurarea aplicării legii este muncă în echipă, muncă împreună cu alți colegi, 24 de ore din 24. Această realitate poate conduce uneori la dezvoltarea unui comportament de grup în care să existe o presiune asupra membrilor, în special asupra celor noi, de a se conforma cu cultura grupului. Astfel, jandarmul care acționează în conformitate cu etica sa, poate fi confruntat cu etica sa de grup stabilită, posibil contradictorie cu etica sa personală și mai ales cu presiunea ulterioară de a-i accepta sau respinge pe ceilalți.

✓ *Etica în relațiile organizației* (o structură a Jandarmeriei cu mediul exterior, reprezentat de societate în ansamblul său: societatea civilă, publicul, posibili devianți etc.).

✓ *Etica polițienească* – bazată pe reguli și norme concretizate în Codul de etică și deontologie al polițistului care se aplică și personalului Jandarmeriei Române.

Morala, integritatea, etica și deontologia se reunesc pentru a situa libertatea indivizilor într-un câmp de acțiune limitat de valori supreme ca: adevăr, integritate, loialitate, umanitate etc. Comportamentul unui individ în timpul exercitării funcției, exercițiul profesional reprezintă o activitate eminent socială, astfel că scopul final este realizarea unei activități în beneficiul unei colectivități și al membrilor ei, motiv pentru care deontologia este supusă mai degrabă moralei sociale decât celei individuale, fără să ignorăm faptul că ultima este reflectarea primei.

Etica profesională odată definită, valorile și normele morale odată instituționalizate, trebuie integrate în practicile și formele de conduită reală, aprobate și susținute de membrii organizației.

Corupția și efectele ei

Un mediu etic și integru reprezintă apogeul unei societăți sănătoase. Fiecare individ cinstit contribuie la dezvoltarea cu succes a unui astfel de mediu. Însă oamenii sunt diferiți, iar atât timp cât există indivizi onești, există și cei corupți. În momentul în care intervin diverși factori, cum ar fi ignoranța, nepăsarea și lipsa de moralitate, „paradisul” dispăre. *De ce este important să trăim într-o societate în care primează etica și integritatea?*

O țară în care nu își va găsi loc corupția va putea oferi poporului său un nivel de trai mai ridicat și prosper. Din păcate, în România, corupția este responsabilă de declinul pe care îl înregistrăm pe plan financiar și social, fiind unul dintre factorii principali care au îngreunat procesul de dezvoltare a țării. De ce apare corupția? Din dorința de a acumula într-un timp cât mai scurt averi sau creștere a statutului social, este răspunsul favorit al indivizilor care aleg calea ușoară, care au uitat să lupte pentru a obține ce își doresc sau nu sunt capabili să își atingă visele prin forțele proprii.

Corupția, adică abuzul de putere pentru a obține avantaje sau beneficii personale, este o problemă la nivel mondial, însă predomină în țările mai puțin dezvoltate și sărace din punct de vedere cultural. Acest lucru se întâmplă deoarece acești indivizi preferă câștigurile personale în detrimentul unui câștig colectiv, situație în care beneficiar ar fi societatea. În cele mai mari acte de corupție statul este cel păgubit, implicit și cetățenii. Se poate face un exercițiu de imaginație pentru a găsi o utilizare mai bună a acelor disponibilități bănești care, în loc să ajungă în visteria statului pentru îmbunătățire și dezvoltare, sunt sustrate ilegal.

Din punct de vedere etimologic, cuvântul *corupție* provine din latinescul *corruptio, -nis* însemnând abatere de la moralitate, de la cinste sau de la datorie. La accețiunea de mai sus, în concept mai intră desfrânarea, depravarea.

Pornind de la sensul comun al termenului *corupție*, ca fiind o abatere de la moralitate sau de la lege, din perspectivă criminologică **corupția**

reprezintă un comportament deviant de la anumite standarde sociale. Din punct de vedere criminologic, corupția este o activitate ilegală sau imorală prin care un individ, profitând de funcția publică pe care o ocupă, acționează în vederea obținerii unor beneficii sau avantaje personale.

Analizând fenomenul corupției, din punct de vedere istoric, constatăm că evoluția (istoria) acestuia nu poate fi disociată de procesele economice, politice, sociale, juridice sau culturale produse în diferitele societăți care s-au succedat de-a lungul anilor în câmpul social. Ca fenomen social, corupția se produce și re-produce în societate, astfel încât din cauza „*formelor de manifestare și consecințelor sale*”, ea „*pare să fie indisolubil legată de evoluția și transformările pe care le cunoaște orice societate umană*”.

Corupția este un fenomen social a cărui existență și înflorire determină scăderea nivelului de trai general, deoarece corupția se hrănește cu resurse care sunt deturnate din fondurile publice sau care nu mai ajung în acest loc. Pentru societate, corupția reprezintă un rău care produce consecințe negative și destructive, deoarece ea perturbă grav derularea relațiilor sociale la nivel instituțional și interpersonal, determinând diminuarea prestigiului autorităților și instituțiilor publice. Neîncrederea în instituții sau autorități publice generează efectul *bulgărelui de zăpadă* care crește în volum pe măsură ce se rostogolește în societate.

Dintr-o altă perspectivă, fenomenul corupției funcționează după regula *vaselor comunicante*, astfel că avantajele dobândite prin acte de corupție de anumite persoane se bazează pe dezavantaje sau pierderi pentru altele.

Printre **cauzele corupției** pot fi incluse:

- **Lipsa de stabilitate legislativă**, respectiv modificările relativ frecvente ale legislației din materia prevenirii și combaterii corupției, care contribuie într-o oarecare măsură la menținerea în limite inacceptabile a fenomenului corupției.

Astfel, una dintre principalele cauze ale prezenței și perpetuării corupției (în justiție) este **lipsa unui cadru legislativ coerent și stabil**, magistrații fiind confrunțați cu un volum foarte mare de dosare în care sunt incidente prevederile mai multor legi, conținând dispoziții confuze și chiar contradictorii, neclare și fără rigoare juridică, ceea ce determină adoptarea unor soluții controversate, criticabile. Fenomenul corupției este identificat ca reprezentând o problemă nu pe baza unor dovezi clare și directe care să poată atesta existența acestuia, ci pe baza cadrului juridic inadecvat, a anumitor deficiențe legislative care ar putea avea ca efect producerea actelor de corupție.

- **Organizarea necorespunzătoare a instituțiilor și autorităților publice.**

Lipsa de transparență a modului de funcționare a instituțiilor și autorităților publice.

Birocrația rigidă. Lipsa de competență și de fermitate a autorităților publice în exercitarea unui control eficient și ritmul lent imprimat de autorități procesului de „*reglare*” în toate planurile și la toate nivelurile favorizează și generează corupție.

- **Inegalitatea socială.** Din etiologia corupției nu pot fi omise cauzele de natură socială, deoarece oamenii care funcționează în puterile statului provin, până la urmă, din comunitate, nefiind posibil ca o comunitate să fie cinstită, iar funcționarii săi să fie coruptibili, după cum nici invers nu este posibil. Una dintre cele mai importante cauze sociale este discrepanța dintre oameni.

- **Orice altă disfuncționalitate a sistemului social.** Finalmente, orice disfuncționalitate socială este sursă de corupție, deoarece indivizii sunt tentați, chiar instinctual, să depășească orice problemă cu care se confruntă, iar unul dintre mijloacele prin care dificultățile pot fi depășite este accesul ilegal la favoruri din partea funcționarilor coruptibili. Corupția produce un cerc vicios, deoarece sistemul corupt permite accesul la facilități și la drepturi numai prin corupție.

- **Factorii economici.** Dintre multiplele cauze ale fenomenului corupției, în afara celor deja prezentate, trebuie menționate și cele de **natură economică**. Un factor cu potențial generator de corupție este aspirația oricărui individ de a-și crea o situație de bunăstare, care să-i asigure confortul social. De multe ori, omul analizează atât posibilitățile legale, cât și pe cele ilicite, pentru a-și spori nivelul de trai, iar dacă riscul unui demers ilegal este inferior ca efecte juridice comparativ cu dificultățile unei implicări licite, el va alege să facă apel la modalități ilegale de atingere a scopului său. În economie funcționează o serie de **înțelegeri ale agenților economici pentru a-și menține și dezvolta pozițiile pe piață**. În unele cazuri, asemenea convenții sunt cunoscute și tolerate de instituțiile și autoritățile publice, deoarece anumiți funcționari sunt părtași la înțelegerile ilegale oculte.

- **Cultura națională.** Și **cultura** unui popor poate figura printre cauzele corupției, ajungându-se ca unele societăți să accepte anumite daruri, în timp ce în altele acestea să fie considerate mită. De exemplu, în societățile occidentale (avem în vedere în special SUA) este acceptată **activitatea de lobby**, în timp ce în țările în curs de dezvoltare o asemenea activitate este considerată corupție. Diferențe culturale există și în ceea ce privește acceptarea intermediarilor (contracte de comision, spre exemplu) în

afaceri sau privitor la reacția față de anumite evenimente. De pildă, în Japonia familiile victimelor unei catastrofe nu vor acționa în judecată pe cei răspunzători, dar aceștia își vor cere, în mod sigur, scuze publice. În acest caz funcționează **regula armoniei sociale**. Cinic spus, o birocrație rigidă, supracentralizată și onestă este pentru societate un rău mai mare decât o asemenea birocrație, dar care nu este onestă. Lipsa de eficiență a unui aparat administrativ, fie el chiar corect, favorizează corupția, deoarece populația dorește o rezolvare în timp rezonabil a problemelor sale.

- **Lipsa unei educații corespunzătoare.** În România, există încă o **cultură a darurilor sau atențiilor** ce sunt remise celor care prestează un serviciu public (doctori, inspectori de specialitate etc.). De asemenea, lipsește educația preșcolară, a elevilor și studenților în ceea ce privește cunoașterea efectelor corupției și a riscului la care se expun cei care încalcă legea penală.

- **Factorii subiectivi.** Din sfera cauzelor corupției nu trebuie omiși factorii subiectivi, deoarece cu toate că omul este un produs al mediului și își elaborează conștient atitudinea față de acesta, la această manifestare contribuie și particularitățile personalității sale. Astfel, cauzele de ordin subiectiv trebuie căutate în modul în care oamenii au perceput și asimilat informațiile apărute în contextul schimbării sociale. Indivizii cu orientare antisocială a personalității, chiar cu antecedente penale, au perceput schimbarea ca pe o excelentă oportunitate pentru săvârșirea unor fapte antisociale orientate spre profit. Constatând că, în noile condiții, pot opera fără teamă, ei s-au dovedit abili și inventivi. Actele lor infracționale constituie rezultatul unei stări de frustrare pe un fond psihologic marcat de spiritul de competiție și dorința de a trăi mai bine, în condițiile în care societatea a valorizat ideea bunăstării personale, dar nu a oferit mijloace legale, pentru a face posibilă această stare.

Efectele corupției

Corupția constituie un fenomen deosebit de periculos pentru societate, ale cărei efecte nefaste se resimt în toate sferile de activitate. Este suficient a enumera doar câteva din acestea, pentru a înțelege gravitatea lor.

În *sfera politică și administrativă* corupția provoacă astfel de consecințe:

- diminuarea calității actului de guvernare;
- discreditarea autorităților publice de orice nivel;
- subminarea statalității și democrației;
- înrăutățirea imaginii țării.

În *sfera economică* corupția are ca repercusiuni:

- subdezvoltarea economică;

- amplificarea economiei subterane;
- cauzarea de pierderi pentru buget;
- calitatea proastă a mărfurilor și serviciilor pe piața de consum;
- menținerea nivelului scăzut al investițiilor;
- împiedicarea reformelor economice;
- vulnerabilitatea economică a țării.

În *sfera socială* corupția poate produce asemenea urmări:

- eficiența scăzută în domeniul educației, științei, sănătății și protecției mediului;
- calitatea proastă a serviciilor acordate populației;
- sărăcirea populației;
- creșterea inechității și tensiunii sociale;
- exodul cetățenilor în societate;
- degradarea valorilor morale;
- creșterea simțului de insecuritate în rândul cetățenilor exemplari.

În general, corupția generează **sărăcie** și **probleme sociale grave**. Corupția generează sărăcie, se hrănește cu aceasta și se dezvoltă pe seama acesteia. Corupția are ca efect, paradoxal, nu numai sărăcirea celor cu nivel de trai modest, ci și îmbogățirea celor cu nivel de trai ridicat. Cu cât anumite persoane se îmbogățesc prin intermediul corupției, cu atât mai mult ceilalți cetățeni vor avea un nivel de trai mai scăzut. Corupția îndepărtează investitorii serioși, făcând să roiască oportuniștii sau neaveniții, și prăbușește încrederea în instituțiile statului și autoritățile publice.

Referințe bibliografice

1. Hotărârea Guvernului nr. 991/2005 privind Codul de etică și deontologie al polițistului.
2. Ghidul de aplicare a Codului de etică și deontologie al polițistului, MAI, 2007.
3. Hotărârea nr. 1269 din 17 decembrie 2021 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2021-2025 și a documentelor aferente acesteia.
4. Legea nr. 161/2005 privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea și combaterea corupției în cadrul MAI.
5. Buletinele documentare și de informare privind activitatea de prevenire și combatere a corupției.

PUTEM OPRI CORUPȚIA?

*Comisar-șef de poliție Adina Maria LUPU
Serviciul Județean Anticorupție Suceava*

*Motto: „Când visăm singuri este doar un vis, dar când mai mulți visează împreună este începutul unei noi realități.”
Friedensreich Hundertwasser*

De la intrarea în țară, la punctele de trecere a frontierei în partea română, te întâmpină afișe cu diverse mesaje anticorupție. Dacă intri într-o instituție publică, fie că este de poliție, administrație, unitate sanitară, sau justiție afișe similare sunt postate la vedere, cu expresivitate maximă de imagine și text.

De ce toate acestea? De ce această campanie anticorupție? S-a ajuns în România că să se vorbească despre corupție mai mult decât despre orice altceva. Aproape că nu există zi când la un post de televiziune, radio, într-un cotidian de presă sau pe social-media să nu fie prezentat cel puțin un caz de corupție.

Chiar și sondajele care se fac din partea instituțiilor abilitate, privind încrederea populației în diverse categorii de funcționari, pe structuri profesionale, politice, administrative ș.a., scot în evidență atitudinea celor care și-au exprimat părerea față de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu ale funcționarilor respectivi prin prisma fenomenului de corupție. Ce este corupția?

Corupția nu are o definiție universal valabilă, fenomenul fiind caracterizat de o serie de factori care implică spațiul și timpul când este interpretat, evoluția vieții economico-sociale și culturale în rândul populației respective, acțiunile și consecințele acestui fenomen, comportamentul legitim sau ilegitim al celor care îl definesc, diferențele între principiile fundamentale ale sistemelor juridice, mecanismele de incriminare și altele.

În sens larg, *corupția reprezintă o stare de abatere de la moralitate, de la cinste, de la datorie.*¹

Din punct de vedere juridic, *corupția reprezintă acele fapte limitativ reglementate de lege, precum luarea și darea de mită, primirea de foloase necuvenite, traficul de influență etc.; constituie activitățile ilicite desfășurate*

---

¹ Dicționarul Explicativ al Limbii Române – DEX – Ediția 1998.

în scopul obținerii de avantaje materiale sau morale, a unor poziții sociale sau politice înalte. Corupția cuprinde încălcarea normelor referitoare la îndatoririle funcționarului public, precum și neîndeplinirea obligațiilor legale de către agenții economici, având un grad sporit de pericolozitate socială, cu profunde consecințe negative asupra întregului sistem social. Există mai multe tipuri de corupție, și anume: corupție profesională, economică sau criminalitate economico-financiară sau de afaceri, și corupția politică, ce include diferite activități, cum ar fi finanțarea ilegală a campaniilor electorale, promovarea cu precădere în funcții guvernamentale a unor persoane numai pe criterii politice.²

Conform Wikipedia corupția reprezintă *folosirea abuzivă a puterii publice, în scopul satisfacerii unor interese personale sau de grup.*

Multitudinea de definiții și interpretări arătate mai sus, fără a avea pretenția că au fost epuizate toate variantele, arată cât de complicat este acest fenomen, câte ramificații are, cât și la ce niveluri a ajuns, dar nu și consecințele perpetuării acestuia.

În consecință, toți știm ce este corupția, este în continuare pe buzele tuturor, pe toate canalele media din toată lumea, la nivel, mondial, național sau local, deși preocupări pentru eradicarea ei au fost inclusiv pe agenda de lucru a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, care, a adoptat la New York în data de 31 octombrie 2003, Convenția Națiunilor Unite împotriva Corupției. Această convenție a fost ratificată și de către România prin Legea nr. 365 din 15 septembrie 2004. În urma adoptării acestei Convenții prin rezoluția 58/4 a Adunării generale a ONU, Convenția Națiunilor Unite împotriva Corupției, a stabilit, începând cu anul 2006, data de 9 Decembrie – Ziua Internațională Anticorupție.

Pentru a limita acest fenomen, ar trebui cunoscută geneza acestuia.

A luat naștere corupția odată cu societatea omenească? Cu siguranță, NU! Atunci care ar fi fost factorii perturbatori și favorizanți primari care ar fi creat condițiile apariției acestui fenomen? Cu siguranță au existat doi cetățeni care au avut interese și puncte comune, printre care:

- ✓ Lipsa de principii morale pornită dintr-o lipsă de educație;
- ✓ Dorința de a obține ceva ce nu li se cuvine;
- ✓ Sfidarea ordinii de drept.

Cu siguranță că acest fenomen, prin consecințele sale, a fost observat de la început, însă indiferența umană a făcut ca acesta să prolifereze, să se perpetueze în spațiu și timp, iar acum să ajungă la un nivel exponențial față de germenii inițiali.

---

² Dicționar juridic on-line oferit de Cabinet avocat Larisa Somfalian https://www.advocate.ro/cabinet_avocat_dictionar_juridic

Dacă a deranjat acest fenomen? Categorie, DA!

Dacă ne gândim la istoria poporului român găsim, în timpuri vechi, corupția oglindită în modul în care unii boieri din țările române încercau să obțină tronul mergând cu daruri la Înalta Poartă.

Sau dacă, adus în timpurile actuale, modul în care unii cetățeni încearcă să obțină un permis de conducere sau să treacă vama, să obțină un loc de muncă, o autorizație, un aviz etc., știind că nu au cunoștințele/deprinderile necesare sau nu îndeplinesc criteriile de legalitate.

De asemenea, de ce nu, cum consideră unii funcționari ai statului să își ducă la îndeplinire sarcinile de serviciu – fie că sunt medici, polițiști sau lucrători în administrația publică ș.a. – fără a ține seama că sunt remunerați pentru activitatea desfășurată, sunt reprezentanți ai unei instituții ai statului care, prin definiție este în sprijinul cetățeanului.

Auzim de toate acestea. Apar ca știri pe prima pagină a ziarelor, unele stârnesc diferite comentarii, unele poate sunt trecute cu vederea, însă creează un disconfort, o stare de intrigă interioară pentru omul corect, pentru cel care a fost și este cinstit, integru și a muncit, ca să urce o treaptă în ierarhia profesională sau pentru a-și asigura un trai decent sau pentru cel care a aspirat să obțină mai mult, să-și depășească condiția, a fost cinstit, corect, a muncit, însă nu a reușit fiindcă „i-a luat-o altul înainte pe căi ocolite”.

Cine este vinovat? Când auzim la știri sau citim pe social-media despre o faptă de corupție, arătăm cu degetul către funcționarul public, îl judecăm și condamnăm ne descărcăm conștiința și atât. Găsim o scuză celui care dă, spunând că „nu a avut de ales, fiindcă trebuia să-și rezolve problema, dacă nu dai nu obții”. Dacă este vorba și de un act medical, cu atât mai mult găsim o scuză pentru pacient, fiindcă era în joc sănătatea și viața lui. În același timp comentăm că trăim într-o societate în care dacă nu dai nu rezolvi nimic.

Ca un prim răspuns am fi tentați să spunem că principalul vinovat și singurul, ar fi cel care ia – funcționarul public, deoarece este plătit pentru a-și îndeplini atribuțiile de serviciu, deoarece inclusiv legea pedepsește mai aspru pe funcționarul public, cel care ia mita. Dar la fel de vinovat este și cel care dă, pentru că săvârșește la rândul lui o infracțiune, infracțiunea de dare de mită. Și corupția este asemenea unei tranzacții la bursă, căreia i se aplică legea cererii și ofertei, iar „prețul” este stabilit în funcție de raportul dintre cerere și ofertă. Deci, funcționarul public este principalul vinovat?

Aruncând aceste gânduri aspre către funcționarul beneficiar al mitei și gânduri de compătimire către cel care a dat, fiindcă „așa este sistemul”, încheiem capitolul evenimentului ce a implicat acel caz de corupție fără a ne pune problema că prin atitudinea noastră – cei care am participat la fenomen ca și donatori ai mitei, dar și cei care am luat act de faptă în sine – mai

punem o cărămidă în zidul de protejare a acestui fenomen, mai turnăm o cană cu apă la rădăcinile multiple ale încrengăturii numită corupție.

Dacă se poate pune STOP corupției? DA, SE POATE!

Cine poate spune STOP corupției? NOI! NOI TOȚI, indiferent de vârstă, de profesie, de sex, de orientare culturală, religioasă ori de alte criterii.

Toți ne dorim un trai mai bun, mai corect, mai cinstit pentru copiii noștri, să trăiască într-un stat de drept, unde cetățeanul să fie respectat, iar funcționarul public să fie mai etic și mai integru, însă de cele mai multe ori avem abordări contradictorii față de acest fenomen:

✓ funcționarului public care primește, găsește ca și scuză, „eu nu solicit, ci am primit, sau dacă am primit, suma este mică, *cât bacșișul la ospătar* și atunci este ne semnificativ și eram îndreptățit să iau, deși legea sancționează inclusiv doar acceptarea. Cu alte cuvinte, funcționarul nu are nicio scuză;

✓ cel care dorește să obțină ceva, un aviz, un document, un consult, un loc de muncă, pe orice cale, atunci spune „dau oricât numai să rezolv”. Potrivit acestuia, el nu greșește, el oferă, fiindcă așa este tradiția, dar legea pedepsește inclusiv promisiunea sau oferirea. Cu alte cuvinte, nici cetățeanul nu are nicio scuză.

Ambii sunt vinovați și alături de ei și noi toți cei ce tolerăm, acceptăm și poate, involuntar, din neștiință sau ignoranță, perpetuăm acest fenomen. Condamnăm fenomenul, dar în același timp îl tolerăm spunând „eu ce pot face?”

Fără a fi etichetați drept „turnători”, a aduce la cunoștința organelor abilitate o stare neconformă cu principiile morale este ca și cum ai suna la numărul de urgență 112 și ai anunța o urgență.

Tot așa, și în acest caz, trebuie să conștientizăm cu toții că, fără aportul funcționarilor publici și deopotrivă a societății civile, corupția nu poate fi descurajată. Înainte de a lua măsuri reactive împotriva funcționarului public cu principii morale îndoielnice, trebuie să ne uităm și să vedem cetățenii ce fac pentru a reduce corupția. În același timp, trebuie activat simțul civic, al responsabilității civice, atât a funcționarului public, cât și a cetățeanului, pentru a aduce la cunoștința organelor competente faptele de corupție, imediat, atunci când s-au produs sau am luat act de ele.

Ca funcționari publici sau simpli cetățeni, trebuie să conștientizăm că anunțarea unei fapte de corupție reprezintă o urgență, cu cât anunțăm fiecare faptă de corupție cu atât mai mult crește speranța să facem bine țării noastre, să vindecăm funcționarii și cetățenii de virusul corupției. Antidotul corupției este integritatea, cinstea, onestitatea.

Direcția Generală Anticorupție pune la dispoziția cetățenilor, dar și a funcționarilor publici Call Centerul Anticorupție 0800.806.806, unde poate fi sesizată orice faptă de corupție.

O societate sănătoasă este o societate educată. Bazele educației se pun acasă, în familie – celula de bază a societății, și se continuă în școală și societate. Pentru a putea lupta cu corupția trebuie să ne educăm copiii, să le formăm caractere integre, să le vorbim despre cinste și corectitudine și să le dezvoltăm spiritul civic. Tinerii sunt mai exigenți cu ei înșiși, își respectă mai mult munca și se respectă mai mult pe ei, iar prin atitudinea lor pot diminua acest fenomen al corupției.

Toți, tineri și vârstnici, părinți și copii, funcționari publici și beneficiari ai serviciilor publice să optăm pentru o viață în demnitate, integritate și respect.

Doar împreună putem învinge corupția!

CREȘTEREA PERFORMANTELOR MANAGERIALE PRIN INTERMEDIUL CONTROLULUI INTERN

*Comisar-șef de poliție Claudiu BONCEA
Corpul de Control al Ministrului*

Conceptul de control intern a fost dezvoltat de către Comisia Europeană în scopul de a furniza statelor membre, un model structural și operațional în lupta acestora în prevenirea fraudei, iar implementarea și dezvoltarea lui în administrația publică din România a fost o condiție ex-ante de aderare a țării noastre la Uniunea Europeană. Expresia „*control intern*” provine din termenul englezesc „*internal control*”, care înseamnă, în primul rând, „a deține controlul (a ține sub control)” și abia în al doilea rând „*a verifica*”.

În accepțiunea UE, controlul intern reprezintă ansamblul politicilor și procedurilor concepute și implementate de către management și personalul entității publice, în vederea furnizării unei asigurări rezonabile privind atingerea obiectivelor entității publice într-un mod economic, eficient și eficace, precum și pentru prevenirea și depistarea fraudelor și a greșelilor. Totodată, controlul intern managerial aduce în prim-plan schimbarea opticii managerilor în ceea ce privește riscurile cu care se confruntă organizația. În ciuda faptului că definițiile date controlului intern pe plan național și internațional sunt numeroase, acestea nu sunt contradictorii, toate precizând că nu este vorba de o singură funcție, ci de un ansamblu de principii de management, implementate de către responsabilii de la toate nivelurile entității pentru a se asigura că obiectivele acesteia sunt realizate.

În practică, controlul intern managerial este privit ca o doctrină sau o multitudine de rapoarte și tabele de completat și nu ca un ansamblu de instrumente eficiente prin care poate fi condusă o entitate publică. Pe baza informațiilor furnizate de controlul intern, conducerea entității poate să-și consolideze deciziile manageriale referitoare la documentele de planificare, organizarea și coordonarea structurilor, stabilirea cu exactitate a responsabilităților și a persoanelor implicate în activitățile organizației. Totodată, prin exercitarea funcției de control, conducerea poate să constate abaterile de la țintele stabilite, să analizeze cauzele care le-au determinat și să dispună măsurile corective sau preventive care se impun.

Necesitatea organizării controlului intern în entitățile publice a fost reglementată prin *Ordonanța Guvernului nr. 119/1999* privind controlul

intern/managerial și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare, iar obligativitatea implementării standardelor de control, odată cu intrarea în vigoare a *Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 946/2005* pentru aprobarea Codului controlului intern managerial, cuprinzând standardele de control intern managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern managerial. Conform Ordonanței menționate, **controlul intern managerial** este definit ca ansamblul formelor de control exercitate la nivelul entității publice, inclusiv auditul intern, stabilite de conducere în concordanță cu obiectivele acesteia și cu reglementările legale, în vederea asigurării administrării fondurilor publice în mod economic, eficient și eficace. Stabilirea sistemului de control intern managerial trebuie să aibă la bază standardele de control intern care definesc un minimum de cerințe generale de management pe care toate entitățile publice trebuie să le urmeze. Scopul acestora este acela de a crea un model de control intern uniform și coerent care să permită comparații între entități de același fel sau în cadrul aceleiași entități, la momente diferite și să facă posibilă evidențierea rezultatelor entității și a evoluției sale.

Potrivit *Ordinului Secretarului General al Guvernului nr. 600/2018* privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, controlul intern este în responsabilitatea conducătorilor entităților publice, care au obligația proiectării, implementării și dezvoltării permanente a acestuia. Acesta reprezintă o serie de activități, planificate, implementate și monitorizate de către conducere cu privire la progresul sau regresul în îndeplinirea obiectivelor unității și trebuie conceput ca un sistem, capabil să furnizeze date cu privire la eficiența și eficacitatea activităților stabilite, exactitatea raportărilor și conformitatea cu legile și reglementările în vigoare.

I. Rolul managementului în ceea ce privește realizarea obiectivelor entității

Primul pas important în procesul de implementare a sistemului de control intern managerial îl constituie stabilirea obiectivelor generale și a celor specifice. Conducerea definește obiectivele generale, legate de scopurile entității, de fiabilitatea informațiilor, conformitatea cu legile, regulamentele și politicile interne și cu respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate. Obiectivele generale sunt exprimate la nivelul entității publice, iar obiectivele specifice, derivate din obiectivele generale, se stabilesc la nivelul fiecărui compartiment prin elaborarea planului de management/activitate sau orice alt document de management.

Obiectivele generale sunt, de regulă, ținte stabilite pe termen mediu și lung enunțate în actul normativ de organizare și funcționare al entității, documente de planificare strategică sau de politici publice. Acestea trebuie formulate clar, de o manieră care să permită monitorizarea îndeplinirii lor și

să fie actualizate ori de câte ori este necesar. Fiecare entitate publică își definește propria strategie de dezvoltare, prin stabilirea obiectivelor, pe baza previziunilor privind mediul extern și a capacității organizaționale a acesteia. Punctele de pornire ale procesului de planificare strategică sunt analiza mediului extern al organizației și analiza mediului intern. Ca tehnică de identificare și stabilire a activităților se pot folosi metode uzual întâlnite în practica managementului, precum analizele PESTLE și SWOT. În timp ce analiza PESTLE analizează mediul extern în care să își desfășoare activitatea entitatea, cea SWOT funcționează ca o radiografie internă și evaluează în același timp factorii de influență interni și externi ai unei organizații, cu scopul de a pune în lumină punctele tari și slabe ale unei instituții, în relație cu oportunitățile și amenințările existente la un moment dat.

În ceea ce privește obiectivele specifice, acestea reprezintă, de regulă, ținte intermediare ale unor activități care trebuie atinse pentru ca obiectivul general să fie îndeplinit. Obiectivele specifice trebuie să fie elaborate respectând criteriile S.M.A.R.T. (specifice, măsurabile, adecvate, realiste, cu termen de realizare). Prin aceasta se înțelege că obiectivele trebuie să fie în sfera de competență a compartimentului (specifice), indică în ce fel obiectivul va fi realizat (măsurabil), este în concordanță cu misiunea și scopul entității (adecvat), poate fi îndeplinit (realist) și este încadrat într-un timp precizat (termen). Dacă obiectivele specifice nu sunt stabilite conform acestor cerințe și în mod special nu sunt măsurabile, rezultatele acestora și stabilirea indicatorilor de performanță vor fi dificil de apreciat cu obiectivitate.

În timp ce stabilirea obiectivelor este prima etapă în implementarea sistemului de control intern managerial, o planificarea eficientă este esențială pentru succes. Indiferent de dimensiunile sau scopurile entității publice, planificarea aduce beneficii în ceea ce privește dezvoltarea abilităților manageriale, creșterea gradului de implementare a obiectivelor, coordonarea eforturilor și continuitatea activității. În esență, planificarea reprezintă stabilirea sarcinilor necesare îndeplinirii obiectivelor propuse, prezentarea modalității de îndeplinire și a termenului de realizare.

În conformitate cu Standardul 6 – Planificarea¹, conducerea entității elaborează, după caz, o strategie, plan strategic, în care se stabilesc obiectivele generale ale entității, prioritățile și activitățile ce trebuie îndeplinite pe termen mediu și lung, precum și un plan anual de management sau orice alt document de planificare specific entității în vederea stabilirii obiectivelor specifice, activităților necesare îndeplinirii lor și resurselor necesare.

---

¹ Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 600 din 20 aprilie 2018 privind aprobarea Controlului intern managerial al entităților publice.

Pentru o planificare eficientă a activităților se poate utiliza *Diagrama Gantt*, care reprezintă o modalitate uzuală de reprezentare a dependenței activităților de timp. Avantajul acestei metode constă în simplitatea și claritatea în transmiterea informațiilor referitoare la programarea activităților, responsabilitatea fiecărui departament sau indicarea stării curente a fiecărei activități.

După etapa de stabilire a obiectivelor și activităților, este necesară identificarea riscurilor care pot aduce atingerii acestora. Conducătorii compartimentelor cuprinse în primul nivel de conducere din structura organizatorică a entității publice nominalizează responsabili cu riscurile și asigură cadrul organizațional și procedural pentru identificarea și evaluarea riscurilor, stabilirea strategiei de gestionare a riscurilor, monitorizarea implementării măsurilor de control, revizuirea și raportarea periodică a acestora. Toate activitățile și acțiunile inițiate și puse în aplicare în cadrul procesului de management al riscurilor sunt riguros documentate, iar sinteza datelor, informațiilor și deciziilor luate în acest proces este cuprinsă în Registrul de riscuri, document care atestă că în cadrul entității publice există un proces de management al riscurilor și că acesta funcționează.

O altă etapă importantă în procesul de realizare a obiectivelor specifice și a activităților desfășurate la nivelul fiecărui compartiment vizează stabilirea activităților procedurale și elaborarea procedurilor de lucru (operaționale și de sistem). În acest sens, conducătorii dispun măsuri ca pentru toate procesele majore și activitățile semnificative să se elaboreze o listă a activităților procedurale pentru care se impune elaborarea unor proceduri documentate. Procedurile se elaborează pentru activități sau procese derulate la nivelul entității publice pentru care se pot stabili reguli și modalități de lucru, general valabile și cu caracter de repetabilitate. Acestea reprezintă o componentă a controlului intern, care contribuie la îmbunătățirea desfășurării activităților, prin separarea atribuțiilor, sarcinilor, competențelor, funcțiilor și a responsabilităților personalului din cadrul entității publice.

Următoarea etapă în implementarea sistemului de control intern managerial constă în monitorizarea performanțelor. Această etapă presupune urmărirea de către conducere, prin intermediul unor indicatori relevanți, a performanțelor activităților aflate în coordonare, pentru a identifica eventualele abateri de la țintele stabilite, de luare a măsurilor corective și pentru informarea conducerii entității publice privind gradul de realizare a obiectivelor. Conducătorii se asigură că pentru fiecare activitate prevăzută în documentul de planificare este stabilit cel puțin un indicator de performanță. Sistemul de monitorizare a desfășurării activităților constă în măsurarea și raportarea indicatorilor de performanță relevanți, colectarea periodică și analizarea informațiilor cu scopul de a fundamenta procesul de luare a deciziilor și măsurile corective adecvate ce se impun, în situația apariției unor abateri. Gradul de atingere a obiectivelor este relevat de nivelul de realizare a indicatorilor de performanță. Astfel, în funcție de gradul de

realizare a indicatorilor de performanță, conducerea trebuie să facă ajustări corespunzătoare ale obiectivelor, luându-se măsurile preventive și corective necesare.

Sistemul de monitorizare a desfășurării activităților este o activitate care prezintă eficiența, eficacitatea și economicitatea utilizării resurselor pentru atingerea obiectivelor și poate conduce la obiectivitate în luarea deciziilor și măsurilor corective, transparență în raportarea îndeplinirii obiectivelor sau stadiului de progres al acestora.

Monitorizarea stadiului de îndeplinire a activităților se poate realiza semestrial și anual, prin prisma indicatorilor de performanță stabiliți în acest sens. Monitorizarea și evaluarea gradului de realizare a obiectivelor și activităților sunt două procese independente, complementare, aflate însă într-o strânsă legătură unul cu celălalt. Monitorizarea nu este obiectivă dacă nu are la bază o evaluare, iar evaluarea este inutilă dacă nu este analizată și monitorizată la nivelul conducerii, pentru luarea unor decizii sau măsuri corective.

II. Rolul managementului în prevenirea și depistarea fraudelor și a greșelilor

Un alt obiectiv al sistemului de control intern managerial este acela de a preveni erorile și neregulile, de a înlătura cauzele care le determină și de a perfecționa activitățile de control. Totodată, un beneficiu al implementării controlului intern într-o organizație constă în reducerea posibilităților privind comiterea acțiunilor frauduloase. Conform unui studiu realizat de către ACFE² (Association of Certified Fraud Examiners), apariția fraudei este adesea rezultatul unor controale insuficiente. Potrivit studiului amintit, cei mai mari contribuitori la apariția fraudei, reprezentând aproximativ 57%, sunt lipsa controlului intern și ignorarea acestuia, acolo unde este implementat. De asemenea, un sistem de control intern bine implementat poate ajuta la detectarea și prevenirea faptelor de corupție și a comportamentului ilicit printre personalul organizației.

Responsabilitatea prevenirii și detectării unor asemenea deficiențe revine în primul rând managerilor care au obligația proiectării, implementării și dezvoltării sistemului de control intern, personalului în ceea ce privește raportarea neregulilor, nerespectarea codului de conduită sau încălcarea politicilor și procedurilor, dar și structurilor de control/audit care controlează/evaluatează și contribuie la eficiența sistemului de control intern prin constatări, măsuri și recomandări.

Prin elaborarea procedurilor documentate³, într-un mod unitar pentru procesele majore sau activitățile semnificative și prin separarea funcțiilor de inițiere, realizare, verificare, avizare și aprobare a operațiunilor, conducerea entității reduce considerabil riscul de apariție a erorilor, fraudelor, încălcării

---

² <https://s3-us-west-2.amazonaws.com/acfe-public/2018-report-to-the-nations.pdf>

³ Standardul 9 – Proceduri.

legislației, precum și riscul de nedetectare a problemelor pe fluxul unui proces sau al unei activități.

Totodată, managerii au obligația organizării și implementării unui proces eficient de management al riscurilor de corupție⁴ prin identificarea amenințărilor și/sau vulnerabilităților prezente în cadrul activităților curente ale entității care ar putea conduce la săvârșirea unor fapte de corupție și fraudă.

Mai mult, managerii au obligația de a verifica și aproba activitățile salariaților⁵, transmițând instrucțiunile necesare pentru a asigura respectarea legislației, minimizarea erorilor/pierderilor, precum și eliminarea neregulilor. Nu în ultimul rând, conducătorii inventariază situațiile generatoare care pot conduce la discontinuități în activitate și întocmesc un plan de continuitate a activităților⁶. Printre situațiile generatoare de discontinuități în structurile de poliție cele mai frecvente cauze pot fi: fluctuația personalului, lipsa de coordonare, managementul defectuos și fraudă.

III. Răspunderea managerială în aplicarea controlului intern managerial

Implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial, operațiunea de autoevaluare a acestuia, precum și elaborarea, respectiv prezentarea raportului asupra sistemului de control intern managerial, după caz, constituie indicatori de performanță pentru conducătorii entităților publice. În vederea elaborării raportului, conducătorii dispun programarea și efectuarea, de către managerii aflați în subordine, a operațiunii de autoevaluare. Aceștia iau măsuri adecvate pentru remedierea punctelor slabe, respectiv a deficiențelor identificate în procesul de autoevaluare, iar aceste măsuri se transpun anual în *Programul de dezvoltare a sistemului de control intern managerial*.

Raportul constituie forma oficială de asumare a responsabilității manageriale, de către conducătorul entității, cu privire la implementarea sistemului de control intern managerial. Totodată, încredințarea unor terți a activităților privind sistemul de control intern managerial presupune că, în această situație, conducătorii nu își îndeplinesc propriile atribuții cu bune rezultate. Mai mult, neîndeplinirea de către ordonatorul de credite a obligației de a elabora și prezenta raportul anual constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 3.000 lei la 5.000 lei⁷.

---

⁴ OMAI nr. 62/2018 privind organizarea și desfășurarea activităților de prevenire a corupției și de educație pentru promovarea integrității în cadrul MAI.

⁵ Standardul 10 – Supravegherea.

⁶ Standardul 11 – Continuitatea activității.

⁷ art. 4 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 119/1999.

ETICA ȘI INTEGRITATEA

*Student Alexandru-Ionuț CLOCOTAN
Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”*

Introducere

Etica și integritatea sunt două concepte strâns legate între ele și esențiale pentru a menține un comportament moral și responsabil în societate. Etica se referă la setul de valori și principii care ne ghidează comportamentul, în timp ce integritatea este caracteristica de a fi consecvent și onest în aplicarea acestor principii.

Un comportament etic presupune să acționăm în conformitate cu valorile noastre, dar și să respectăm valorile și drepturile celor din jurul nostru. Într-o lume agitată și competitivă, este important să ne amintim că principiile etice sunt universale și că trebuie să ne străduim să le aplicăm în toate aspectele vieții noastre, de la deciziile personale la cele profesionale.

Integritatea, pe de altă parte, este caracteristica de a fi consecvent și onest în aplicarea principiilor etice. A fi integru înseamnă să acționăm în conformitate cu valorile noastre și să ne asumăm responsabilitatea pentru acțiunile noastre. Dacă suntem integri, atunci ne vom păstra integritatea morală și ne vom câștiga respectul și încrederea celor din jur.

Ce este etica?

Etica provine ca termen din limba greacă (datină, obicei). Ea este una din principalele ramuri ale filosofiei și se ocupă cu cercetarea problemelor de ordin moral, încercând să livreze răspunsuri la întrebări precum: ce este binele/răul?, cum trebuie să ne comportăm? Conform Dicționarului Explicativ al Limbii Române, etica este știința care se ocupă cu studiul teoretic al valorilor și al condiției umane, din perspectiva principiilor morale, și cu rolul acestora în viața socială. Totodată, ea cuprinde totalitatea normelor de conduită morală care reglementează relațiile dintre oameni, precum și atitudinea lor față de societate, față de o anumită clasă socială, de stat, de patrie, de familie etc. La baza moralei stau principiile demnității, responsabilității, libertății, solidarității, dreptății și carității.

În „*Întemeierea metafizicii moravurilor*”, Immanuel Kant susține că etica se fondează în împrejurul răspunsului la întrebarea „Was sollichtun?” (ce trebuie să fac?). Când spune acestea, el pleacă de la premisa crasă că

există o etică veritabilă, universal acceptată. Întrebarea eticii nu a fost pe atât de corect formulată de Kant, ea fiind nu „Was sollichtun”, ci „Was kannichwissenüber das was ichtunsoll?” (Ce pot să știu despre ce trebuie să fac?).

Deontologia, conform Dicționarului Explicativ al Limbii Române, reprezintă doctrina privitoare la normele de conduită și la obligațiile etice ale unei profesii. Sintagma *deontologie* provine ca termen din limba greacă, respectiv deontos, care înseamnă ceea ce se cuvine, și logos, care înseamnă știință.

Deontologia profesională, în general, desemnează totalitatea normelor de conduită, cu privire la exercitarea unei profesii de genul: cadru didactic, medic, avocat, procuror, judecător etc. Normele de deontologie profesională sintetizează experiența unei profesii și stabilesc reguli stricte și certe cu privire la exercitarea profesiei respective în societate. Aceste norme se regăsesc în instrucțiuni, statute, coduri etc., adoptate de autoritățile internaționale și naționale abilitate. Normele de deontologie profesională, în sens general, nu prevăd sancțiuni. Ele sunt recomandări care au în substanța lor norme juridice. Atunci când normele deontologice sunt încălcate și prin nesocotirea lor sunt afectate valorile apărute prin drept, ele sunt sancționate de către stat, devenind astfel norme juridice.

Etica în afaceri studiază principiile și regulile care trebuie să guverneze procesele manageriale și conduita corectă în afaceri. Acest lucru este foarte dificil. Să spui ce este etic sau nu în afaceri, este o chestiune interpretativă. Standardele morale diferă de la un individ la altul, de la o comunitate la alta, în funcție de sistemele etice de viață, de valorile sau de prioritățile pe care se fundamentează. Cert este că etica în afaceri se bazează pe corectitudine, sinceritate, respectarea cuvântului dat, capacitatea de a funcționa eficient pe piață în strânsă corelație cu legislația în vigoare, cu regulile și tradițiile formate. Ea presupune stima intereselor, nu numai a propriei firme, dar și a partenerilor, consumatorilor și societății în ansamblu. Lupta concurențială este binevenită, dar concurența trebuie să aibă limitele ei. Deseori vedem cum sunt stabilite diverse sancțiuni de către cei abilitați în acest sens, în sarcina celor care se fac vinovați de utilizarea unor politici concurențiale incorecte.

Etica profesională reprezintă reflecția asupra aspectelor morale ale problemelor ridicate de domeniul particular, cum ar fi: medicină, educație, învățământ, afaceri publice, justiție, asistență socială, mass-media etc. Mai exact, etica profesională este o parte a științei etice, care studiază specificul manifestării moralei în activitatea profesională. Alături de principiile morale general umane (bine, rău, datorie, libertate, responsabilitate, dreptate, echitate, cinste, sinceritate, demnitate etc.), în procesul de muncă se

formează și cerințe speciale, înglobate în conceptul *morala de muncă*, prin care se înțelege totalitatea normelor elaborate în experiența de viață a oamenilor și care permit ca activitatea de muncă să devină socialmente importantă. Morala de muncă este parte din activitatea profesională.

Ce este integritatea?

Integritatea este un concept care vorbește despre acțiuni consecvente, conform valorilor, metodelor și elementelor de măsură, precum și de raportare la principii și așteptări care pot fi verificate prin rezultate. În etică – integritatea este considerată ca onestitate și corectitudine, și este evaluată prin acuratețea acțiunilor cuiva. Așadar, integritatea este opusul unor metehne, cum ar fi: inconsecvența, ipocrizia sau falsitatea. Integritatea exprimă virtuțile, trăirile și aplicarea convingerilor, fără discrepante între afirmații și exemplul trăirii personale. Originea cuvântului „integritate” derivă din adjectivul latin „integer” (întreg, complet), și în acest context se referă la totalitatea calităților unui individ, exprimate prin onestitate și consecvență de caracter. Când cineva face aluzie la lipsa de integritate a altei persoane, acea persoană se erijează într-un judecător care consideră că deține aceste calități pe care le implică „integritatea”, și ca atare, judecata lui/ei este un act în conformitate cu propriile convingeri și cu valorile pe care pretinde că le posedă și le practică în acel moment. Pentru evaluarea corectă a integrității unei persoane, a unui sistem sau a unei organizații, este necesar un sistem de valori și principii, cu o exprimare simplă, dar și corectă în același timp. Lipsa unui sistem de valori și principii poate devia în afirmații abstracte care, foarte ușor, pot fi interpretate greșit de către oricine. Sistemul de valori și principii generate de mințile umane este validat numai în timp și are un proces de ajustare și revizuire determinat de rezultatele obținute. Această afirmație nu anulează nicidecum nevoia unui sistem de principii și valori, deoarece, lipsa unui astfel de aranjament promovează invariabil inconsecvența și confuzia.

Integritatea ca autonomie personală presupune, potrivit filozofului german Immanuel Kant, să acționezi întotdeauna astfel încât să tratezi umanitatea, atât în persoana ta, cât și a altora, întotdeauna ca scop în sine și niciodată numai ca mijloc. Din această perspectivă, integritatea devine o condiție restrictivă necesară, ce se aplică asupra sistemelor de reguli instituționale. Fiecare ființă umană are o demnitate și un statut moral.

Concluzie

Pentru a promova etica și integritatea în societate, trebuie să fim exemplu pentru ceilalți. Trebuie să respectăm valorile noastre și să acționăm în mod consecvent cu ele. De asemenea, trebuie să încurajăm și să sprijinim

alți oameni să acționeze în mod etic și integru. Acest lucru poate fi realizat prin implicarea activă în comunitate, prin educație și prin dezvoltarea unor programe care promovează etica și integritatea.

În concluzie, etica și integritatea sunt esențiale pentru o societate sănătoasă și echilibrată. Dacă ne asumăm responsabilitatea pentru acțiunile noastre și acționăm în conformitate cu valorile noastre, vom contribui la crearea unei lumi mai bune și mai juste pentru toți. Prin promovarea eticii și integrității în societate, putem încuraja oamenii să fie mai buni, mai cinștiți și mai responsabili, ceea ce va avea un impact pozitiv asupra tuturor.

ETICĂ ȘI INTEGRITATE. CUM ANALIZĂM O PROBLEMĂ DE ETICĂ LA NIVELUL INSTITUȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR? CAUZE ȘI REZOLVĂRI

*Studentă Raluca-Cosmina CALANCIA
Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”*

De-a lungul trecerii ireversibile a timpului, societatea a suferit o serie de transformări la nivelul cotidianului, fapt ce a generat transpunerea de noi valori morale și comportamente între indivizii unei societăți. Pentru a putea construi și menține echilibrul între corectitudine și buna desfășurare a activităților didactice și a celor ce urmează a fi desfășurate de către viitori absolvenți este imperios necesar a trece în prezentul articol sensul noțiunilor pe care urmează a le dezbate.

Universitatea este un spațiu liber de presiuni și constrângeri politice, un concept în al cărui campus fiecare student are dreptul de a fi tratat în mod egal atât de către ceilalți colegi, cât și de către cadrele didactice. Membrii universității sunt protejați față de cenzură și persecuții prin respectarea standardelor de conduită care sunt stabilite la nivelul fiecărei instituții de învățământ.

Etica și integritatea, ca substantive, primesc o definiție separată, fiecare dintre acestea având scopul determinat astfel încât: *etica* este știința care se ocupă cu studiul teoretic al valorilor și condiției umane din perspectiva principiilor morale și cu rolul lor în viața socială, iar *integritatea* reprezintă însușirea de a fi integru, conturând ideea de cinste, probitate, incoruptibilitate.

În lucrarea intitulată *Protagoras*, Platon își centerază atenția asupra dilemei „Poate fi predată-învățată virtutea? Poate fi, astfel, cineva profesor, dascăl de virtute?” Dilema platoniană dă curs supoziției că procesul de predare-învățare privește nu numai știința, dar și putința. Aceasta deoarece cunoașterea însăși, ține nu atât de aflarea a ceva care rămâne exterior, ci și de receptarea prin intensitatea trăirii sensibile a unei stări sau relații anterior străine, neștiute.

Articolul 2 din Legea nr. 1/2011 a educației naționale stabilește în alineatul 3 următoarele: *Idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care*

sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii¹.

Având suportul cadrului legal, putem afirma cu certitudine că scopul învățământului este acela de a forma caractere puternice prin intermediul comunicării și a relaționării.

Toți membrii comunității academice, studenți și cadre didactice, trebuie să fie conștienți de implicațiile lipsei de onestitate academică asupra reputației instituționale și personale.

Fiecare universitate ar trebui să promoveze integritatea academică și respectul demnității fiecăruia dintre membrii săi, stabilind ca repere libertatea academică, meritul, profesionalismul și competența, colegialitatea și loialitatea. Aceste structuri enumerate reprezintă principiile etice care ar trebui să stea la baza conturării unei comunități academice performante.

Prin urmare, *libertatea academică* reprezintă dreptul oricărui membru al comunității academice de a-și putea exprima în mod liber, nefiind constrâns sau chiar îngrădit de acest fapt, opiniile profesionale și, desigur, obligația pe care o are instituția de învățământ în luarea în calcul a părerii acestuia. Această libertate academică este fundamentală, având urmări deosebite pe plan profesional în viitor. O persoană căreia îi este luat acest drept va deveni ca un robot în societate, neputând să treacă într-un mod ușor peste impedimentele care-i sunt puse pe parcursul vieții. De aceea, libertatea academică nu poate fi îngrădită decât în litera legii. Ființa umană trebuie să gândească liber și să fie conștientă că-și poate transpune în mod direct gândurile, nefiind judecată sau pedepsită.

Recompensa poate fi numită un vector al manipulării? Acest concept este total greșit, întrucât o universitate academică, grefată pe principii precum dreptate, egalitate, comunicare, are responsabilitatea de a-și aprecia studenții și a le răsplăti efortul depus și rezultatele obținute. Negarea sau disimularea meritelor unui membru al comunității academice de către o persoană care are rolul de a le recunoaște și recompensa reprezintă o încălcare a principiilor de etică universitară.

Loialitatea este o virtute, valoare sau calitate umană, care implică respectarea anumitor norme sau legi morale, care au legătură cu afecțiunea, respectul, onoarea și fidelitatea față de cineva sau ceva. Se referă la modul de a fi și de a acționa într-un mod coerent și onest pentru a demonstra prin actele noastre dedicare, conformare și corectitudine față de ce am promis pentru cei ce considerăm că merită, indiferent dacă apar circumstanțe nefavorabile.

---

¹ https://www.edu.ro/sites/default/files/legea-educatiei_actualizata_august_2018.pdf

Principalele probleme etice la nivelul ministerului analizat sunt în ceea ce privește *transparența decizională, lipsa de respect, necunoașterea regulamentelor de ordine interioară și a legislației specifice, lipsa asumării și a responsabilității, absența nejustificată de la cursuri sau seminarii.*

Pentru a putea găsi o soluție la aceste impedimente care intervin la nivelul relaționării dintre student și cadrul de învățământ, este util a identifica rădăcina problemei. Totul pornește de la o lipsă a comunicării adecvate și suficiente între acești doi subiecți. În ceea ce urmează, vom analiza avantajele și dezavantajele existente în practica purtării unei discuții critice. Prin urmare, purtarea unei discuții critice asupra dilemelor interne și a cazurilor în care a fost încălcată conduita corespunzătoare naște o instituție cu o adecvată organizare și armonie.

În ultima perioadă, s-a evidențiat o practică tot mai slabă a discuției critice aplicate în unitățile de învățământ. Întâlnim răspânditul cod „al tăcerii” care promovează, într-un mod negativ, ca problemele să nu fie expuse. Accentul cade pe aplicarea unei pedepse asupra celui care a vrut să-și facă vocea auzită, iar nu pe inițiativa acestuia de a aduce o modificare necesară pentru dezvoltarea democratică și prosperitatea societății academice. De aceea, în numeroase situații, prin practica unei discuții critice necorespunzătoare, se pierd numeroase oportunități de a învăța din greșelile și experiențele celorlalți. Prin evitarea unei discuții care are menirea de a rezolva un conflict sau o neclaritate se pot ivi frustrări interioare, întărind astfel indiferența într-o colectivitate.

La polul opus situăm practica puternică a discuției critice care evidențiază dialogul, feedbackul și empatia. Astfel, într-un mediu în care persoanele reușesc să relaționez între ele într-un mod natural va duce la crearea unei colectivități sigure în care fiecare persoană își poate exprima convingerile fără a fi criticată sau ridicularizată.

Este importantă o discuție de bună-credință?

Chiar din primele articole ale Codului Civil ne este grefată noțiunea de *bună-credință*, astfel încât *orice persoană fizică sau persoană juridică trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile civile cu bună-credință, în acord cu ordinea publică și bunele moravuri*².

În numeroase situații a fost întâlnită eficiența unei discuții de bună-credință. Acest tip de dialog se grefează pe premisa de a evalua cu înțelegere toate punctele de vedere. De aceea, evaluarea acestora trebuie făcută după aceleași standarde intelectuale, fără a intra în discuție propriile sentimente și stări, totul fiind abordat într-un mod rațional. Din aceste

---

² <https://www.codulcivil.ro/art-14-buna-credinta/>

relatări rezultă o serie de obligații morale care trebuie să fie insuflăte fiecărei persoane indiferent de vârstă, sex, statut social sau situație financiară. Să supunem spre analiză următoarea speță: *în seara de 12.02.2023, în spatele grădinii tale, în preajma unui lac auzi țipetele unui băiețel; îți dai seama că acesta riscă să se înecă dacă nu vei acționa în scurt timp – știind să înoți. Ai obligația morală de a-l ajuta?*

Răspunsul este unul simplu, pentru că dacă poți ajuta, nefiind pus în situația de a-ți risca viața, este omenește a ajuta. Ajutorul este o manifestare ce trebuie să vină din proprie voință cu scopul de a-i ajuta pe cei din jurul tău.

Calitatea învățământului superior, în mare măsură, este determinată și de faptul că sunt respectate normele și valorile etice în cadrul instituției sau nu. O instituție prestigioasă, care formează specialiști de o înaltă calificare tinde cu desăvârșire la promovarea integrității academice, precum și la protejarea valorilor morale: onestitate, colegialitate, respect, încredere, responsabilitate, libertate academică, bunăvoință și grijă. Astfel, integritatea academică urmărește ca aceste valori să fie respectate de fiecare membru al comunității academice, indiferent cine este acesta – student, profesor sau reprezentant al instituției academice, astfel evitându-se minciuna, furtul, mituirea, plagierea și alte comportamente similare.

În etică, integritatea este considerată de mulți oameni ca fiind onestitatea, veridicitatea sau acuratețea acțiunilor cuiva. Integritatea stă în opoziție cu ipocrizia, fiind în conflict cu aceasta. Integritatea în etică *nu* poate fi similară cu *binele*, ci numai cu principiile raționale.³

Marvin Williams spunea că: *Nu există o testare mai bună a integrității unui om decât comportamentul acestuia atunci când greșește.* Omul integru își recunoaște greșeala și vinovăția. Își cere întotdeauna scuze și, dacă este posibil, va depune toate eforturile pentru a o îndrepta sau a-i micșora efectele negative. Omul integru este complet responsabil pentru faptele sale și își asumă faptele cu fermitate. El conștientizează că oamenii pot avea îndoieli cu privire la vorbele rostite, dar întotdeauna vor crede în faptele demonstrate. Astfel, putem aduce în discuție asumarea greșelilor de către studenții din cadrul universităților academice, respectiv de către cadrele didactice, întrucât adevărul este mereu undeva la mijloc.

Integritatea nu trebuie demonstrată, ea pur și simplu există. Omul poate fi integru chiar și atunci când nimeni nu-l privește pentru că locul ei se afla în adâncul caracterului său, nefiind condiționată de elemente ori situații externe. Pentru a constata dacă o persoană este integru din punct de vedere etic, este suficient să observăm și să analizăm acțiunile, credințele,

---

³ <https://romaniafarajustitie.wordpress.com/2014/09/26/ce-este-integritatea/>

metodele, măsurile și principiile sale. Toate derivă dintr-un singur nucleu de valori și acela este caracterul ei.

Profesionalismul și competența se transpun atât în rândul cadrelor didactice, cât și-n rândul studenților din cadrul universității în care își desfășoară activitatea. *Ce este caracterul? Ce este profesionalismul? Caracterul* poate fi considerat nucleul personalității, un sistem de trăsături și atitudini specifice fiecărui individ, cu semnificație morală, care îl definesc pe om ca membru al societății. Condiția indispensabilă reușitei în profesie este profesionalismul. Specialiștii în domeniu consideră că termenul *profesionalism* se referă la exigențele necesare pentru realizarea cu succes a sarcinilor de muncă într-o anumită profesie.

Caracterul pune omul în *relație* cu lumea prin intermediul sistemului de *atitudini – valori*. De-a lungul vremii, atitudinile se organizează, se structurează, se ierarhizează, astfel încât caracterul primește o dimensiune sistematică. De aceea, la baza creării unui caracter puternic și sănătos care să formeze un bun profesionist stă comunicarea și liberă exprimare.

Trăsăturile definitorii ale profesionalismului fac referire la:

- *onoarea*: se bazează pe respectarea cuvântului dat, seriozitate, încredere și punctualitate;
- *limbajul*: cuvinte potrivite și atenție la exprimare;
- *separarea vieții private de cea profesională*: limite între viața personală și cea profesională;
- *etica*: comportament adecvat (fără minciună și asumarea muncii altora);
- *atitudine*: pozitivism și entuziasm;
- *asumarea responsabilității*: atât în cazul unui succes, cât și în cazul unui potențial eșec, fără a căuta scuze;
- *comportament*: atent și sobru, fără a confunda activitățile profesionale cu cele din timpul liber.⁴

Trăsăturile expuse încadrează conceputul de profesionalism în limitele unor caracteristici specifice, astfel încât în cadrul unei instituții de prestigiu un cadru didactic trebuie să știe cum să gestioneze o situație și cum să reușească să valorifice potențialul studentului. Esențial este ca acesta să reușească găsirea unui echilibru între viața privată și cea profesională. A le amesteca presupune lipsă de profesionalism și posibilitatea crescută de a naște certuri și discuții fără rost la locul de muncă.

Analizând întregul concept și-n particular tema abordată, ajungem la concluzia conform căreia comunicarea reprezintă cheia către instaurarea

---

⁴ <https://www.contabilitate-timis.ro/caracterul-si-profesionalismul-elemente-necesare-in-activitatea-profesionala/>

unei instituții academice la nivel înalt, bazată pe principii fundamentale de etică și integritate. De asemenea, aceste două noțiuni analizate se întrepătrund și se completează reciproc, fiind necesare pentru existența unei comunități academice performante conturate pe principii etice enumerate de-a lungul acestei lucrări și formarea unor profesioniști integri.

Etica și integritatea sunt elementele definitorii ale unei universități academice performante care au rolul direct de a crea un cadru favorabil dezvoltării viitoarelor persoane angajate în câmpul muncii.

RAPORT ANUAL DE EVALUARE A INCIDENTELOR DE INTEGRITATE PRODUSE ÎN ANUL 2022 LA NIVELUL MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE

Situația incidentelor de integritate la nivelul MAI

În conformitate cu articolul 9 din Metodologia standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 599/2018, raportul conține informații cu privire la incidentele de integritate înregistrate la nivelul Ministerului Afacerilor Interne (MAI) în anul 2022.

Raportul conține date sintetice privind incidentele produse la nivelul structurilor MAI, descrierea succintă a acestora, principalele măsuri adoptate pentru prevenirea apariției unor incidente similare¹, inclusiv statistica aferentă fiecărei structuri subordonate a MAI.

I. Date sintetice privind incidentele de integritate produse în anul 2022, la nivelul MAI

Structurile MAI au informat DGA că, pe parcursul anului 2022, s-au produs, în total, **44² de incidente de integritate**, în care au fost implicați **78 de lucrători** ai MAI.

	Număr total incidente de integritate, din care:		44
1.a	Număr sancțiuni disciplinare/administrative		1
1.b	Număr sancțiuni penale/infracțiuni		41
1.c	Număr Rapoarte definitive ale ANI		2

1.a	Tipul faptei	Numărul sancțiunilor de încetare disciplinară a raporturilor de muncă sau de serviciu, ca urmare a săvârșirii unei abateri de la normele deontologice sau de la alte prevederi similare menite să protejeze integritatea funcției publice, inclusiv a celor stabilite prin legislație secundară și terțiară, pentru care este prevăzută această sancțiune	1
------------	---------------------	--	----------

¹ Precizăm faptul că acolo unde nu sunt menționate măsuri adoptate, la momentul raportării nu au fost efectuate vizite de evaluare în cadrul structurilor MAI în care acele incidente au fost produse.

² Unul dintre acestea s-a produs la nivelul a două structuri teritoriale din cadrul Poliției de Frontieră, respectiv Garda de Coastă Constanța și ITPF Sighet.

	Domeniul de activitate	POLIȚIA ROMÂNĂ	1
	Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
		funcții de execuție	1
1.b	Tipul faptei	Număr sancțiuni penale/infracțiuni	41
1.b.1	Numărul <u>infracțiunilor de corupție</u> (Cod Penal și Legea nr. 78/2000)		37
1.b.2	Numărul infracțiunilor ce privesc fapte legate de nerespectarea <u>regimului interdicțiilor</u>, incompatibilităților, conflictului de interese sau declarării averilor		4

1.b.1	Numărul <u>infracțiunilor de corupție</u> (Cod Penal și Legea nr. 78/2000)		37
		POLIȚIA ROMÂNĂ³	27
		POLIȚIA DE FRONTIERĂ	5
		INSTITUȚIA PREFECTULUI	2
		SITUAȚII DE URGENȚĂ	1
		JANDARMERIA	1
		Alte structuri MAI – Corpul de Control al Ministrului	1
1.b.2	Numărul infracțiunilor ce privesc fapte legate de nerespectarea regimului <u>interdicțiilor</u>, incompatibilităților, conflictului de interese sau declarării averilor		4

³ Menționăm faptul că la Poliția Română există două incidente de integritate în care sunt săvârșite atât infracțiuni de corupție, cât și infracțiuni care țin de nerespectarea interdicțiilor. Detaliile se vor regăsi mai jos, atunci când menționăm fiecare incident produs. Ca număr, acestea au fost luate în considerare o singură dată, respectiv la nr. 1.b.2 infracțiuni legate de nerespectarea regimului interdicțiilor.

1.b.1	Tipul faptei	Numărul <u>infracțiunilor de corupție</u> (Cod Penal și Legea nr. 78/2000)	37
	Domeniul de activitate	POLIȚIA ROMÂNĂ	27
	Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate ⁴	funcții de conducere	4
		funcții de execuție	44
	Domeniul de activitate	POLIȚIA DE FRONTIERĂ	5
	Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	0
		funcții de execuție	17
	Domeniul de activitate	INSTITUȚIA PREFECTULUI	2
	Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	0
		funcții de execuție	3
	Domeniul de activitate	SITUAȚII DE URGENȚĂ	1
	Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	0
		funcții de execuție	1
	Domeniul de activitate	JANDARMERIA	1
	Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	0
		funcții de execuție	1
	Domeniul de activitate	Alte structuri MAI – Corpul de Control	1
	Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	0
		funcții de execuție	1

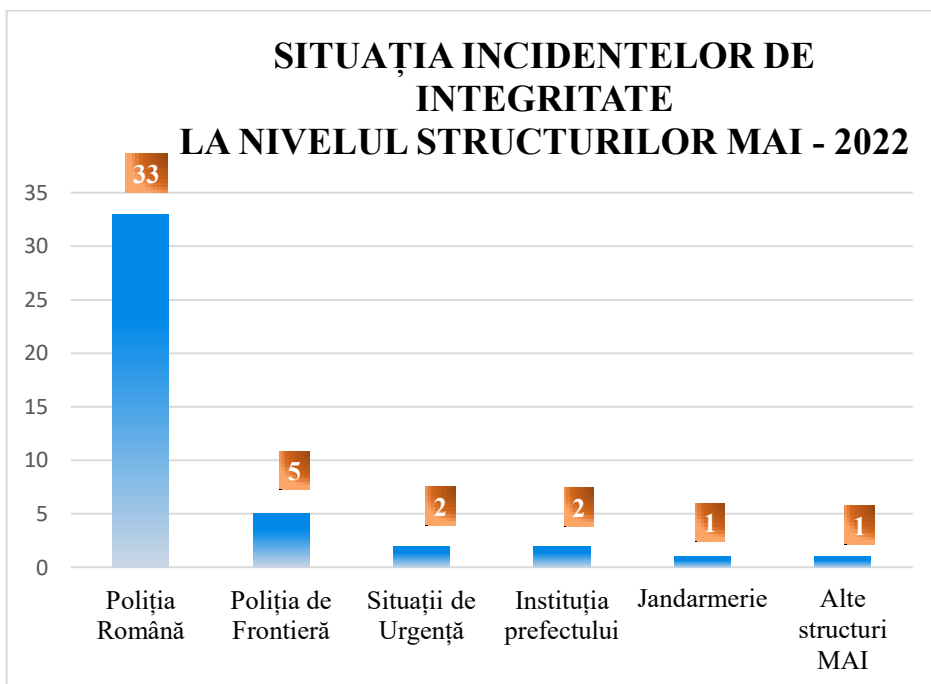
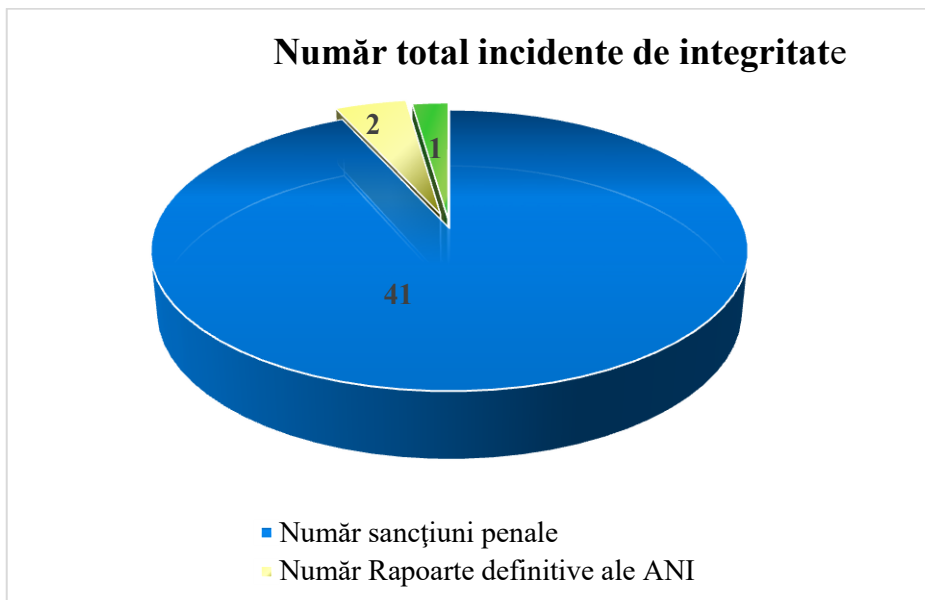
⁴ Această rubrică se referă la numărul angajaților MAI care au fost implicați în producerea incidentelor de integritate mai sus-menționate, numărul incidentelor fiind precizate în rubrica de deasupra acesteia.

1.b.2	Tipul faptei	Numărul infracțiunilor ce privesc fapte legate de <u>nerespectarea regimului interdicțiilor, incompatibilităților, conflictului de interese sau declarării averilor</u>	4
	Domeniul de activitate	POLIȚIA ROMÂNĂ	3
	Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	3
		funcții de execuție	0
	Domeniul de activitate	SITUAȚII DE URGENȚĂ	1
	Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
		funcții de execuție	1

	Tipul faptei	Numărul actelor de constatare <u>rămase definitive ale Agenției Naționale de Integritate, referitoare la încălcarea obligațiilor legale privind averile nejustificate, conflictul de interese sau regimul incompatibilităților</u>	2
	Domeniul de activitate	POLIȚIA ROMÂNĂ	2
	Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
		funcții de execuție	2

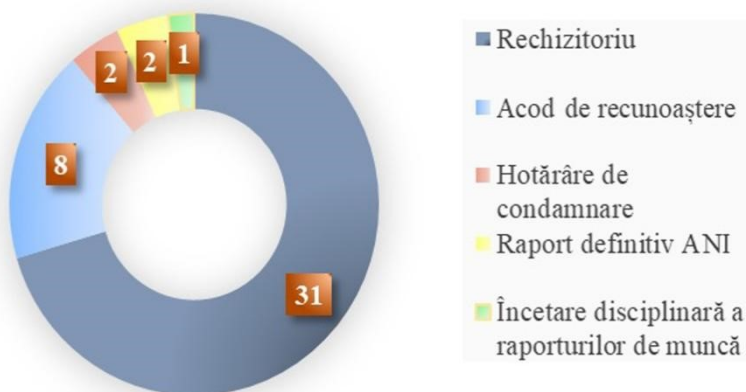
În anul 2022 s-au produs 44 de incidente de integritate la nivelul structurilor MAI.

Din cele 44 de incidente de integritate produse, în funcție de cele trei situații menționate în definiția incidentului de integritate⁵, doar unul a fost cu privire la **sanctiuni de încetare disciplinară a raporturilor de muncă sau de serviciu**, ca urmare a săvârșirii unei abateri de la normele deontologice sau de la alte prevederi similare menite să protejeze integritatea funcției publice, inclusiv a celor stabilite prin legislație secundară și terțiară, pentru care este prevăzută această sancțiune, acesta fiind produs la nivelul Poliției Române.

De asemenea, **patru dintre incidentele de integritate au vizat infracțiunile cu privire la fapte legate de nerespectarea regimului interdicțiilor, incompatibilităților**, conflictului de interese sau declarării averilor, trei dintre acestea fiind produse la nivelul Poliției Române.

Tot la nivelul Poliției Române au fost înregistrate **două acte de constatare rămase definitive ale Agenției Naționale de Integritate**, referitoare la încălcarea obligațiilor legale privind averile nejustificate, conflictul de interese sau regimul incompatibilităților.

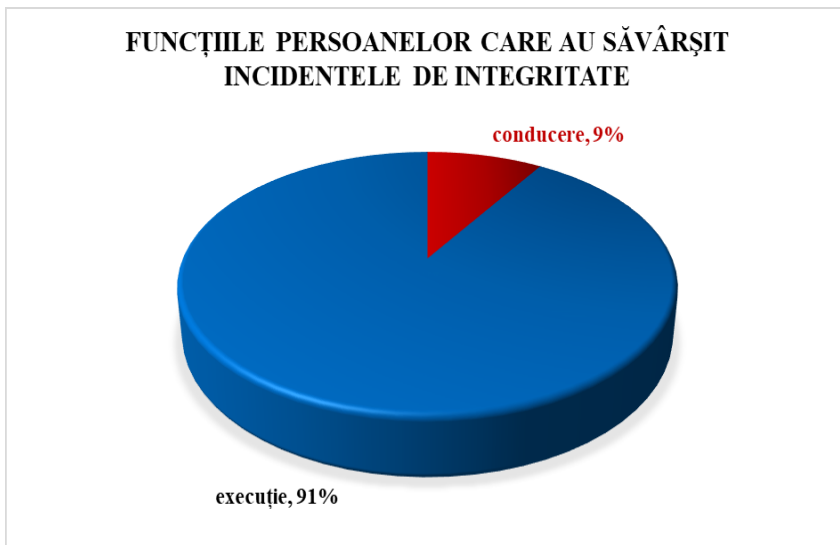

TIPUL INCIDENTELOR DE INTEGRITATE

⁵ Situația în care asupra unui angajat al MAI a fost dispusă cel puțin una dintre următoarele măsuri:

- încetarea disciplinară a raporturilor de muncă sau de serviciu, ca urmare a săvârșirii unei abateri de la normele deontologice sau de la alte prevederi similare menite să protejeze integritatea funcției publice, inclusiv a celor stabilite prin legislație secundară și terțiară, pentru care este prevăzută această sancțiune;
- trimiterea în judecată sau condamnarea definitivă pentru săvârșirea unei infracțiuni de corupție sau a unei fapte legate de nerespectarea regimului interdicțiilor, incompatibilităților, conflictului de interese sau declarării averilor;
- rămânerea definitivă a unui act de constatare emis de către Agenția Națională de Integritate, referitor la încălcarea obligațiilor legale privind averile nejustificate, conflictul de interese sau regimul incompatibilităților.

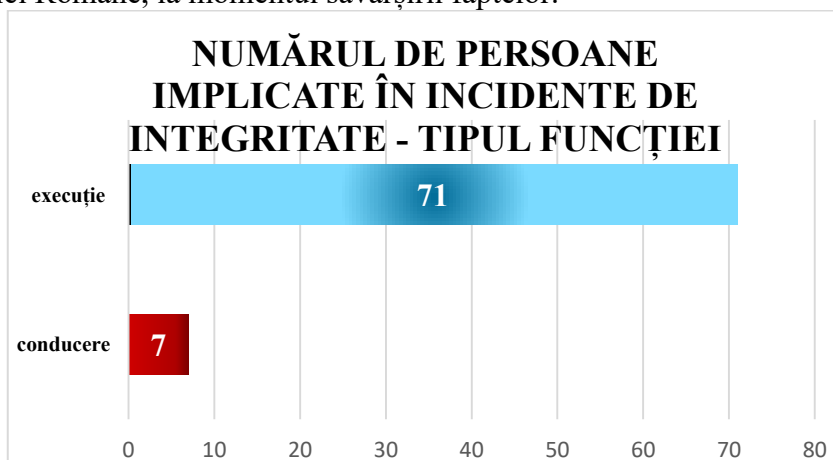
Din datele existente, rezultă că, în perioada analizată, la nivelul structurilor din subordinea Poliției Române s-au înregistrat cele mai multe incidente de integritate, respectiv 33 de incidente de integritate, în care au fost implicați în total 54 de polițiști, 6 ofițeri și 48 de agenți de poliție.

În ceea ce privește personalul MAI implicat în incidentele de integritate produse în anul 2022, 91% au ocupat funcții de execuție, în timp ce 9% au ocupat o funcție de conducere.

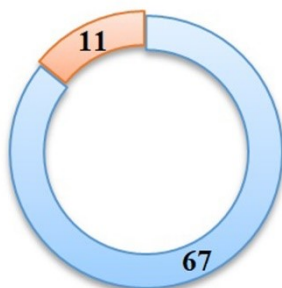
Astfel, în cele 44 de incidente de integritate produse au fost implicați 78 de lucrători ai MAI, respectiv 71 cu funcții de execuție și 7 cu funcții de conducere.

De menționat că cei cu funcții de conducere au fost toți angajați ai Poliției Române, la momentul săvârșirii faptelor.

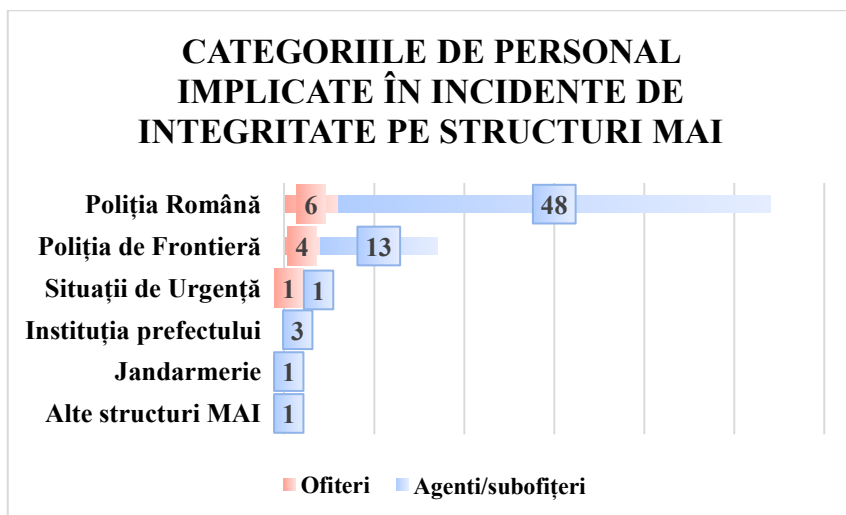

Referitor la categoria de personal implicat în incidente de integritate aferente anului 2022, cei mai mulți (86%) sunt agenți/subofițeri de poliție, trei din douăzeci (14%) sunt ofițeri de poliție.

NUMĂRUL DE PERSOANE IMPLICATE ÎN INCIDENTE DE INTEGRITATE - CATEGORIA DE PERSONAL

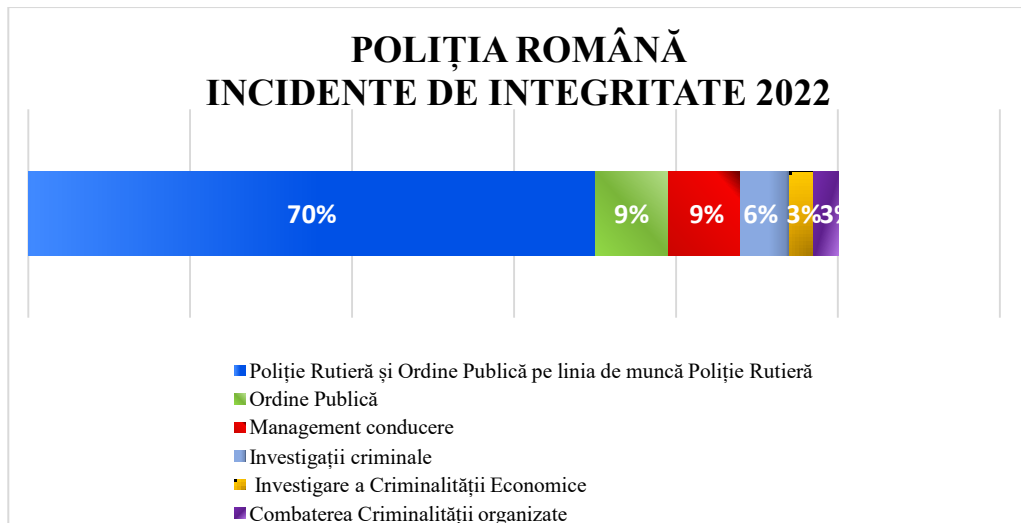

■ Agenți/subofițeri ■ Ofițeri

De asemenea, datele arată că 14 (42%) din totalul de 33 de incidente de integritate produse la nivelul structurilor Poliției Române s-au înregistrat pe domeniul poliție rutieră, iar 12 (36%) pe domeniul ordine și siguranță publică, la o diferență considerabilă față de restul subdomeniilor de la nivelul structurilor Poliției Române (management conducere 3, investigații criminale 2, investigarea criminalității economice 1, combaterea criminalității organizate 1).

Totodată, 9 dintre cele 12 incidente de integritate înregistrate pe domeniul ordine și siguranță publică au fost pe linia de muncă aferentă poliției rutiere, conform atribuțiilor din fișa postului polițiștilor care au comis faptele de corupție.

II. Măsurile de prevenire și/sau control (aferente fiecărui incident de integritate)

1. POLIȚIA ROMÂNĂ Incidente de integritate

Nr. total de incidente de integritate la nivelul Poliției Române		33
Domeniul de activitate	POLIȚIA ROMÂNĂ	
1.a Tipul faptei	Numărul sancțiunilor de <u>încetare disciplinară a raporturilor de muncă sau de serviciu</u> , ca urmare a săvârșirii unei abateri de la normele deontologice sau de la alte prevederi similare menite să protejeze integritatea funcției publice, inclusiv a celor stabilite prin legislație secundară și terțiară, pentru care este prevăzută această sancțiune	
Nr. faptelor		1
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1

1.b.1 Tipul faptei	Numărul <u>infrafracțiunilor de corupție</u> (Cod Penal și Legea nr. 78/2000)	
Nr. faptelor		27
Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	4
	funcții de execuție	44
1.b.2. Tipul faptei	Numărul <u>infrafracțiunilor</u> ce privesc fapte legate de <u>nerespectarea regimului interdicțiilor, incompatibilităților</u> , conflictului de interese sau declarării averilor	
Nr. faptelor		3
Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	3
	funcții de execuție	0
1.c Tipul faptei	Numărul <u>actelor de constatare rămase definitive ale Agenției Naționale de Integritate</u> , referitoare la încălcarea obligațiilor legale privind averile nejustificate, conflictul de interese sau regimul incompatibilităților	
Nr. faptelor		2
Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	2

Structura în care au intervenit incidente de integritate POLIȚIA ROMÂNĂ		
Domeniu: <u>POLITIE RUTIERĂ</u> – 14 incidente de integritate, 12 sentințe penale și 2 rapoarte definitive ANI		
1. IPJ Bacău – rechizitoriu, DP 108/P/2021; În data de 29.12.2021, procurorul de caz din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Bacău a dispus trimiterea în judecată, cu propunerea menținerii măsurii preventive a arestului la domiciliu, a 3 inculpați pentru săvârșirea infrafracțiunilor de luare de mită și fals intelectual, pentru neconstatarea abaterilor săvârșite de către aceștia la regimul rutier.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	3
2. IPJ Brașov – Acord de recunoaștere a vinovăției 12/20/2021 În data de 07.07.2019, C.M., din cadrul IPJ Brașov, aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu privind supravegherea și controlul participanților la traficul rutier, a pretins implicit și primit suma de 500 de lei în scopul neluării măsurilor legale necesare cu privire la sancționarea acestuia pentru depășirea limitei de viteză prevăzută pentru sectorul de drum respectiv.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1

3. IPJ Braşov – Acord de recunoaştere a vinovăţiei 3/4/2022		
În perioada 2017-2020, un agent de poliţie din cadrul IPJ Braşov, aflat în exercitarea atribuţiilor de serviciu privind supravegherea şi controlul participanţilor la traficul rutier, a pretins implicit şi primit sume de bani cuprinse între 20 de euro şi 500 de lei în scopul neluării măsurilor legale cu privire la sancţionarea acestora (5 fapte).		
Funcţiile persoanelor care au săvârşit incidentele de integritate	funcţii de conducere	0
	funcţii de execuţie	1
II. Măsuri de prevenire şi/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		3
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Instrucţiuni la intrarea în schimb cu privire la respectarea măsurilor de prevenire a corupţiei.		Implementată
Instrucţiuni pe linia respectării normelor de conduită, etică şi deontologie profesională.		Implementată
Supravegherea în limite legale a activităţii lucrătorilor de către şefii ierarhici.		Implementată
4. IPJ Constanţa – Rechizitoriu, DP 16/P/2021		
În decembrie 2018 şi în cursul anului 2019, în calitate de ofiţer de poliţie judiciară în cadrul IPJ Constanţa, a primit, în mod direct, de la martorul denunţător suma de 1.000 de euro, în legătură cu îndeplinirea atribuţiilor sale de serviciu privitoare la efectuarea cercetării penale într-un dosar ce îl avea în instrumentare, respectiv soluţionarea dosarului penal într-o modalitate favorabilă denunţătorului.		
Funcţiile persoanelor care au săvârşit incidentele de integritate	funcţii de conducere	0
	funcţii de execuţie	1
II. Măsuri de prevenire şi/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		3
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Reevaluarea riscului de corupţie, prin propunerea de măsuri suplimentare de prevenire.		Implementată parţial
Continuarea desfăşurării de activităţi de cunoaştere a personalului din subordine.		Implementată parţial
Informări anticorupţie.		Implementată parţial
5. IPJ Covasna – Rechizitoriu, DP 17/P/2021		
Prin rechizitoriul din 30.09.2021, procurorul din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Covasna a dispus trimiterea în judecată a inculpatului		

B.S.A., având gradul profesional de agent de poliție, la data comiterii faptei ocupând funcția de ajutor șef de post din cadrul IPJ Covasna, pentru săvârșirea infracțiunii de „abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit”, faptă prev. de art. 132 din Legea nr. 78/2000, raportat la art. 297 alin. 1 Cod penal.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
II. Măsurile de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		8
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Actualizarea Registrului riscurilor de corupție al IPJ Covasna pe domeniul poliție rutieră, prin identificarea și implementarea unor măsuri concrete care să asigure diminuarea probabilității de manifestare a riscului materializat și retransmiterea Registrului revizuit către DGA – SJA Covasna.		Implementată
Actualizarea Registrului riscurilor de corupție al IPJ Covasna cu sarcini de implementare a măsurilor de prevenire și/sau control și pentru șefii polițiilor municipale/orășenești, stabiliți ca responsabili de risc prin Registrul riscurilor, pentru toate domeniile pe care aceștia sunt desemnați responsabili de risc.		Implementată
Îmbunătățirea capacității de control și diversificarea modalității de realizare a controalelor, efectuate în scopul evaluării și verificării modului de îndeplinire a atribuțiilor de poliție rutieră, la nivelul tuturor structurilor care desfășoară activități în acest domeniu (inclusiv la nivelul posturilor de poliție), prin stabilirea unor planuri pentru realizarea controalelor inopinate, eventual prin constituirea unor echipe mixte, cu angajați ai structurilor teritoriale subordonate (Serviciul Rutier, poliții orășenești/municipale, secții de poliție rurală).		Implementată
Susținerea, de către ofițeri din cadrul Serviciului Rutier, a unor activități de pregătire profesională în domeniul poliție rutieră, în cadrul unor convocări de pregătire organizate de către Serviciul Ordine Publică Covasna cu lucrătorii posturilor de poliție, în vederea îmbunătățirii cunoștințelor profesionale și a perfecționării modurilor de abordare a tuturor situațiilor cu care s-ar putea întâlni în activitatea de poliție rutieră.		Implementată

<p>Stabilirea, de către Serviciul Rutier, a unui cadru general privind subiectele abordate la instructajele lucrătorilor cu aviz de poliție rutieră efectuate la structurile teritoriale înaintea intrării în serviciu, care să facă referire și la necesitatea abordării tuturor situațiilor în care constată încălcări ale regulilor de circulație, adoptând un comportament integru, profesionist și responsabil, precum și cu privire la prevenirea faptelor de corupție.</p>	<p>Implementată parțial</p>				
<p>Solicitarea participării ofițerilor SJA Covasna la ședințele de pregătire profesionale organizate cu polițiștii care activează în domenii expuse riscurilor de corupție în vederea susținerii unor activități de informare/instruire anticorupție, având ca obiective interiorizarea valorilor morale specifice profesiei, a promovării unei abordări mai puțin formale în îndeplinirea sarcinilor profesionale și a dezvoltării canalelor de comunicare interinstituțională, care să permită soluționarea favorabilă a oricăror situații care pun în pericol integritatea polițiștilor</p>	<p>Implementată</p>				
<p>Efectuarea, de către o echipă de specialiști, formată din ofițeri din cadrul Serviciului Resurse Umane și ofițer psiholog, a unui instructaj la care să participe managerii de la toate nivelurile ierarhice, care să abordeze obligația și modalitățile practice de cunoaștere a subordonaților, prin observarea comportamentelor, a valorilor etice asumate de fiecare lucrător, dar și a vulnerabilităților individuale, precum și a modalităților de intervenție timpurie prin măsuri adaptate.</p>	<p>Implementată</p>				
<p>Realizarea unei analize, de către conducerea IPJ Covasna pentru stabilirea unor măsuri de eficientizare a modului în care se realizează controlul inopinat al lucrătorilor ce intră în contact cu cetățenii, în vederea descurajării încălcării regulilor și pentru conștientizarea subordonaților cu privire la faptul că orice abatere săvârșită va fi descoperită.</p>	<p>Implementată</p>				
<p>6. IPJ Maramureș – Rechizitoriu, DP 235/P/2020 La data de 26.11.2021, procurorul din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Maramureș a dispus trimiterea în judecată, în stare de libertate, a inculpatului agent șef de poliție P.R.P., polițist rutier în cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Maramureș, pentru comiterea infracțiunii de luare de mită în formă continuată.</p>					
<p>Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="641 1588 937 1625">funcții de conducere</td> <td data-bbox="937 1588 1132 1625">0</td> </tr> <tr> <td data-bbox="641 1625 937 1661">funcții de execuție</td> <td data-bbox="937 1625 1132 1661">1</td> </tr> </table>	funcții de conducere	0	funcții de execuție	1
funcții de conducere	0				
funcții de execuție	1				

II. Măsurile de prevenire și/sau control	
Nr. total de măsuri preventive	5
Descrierea măsurilor	Stadiul implementării
Reevaluarea riscurilor de corupție la nivelul IPJ MM, pe segmentul poliție rutieră, prin reluarea procesului de estimare a probabilității de materializare a riscurilor de corupție și a impactului asupra obiectivelor și activităților structurii, în vederea determinării concrete a expunerii la riscuri, precum și a priorității de intervenție în cazul riscurilor de referință.	Neimplementată
Utilizarea înregistratoarelor audio-video portabile de tip <i>Body Worn Camera</i> de către polițiștii rutieri din cadrul IPJ Maramureș, în strictă conformitate cu prevederile Dispoziției inspectorului general al Inspectoratului General al Poliției Române nr. 97/03.11.2020 privind stabilirea regulilor de utilizare a înregistratoarelor audio-video portabile de tip <i>Body Worn Camera</i> , modificată și completată de Dispoziția inspectorului general al Inspectoratului General al Poliției Române nr. 60/15.04.2022, cu posibilitatea utilizării acestora în modul „pornit”, ori de câte ori lucrătorii de poliție rutieră interacționează cu orice participant la trafic, pe tot parcursul acestei interacțiuni.	Implementată
Creșterea frecvenței de realizare a controalelor inopinate în rândul lucrătorilor de poliție rutieră și utilizarea instrumentelor statistice în activitatea de control, în scopul evidențierii diferențelor atipice între diverse echipaje de poliție rutieră, luând în considerare elemente precum dispunerea în teren, repartizarea în schimburi (intervale orare), modul de lucru concret al membrilor echipajului, numărul de participanți la trafic opriți (și) sancționați, tipul sancțiunilor aplicate.	Implementată
Rotirea constantă a polițiștilor rutieri și dispunerea acestora în echipaje de poliție rutieră diferite.	Implementată
Efectuarea de teste de integritate profesională la nivelul IPJ Maramureș, pe segmentul poliție rutieră.	Neimplementată
7. IPJ Bistrița-Năsăud – Acord de recunoaștere a vinovăției 962/P/2018 În legătură cu atribuția de serviciu de a constata infracțiuni și contravenții prevăzute de legislația rutieră, un agent șef principal de poliție în cadrul IPJ Bistrița-Năsăud, în perioada octombrie 2015-august 2017, a primit de	

25 de ori cu titlu de mită diferite sume de bani de la conducătorii auto, în timp ce se afla planificat în serviciu, pentru a nu constata contravențiile comise de conducătorii auto ori pentru a aplica o sancțiune contravențională mai ușoară. Aceste fapte constituie infracțiunea de luare de mită prev. de art. 7 alin 1 lit. c din Legea nr. 78/2000 rep. rap. la art. 289 alin 1 C. Pen., cu aplicarea art. 35 alin. 1 C.pen.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
II. Măsuri de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		3
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Intensificarea controalelor asupra actelor întocmite de către lucrătorii care își desfășoară activitatea în teren.		Implementată
Schimbarea frecvență a componenței echipelor de polițiști care acționează în teren.		Implementată
Solicitarea de către șefii structurilor a efectuării unor teste de integritate în rândul lucrătorilor, în situația în care există indicii cu privire la manifestarea unor vulnerabilități.		Implementată
8. IPJ Buzău – Acord de recunoaștere a vinovăției nr. 1330/P/2021 Un agent de poliție din cadrul IPJ Buzău și-a îndeplinit în mod defectuos atribuțiile de serviciu, prin aceea că, deși a constatat comiterea unei contravenții la regimul rutier de către o persoană, a făcut mențiuni false în procesul-verbal de contravenție și a aplicat sancțiunea contravențională (avertisment) și măsura complementară a suspendării dreptului de a conduce autovehicule pe drumurile publice pe o perioadă de 90 de zile unei alte persoane, respectiv soția contravenientului, care avea calitatea de pasager în autovehicul.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
II. Măsuri de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		5
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
O selecție mai riguroasă a personalului care desfășoară activități pe domeniul poliție rutieră.		În curs de implementare
Efectuarea de testări a integrității profesionale.		În curs de implementare
Implementarea în registrul de riscuri a riscurilor de corupție actualizate la nivelul Serviciului Rutier, în vederea monitorizării acestora.		În curs de implementare

Prelucrarea cazului cu personalul instituției, prelucrare, informare, prezentarea situațiilor privind starea și practica disciplinară la nivelul MAI, cazuistica înregistrată în domeniul implicării personalului MAI în fapte de corupție sau sesizarea unor infracțiuni de corupție.		Implementată
Creșterea interesului pentru cunoașterea preocupărilor subordonaților din teren, efectuarea de controale și monitorizarea activității lucrătorilor pe domeniul de activitate unde s-a înregistrat incidentul de integritate.		Implementată
<p>9. IPJ Cluj – Acord de recunoaștere a vinovăției nr. 8576/211/2022 Procurorul desemnat din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Cluj a încheiat un acord de recunoaștere a vinovăției și a propus condamnarea unui agent de poliție pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit la pedeapsa de 2 ani și 4 luni închisoare. În fapt, inculpatul, în luna iunie 2019, în calitate de agent de poliție, i-a eliberat unui cetățean o dovadă cu drept de circulație, valabilă o lună, în cuprinsul căreia se menționa un număr de dosar penal pentru ca acesta să poată conduce autoturisme pe drumurile publice, deși permisul său îi fusese reținut ca urmare a faptului că era cercetat, într-un dosar penal al Parchetului de pe lângă Judecătoria Cluj-Napoca, pentru comiterea infracțiunii de refuz sau sustragere de la prelevarea mostrelor biologice, prev. de art. 337 C. pen., infracțiune pentru care art. 111 din OUG nr. 195/2002 prevede că dovada înlocuitoare a permisului de conducere se eliberează fără drept de circulație.</p>		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
II. Măsurile de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		17
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Prelucrarea permanentă a reglementărilor legale privind integritatea cu întreg personalul IPJ Cluj.		Implementată
Participarea personalului IPJ Cluj la sesiuni de instruire/informare pe linia prevenirii corupției promovarea schimbării de atitudine a personalului privind riscurile de corupție, asigurându-se informarea și instruirea adecvată privind obligațiile legale și măsurile de prevenire/control implementate în vederea minimizării riscurilor de corupție.		Implementată

Monitorizarea implementării măsurilor de către toți șefii care au în subordine polițiști cu atribuții pe linie rutieră.	Implementată
Controlul activității curente se realizează de către șefii nemijlociți în ceea ce privește modul de întocmire al proceselor-verbale și al seriilor acestor documente.	Implementată
Șefii verifică înopinată corectitudinea întocmirii proceselor-verbale, în vederea identificării unor posibile documente care ar putea fi lovite de cauze de nulitate absolută.	Implementată
În controalele efectuate de către ofițerii desemnați din cadrul Serviciului Rutier în monitorizarea traficului și controlul agenților în trafic materializate prin rapoarte privind rezultatele controalelor efectuate, se au în vedere toate aspectele, respectiv legislație, deontologie și corupție.	Implementată
Se verifică la intrarea și ieșirea din schimburi modalitatea și legalitatea documentelor întocmite.	Implementată
Prelucrarea cu întreg personalul care utilizează înregistratoarele audio-video portabile de tip <i>Body Worn Camera</i> a importanței utilizării lor pentru prevenirea corupției.	În curs de implementare
Prelucrarea cu personalul de conducere de la nivelul IPJ Cluj a prevederilor privind prevenirea corupției.	În curs de implementare
Introducerea în RR de la nivelul IPJ Cluj a riscului materializat în cazul incidentului de la Serviciul Rutier și implementarea de măsuri de limitare a acestuia.	În curs de implementare
Identificarea oportunității și posibilității introducerii în cadrul activității de pregătire profesională continuă a polițiștilor din cadrul IPJ Cluj a unor teme care să abordeze, din punct de vedere teoretic și practic, comunicarea asertivă cu ocazia interacțiunilor cu cetățenii, ceea ce ar putea elimina orice interpretare din perspectiva corupției.	În curs de implementare
Acordarea unei atenții sporite, de către personalul cu funcții de conducere, cunoașterii și monitorizării permanente a activităților profesionale, precum și extraprofesionale și a stilului de viață a subordonaților, a slăbiciunilor și predispozițiilor comportamentale a acestora, îndeosebi a celor care își desfășoară activitatea în domenii cu risc ridicat la corupție și acordarea de sprijin, în măsura posibilităților, în situația în care aceștia se confruntă la un moment dat cu situații dificile de ordin personal.	În curs de implementare
Monitorizarea permanentă de către conducerea unității, responsabilii de risc și consilierul pentru integritate a riscurilor de corupție și a modului de implementare a măsurilor de prevenire/control și suplimentare propuse pentru fiecare risc identificat.	În curs de implementare

Desfășurarea unor activități de control, în teren, asupra activității efectivelor și supravegherea, în limitele legale, a activităților lucrătorilor de către șefii ierarhici.	În curs de implementare	
Controlul actelor întocmite la constatarea faptelor și confruntarea lor cu date din teren, verificare planificată sau prin sondaj a acestora, sub aspectul legalității și corectitudinii lor.	În curs de implementare	
Identificarea unor soluții de digitalizare a activității de eliberare a dovezilor de circulație, astfel încât acestea să se completeze automat după întocmirea procesului-verbal în format digital, în situația în care legea prevede eliberarea acesteia și transmiterea acestei recomandări către IGPR, în vederea analizării oportunității introducerii ei în proiectul derulat pentru digitalizarea activității de întocmire a proceselor-verbale de constatare a contravențiilor.	Neimplementată	
Identificarea unor soluții privind suplimentarea numărului de personal care desfășoară activități pe linie rutieră în zonele limitrofe municipiului Cluj-Napoca.	În curs de implementare	
<p>10. IPJ Sibiu – Rechizitoriu, DP 192/P/2019</p> <p>Primul mod de operare se referă la momentele în care agenții de poliție rutieră, aflați în exercitarea atribuțiilor de serviciu, utilizând autospecialele MAI, luau decizia de a nu constata abateri la regimul rutier, în schimbul primirii unor foloase necuvenite.</p> <p>Un al doilea mod de operare era acela prin care se înregistra abaterea la regimul legal de viteză. În această situație, fiind necesară întocmirea actului de sancționare contravențională, agenții rutieri au adaptat modul de operare anterior descris. În cadrul etapei de speriere sau timorare a șoferului, polițiștii denaturau adevărul, comunicând potențialului mituitor o viteză de deplasare superioară celei constatate de aparatura radar. Astfel, șoferului i se dădea de înțeles că îi va fi reținut permisul de conducere.</p> <p>În final, de cele mai multe ori, contravenientul prelua inițiativa la corupție și îl mituia pe agentul rutier, care apoi proceda la întocmirea actelor de sancționare, având în vedere viteza reală constatată de radar.</p> <p>În situațiile în care infracțiunile de dare de mită nu erau consumate, polițiștii renunțau la rezoluția infracțională inițială de a obține foloase necuvenite, săvârșind însă infracțiunea de abuz în serviciu, prin neluarea măsurilor legale, cu ocazia constatării unor contravenții la regimul rutier, pentru care se impunea aplicarea măsurii complementare.</p>		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	14

11. IPJ Neamț – Rechizitoriu, DP 177/P/2021

La data de 15.01.2021, inculpatul a pretins suma de 2.500 de lei, remisă la data de 16.01.2021, după care, în baza aceleiași rezoluții infracționale, la data de 08.03.2021, a pretins și primit, suma de 700 de lei, de la aceeași persoană, pentru ca, în calitate de organ de cercetare penală în dosarul nr. 5061/P/2020 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Piatra Neamț, să intervină pe lângă funcționari din cadrul SJML Neamț, prin exercitarea influenței pe care o deține, pentru a obține un rezultat favorabil la buletinul de analiză toxicologică alcoolemie și, în consecință, o soluție de netrimitere în judecată în dosarul penal.

Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1

II. Măsuri de prevenire și/sau control

Nr. total de măsuri preventive	4
--------------------------------	---

Descrierea măsurilor	Stadiul implementării
----------------------	-----------------------

Studierea prevederilor Codului Penal și a Codului de Procedură Penală, în cadrul pregătirii profesionale de specialitate.	Implementată
---	--------------

Utilizarea instrumentelor statistice în cadrul activității de control, în scopul evidențierii diferențelor atipice între anumii lucrători ori modul de lucru al acestora.	Implementată
---	--------------

Continuarea programului de formare a managerilor și ofițerilor coordonatori ai structurilor din cadrul IPJ Neamț, axat pe înțelegerea conceptelor de risc de corupție și a măsurilor de prevenire/control al riscurilor de corupție.	În curs de implementare
--	-------------------------

Continuarea expunerii riscurilor și vulnerabilităților apărute cu ocazia incidentelor de integritate, la nivelul fiecărei subunități, cu ocazia desfășurării ședințelor periodice de prelucrare a ordinelor și dispozițiilor eșaloanelor superioare, precum și participarea tuturor lucrătorilor de pe linia de muncă aferentă poliției rutiere la activitățile de instruire desfășurate de către Serviciul Județean Anticorupție Neamț.	Implementată
--	--------------

12. DGPMB Brigada Rutieră – Rechizitoriu, DP 2326/P/2020

În rechizitoriu sunt descrise faptele polițiștilor privind neconstatarea săvârșirii contravențiilor și neaplicarea sancțiunilor legale în domeniu.

Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	3

13. IPJ Constanța – Raport definitiv ANI 5771/G/II/12.02.2020		
Începând cu anul 2018, un agent de poliție a exercitat simultan cu funcția publică și funcția de instructor auto în cadrul unei societăți comerciale cu activitate în acest domeniu.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
14. IPJ Constanța – Raport definitiv ANI 5820/G/II/12.02.2020		
În perioada 09.01.2017-01.12.2017, în calitate de agent de poliție a exercitat simultan și funcția de instructor auto în cadrul unei societăți comerciale cu activitate în acest domeniu.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
Structura în care au intervenit incidente de integritate POLIȚIA ROMÂNĂ		
Domeniu:		
<u>ORDINE PUBLICĂ</u>⁶ – 12 incidente de integritate, toate sentințe penale		
15. IPJ Brașov – Rechizitoriu, DP 3/22/2022		
În perioada 10.01.2022-23.02.2022, agent de poliție din cadrul IPJ Brașov, în timp ce își desfășura activitățile de serviciu pe linie de poliție rutieră, a pretins și primit diverse sume de bani cu titlu de mită de la anumiți conducători auto pentru a nu-i sancționa contravențional pentru diferite încălcări ale regimului rutier: neacordare de prioritate de trecere a unei persoane care s-a angajat în traversarea trecerii de pietoni, parcare neregulamentară, nerespectarea semnificației indicatorului „accesul interzis” (6 conducători auto), circulația unui vehicul pe drumurile publice cu inspecția tehnică periodică expirată, nerespectarea semnificației indicatorului „sens unic”, folosirea telefonului mobil în timpul condusului. Sumele de bani primite cu titlu de mită au fost cuprinse între 100 de lei și 1.500 de lei, acesta fiind cercetat pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită (9 acte materiale).		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
16. IPJ Brașov – Rechizitoriu, DP 5/4/2022		
În luna ianuarie a anului 2022, agent de poliție încadrat pe funcția de ajutor șef de post, în timp ce se afla în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a oprit în trafic un conducător auto care nu acordase prioritate într-un sens giratoriu, și, pentru a nu lua măsura complementară de reținere a		

⁶ O parte semnificativă (9 din 12) din incidentele de integritate produse la Ordine Publică sunt pe linia de muncă poliție rutieră, conform atribuțiilor din fișa postului polițiștilor care au comis faptele de corupție.

<p>permisului de conducere, a pretins bani cu titlu de mită jumătate din amenda care trebuia aplicată. Întrucât conducătorul auto nu deținea asupra sa sume de bani, s-au întâlnit a doua zi oferindu-i agentului de poliție un jambon de porc. De asemenea, a pretins și primit suma de 600 de lei pentru neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu, respectiv sancționarea contravențională și aplicarea sancțiunii complementare constând în suspendarea dreptului de a conduce pentru neacordare de prioritate, cu această ocazie precedându-se la prinderea în flagrant a agentului de poliție.</p>		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
<p>17. IPJ Brașov – Rechizitoriu, DP 10/5/2022⁷ În perioada martie-iulie 2022, B.G.T. din cadrul IPJ Brașov, în calitate de șef de post, în timp ce se afla în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a pretins și primit de la o persoană suma de 8.000 de lei pentru neluarea măsurilor legale, efectuarea cercetărilor penale în mod defectuos în dosarul penal în care persoana respectivă era cercetată pentru săvârșirea infracțiunii de „conducerea unui vehicul sub influența băuturilor alcoolice”, lăsând să se creadă că are influență asupra procurorului care supraveghează cauza penală. De asemenea, a administrat în fapt o societate comercială efectuând operațiuni financiare ca acte de comerț (administrare a firmei, negociere de contracte, acte contabile, plata salariilor angajaților) incompatibile cu funcția de polițist.</p>		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	1
	funcții de execuție	0
<p>II. Măsuri de prevenire și/sau control</p>		
Nr. total de măsuri preventive		10
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Organizarea periodică de ședințe în cadrul cărora au fost prelucrate dispoziții și proceduri pe linia prevenirii și combaterii corupției.		Implementată
S-a reperlucrat legislația aferentă domeniului, inclusiv a Codului de etică și deontologie profesională a polițistului, a fost intensificată activitatea de efectuare a instructajelor și controalelor cu privire la implementarea și urmărirea nivelului de îndeplinire a sarcinilor dispuse.		Implementată

⁷ Acest incident este raportat atât la **numărul infracțiunilor de corupție**, cât și la **numărul infracțiunilor** ce privesc fapte legate de **nerespectarea regimului interdicțiilor, incompatibilităților**, conflictului de interese sau declarării averilor.

Efectuarea unor activități aprofundate de cunoaștere a personalului din subordine.	Implementată	
Revizuirea Registrului de riscuri și introducerea recomandărilor.	Implementată	
Instructaje la intrarea în schimb cu privire la respectarea măsurilor de prevenire a corupției.	Implementată	
Instructaje pe linia respectării normelor de conduită, etică și deontologie profesională.	Implementată	
Supravegherea în limite legale a activității lucrătorilor de către șefii ierarhici.	Implementată	
Verificarea indirectă a activității polițiștilor prin discuții cu cetățenii și autoritățile locale.	Parțial implementată	
Realizarea unor controale prin sondaj la obiective, pentru verificarea măsurilor dispuse și evaluarea activității desfășurate.	Parțial implementată	
Verificarea periodică a cunoașterii procedurilor specifice domeniului de activitate.	Parțial implementată	
18. IPJ Argeș – Rechizitoriu, DP 313/P/2020		
Prin rechizitoriul nr. 313/P/2020 din 07.01.2022, Parchetul de pe lângă Tribunalul Argeș a dispus trimiterea în judecată a inculpaților: în timp ce se aflau în exercitarea atribuțiilor de serviciu, polițiștii rutieri au primit suma de 900 de lei ce nu li se cuvenea, în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, respectiv de a nu aplica sancțiuni contravenționale corelative contravențiilor constatate.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	2
II. Măsuri de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive	7	
Descrierea măsurilor	Stadiul implementării	
Utilizarea la orice contact polițist-cetățean a sistemelor de înregistrare audio-video tip <i>body-cam</i> și verificarea modului de îndeplinire a acestei obligații.	Implementată	
Intensificarea controalelor inopinate de către ofițerii planificați/șeful nemijlocit al dispozitivului de ordine și siguranță publică.	Implementată	
Implementarea și utilizarea unor sisteme de înregistrare audio-video pe autospecialele de poliție.	Parțial implementată	

Reprelucrarea procedurilor de sistem existente pe linie de ordine publică.	Implementată	
În procesul de reevaluarea riscurilor de corupție, revizuirea parametrilor specifici riscului „neluarea măsurilor principale și complementare în cazul constatării unor fapte de natură contravențională, efectuarea încadrării juridice necorespunzătoare sau întocmirea în mod eronat/inexact a documentelor de constatare”, în acord cu realitatea înregistrată, respectiv producerea unui incident de integritate.	Implementată	
Prelucrarea incidentului de integritate cu întreg personalul IPJ Argeș, atât în cadrul ședințelor de comandă, cât și lunar cu ocazia activităților de pregătire profesională.	Implementată	
Intensificarea activității de cunoaștere a personalului, la nivelul structurilor de ordine publică, prin actualizarea fișelor de cunoaștere prin grija șefilor nemijlociți și a Serviciului Resurse Umane din cadrul IPJ Argeș.	Implementată	
<p>19. IPJ Bistrița Năsăud – Rechizitoriu, DP 54/P/2015 La data de 13.07.2018, Parchetul de pe lângă Tribunalul Bistrița-Năsăud a emis rechizitoriul în dosarul penal nr. 54/P/2015, prin care s-a dispus trimiterea în judecată a unui agent de poliție pentru săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 297 alin 1 C. Pen. cu aplicarea art. 35 alin 1 C. Pen. (3 acte materiale), favorizarea făptuitorului prev. de art. 269 alin 1 C. Pen., deținerea de către orice persoană în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, potrivit prezentului titlu, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false peste limita a 10.000 țigarete, 400 țigări de foi de 3 grame, 200 țigări de foi mai mari de 3 grame, peste 1 kg tutun de fumat, alcool etilic peste 40 litri, băuturi spirtoase peste 200 litri, produse intermediare peste 300 litri, băuturi fermentate, altele decât bere și vinuri, peste 300 litri, prev. de art. 452 alin 1 lit. h) din Legea nr. 227/2015 – cu aplicarea art. 38 alin 1 C. Pen.</p>		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	1
	funcții de execuție	0
<p>20. IPJ Bistrița Năsăud – Rechizitoriu, DP 843/P/2018 Inculpatul a pretins și primit diferite sume de bani sau bunuri pentru a nu lua măsurile legale cu privire la constatarea contravențiilor prevăzute de legislația rutieră sau pentru a nu constata comiterea unei infracțiuni de furt, constituie infracțiunea de luare de mită prev. de art. 7 alin.1 lit. c din Legea nr. 78/2000 rep. rap. la art. 289 alin.1 C. Pen., cu aplicarea art. 35 alin.1 C. Pen.</p>		

Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
21. IPJ Bistrița Năsăud – Rechizitoriu, DP 178/P/2017		
<p>Inculpatul, având gradul de agent șef principal de poliție în cadrul IPJ Bistrița-Năsăud și atribuția de serviciu de a constata infracțiuni și contravenții inclusiv cele prevăzute de legislația rutieră, în perioada 01.11.2016-18.08.2017, a primit de 4 ori, la date diferite, cu titlu de mită diferite sume de bani, precum și cantitatea de 20 de litri motorină pentru a nu constata contravențiile prevăzute de legislația rutieră comise de conducătorii auto și într-un singur caz pentru a nu constata comiterea unei infracțiuni (furt de motorină) ori pentru a aplica o sancțiune contravențională mai ușoară. Aceste fapte constituie infracțiunea de luare de mită prev. de art. 7 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 78/2000 rep. rap. la art. 289 alin.1 C. Pen., cu aplicarea art. 35 alin.1 C. Pen. (4 acte materiale).</p>		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
II. Măsuri de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		7
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Realizarea unei colaborări cât mai strânse cu instituțiile responsabile cu prevenirea faptelor de corupție în vederea desfășurării de activități de promovare a unui comportament integru în cadrul IPJ-ului, care să aibă ca scop neimplicarea lucrătorilor în fapte de corupție.		Implementată
Acordarea unei atenții sporite de către șefii ierarhici cu privire la activitatea profesională și extraprofesională, a stilului de viață al subordonaților, în vederea identificării cauzelor care ar putea determina implicarea personalului în fapte de corupție.		Implementată
Îmbunătățirea calității controalelor efectuate în teren de către lucrătorii care își desfășoară activitatea în teren.		Implementată
Menținerea relațiilor de colaborare profesională cu instituțiile responsabile de prevenirea și combaterea faptelor de corupție și intensificarea activităților de prevenire a corupției.		Implementată
Schimbarea frecvență a componenței echipelor de polițiști care acționează în teren.		Implementată
Prelucrarea în mod constant a temelor specifice domeniului prevenirea corupției, cu accent pe consecințele săvârșirii faptelor de corupție în cadrul activităților de pregătire profesională.		Implementată

Solicitarea de către șefii structurilor a efectuării de teste de integritate, în situația în care, după aplicarea celorlalte măsuri de prevenire există indicii cu privire la manifestarea unor vulnerabilități.		Implementată
22. IPJ Brăila – Rechizitoriu, DP 123/P/2021		
<p>Numitul P.Ș.L., în calitate de ofițer de poliție, șef al unei secții de poliție rurală, profitând de împrejurarea informării și cunoașterii efective a datelor calendaristice la care urmau a se desfășura activități de control la unitățile vizate, a procedat, în mod repetat și asumat, la contactarea administratorului celor doi agenți economici și la stabilirea împreună cu acesta, la datele de 14.09.2021, 05.10.2021 și 26.10.2021, a trei întâlniri consecutive (care s-au desfășurat fie în proximitatea imediată a unuia dintre spațiile comerciale deținute de societate, fie în interiorul autoturismului aparținând ofițerului de poliție în cauză), evenimente cu prilejul cărora i-a furnizat informații ce nu erau destinate publicității referitoare la acțiunile verificatorii și investigative care urmau a fi întreprinse de către organele de poliție din municipiul Brăila și care vizau cele două firme.</p>		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	1
	funcții de execuție	0
II. Măsuri de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		2
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Reevaluarea riscurilor la corupție materializate ce au condus la producerea incidentului de integritate concomitent cu redimensionarea parametrilor specifici, stabilirea unor măsuri de prevenire și control suplimentare.		Parțial implementată
Promovarea de către conducerea IPJ Brăila a unui climat organizațional bazat pe normele de etică și integritate, evitându-se pe cât posibil încurajarea unor relații extraprofesionale care să afecteze imaginea instituției, respectiv adoptarea unor standarde profesionale pentru toți angajații.		Parțial implementată
23. IPJ Cluj – Rechizitoriu, DP 502/P/2021		
<p>În fapt, cei doi agenți de poliție, în perioada mai-octombrie 2021, au pretins, primit/acceptat sume de bani cuprinse între 200-500 de lei de la persoane care au comis abateri la regimul rutier pe raza județului Cluj, pentru a nu-și îndeplini atribuțiile de serviciu în mod corespunzător, respectiv de a nu aplica sancțiuni contravenționale și de a atesta fapte sau împrejurări necorespunzătoare adevărului cu prilejul întocmirii actelor de constatare a contravențiilor.</p>		

Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	2
II. Măsurile de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		7
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Prelucrarea permanentă a reglementărilor legale privind integritatea cu întreg personalul IPJ Cluj.		Implementată
Participarea personalului IPJ Cluj la sesiuni de instruire/informare pe linia prevenirii corupției, promovarea schimbării de atitudine a personalului privind riscurile de corupție, asigurându-se informarea și instruirea adecvată privind obligațiile legale și măsurile de prevenire/control implementate în vederea minimizării riscurilor de corupție.		Implementată
Monitorizarea implementării măsurilor de către toți șefii care au în subordine polițiști cu atribuții pe linie rutieră.		Implementată
Controlul activității curente se realizează de către șefii nemijlociți în ceea ce privește modul de întocmire a proceselor-verbale și al seriilor acestor documente.		Implementată
Șefii verifică inopinată corectitudinea întocmirii proceselor-verbale, în vederea identificării unor posibile documente care ar putea fi lovite de cauze de nulitate absolută.		Implementată
În controalele efectuate de către ofițerii desemnați din cadrul Serviciului Rutier în monitorizarea traficului și controlul agenților în trafic materializate prin rapoarte privind rezultatele controalelor efectuate, se au în vedere toate aspectele, respectiv legislație, deontologie și corupție.		Implementată
Se verifică la intrarea și ieșirea din schimburi modalitatea și legalitatea documentelor întocmite.		Implementată
24. IPJ Giurgiu – Rechizitoriu, DP 598/P/2021		
Agenții de poliție au pretins și primit diverse sume de bani cuprinse între 250-1.000 lei cu titlu de mită de la mai mulți conducători auto pentru a nu dispune măsurile legale de constatare și sancționare contravențională, ca urmare a constatării unor abateri la regimul circulației rutiere.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	2
25. IPJ Giurgiu – Rechizitoriu, 23/P/2022		
Doi agenți de poliție, fiind în exercitarea atribuțiilor de serviciu în legătură cu o sesizare la numărul de urgență 112, au pretins și acceptat promisiunea sumei de 2.000 de lei în scopul de a nu întocmi dosar penal persoanei		

reclamate pentru conducere sub influența alcoolului, agresiune asupra apelantului și constrângere în vederea întreținerii de relații sexuale. De asemenea, unul dintre agenți a întocmit proces-verbal de intervenție în care a consemnat date necorespunzătoare adevărului cu privire la cele constatate la fața locului.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	2
II. Măsurile de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		0
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
26. IPJ Sibiu – Rechizitoriu, DP 685/P/2021⁸		
<p>Prin denunțul formulat la data de 30.09.2021, numitul S.G. a sesizat că, fiind cercetat penal în cadrul unui dosar aflat în lucru, a intrat în legătură cu agentul de poliție S.G.V., șef de post, iar acest polițist, în schimbul sumei de 6.000 de lei, primită cu titlu de preț al influenței, l-ar fi asigurat pe denunțator că va interveni pe lângă polițiștii care aveau în lucru acel dosar penal și care i-ar fi cunoscuți acestuia, determinându-i pe acești funcționari publici cu statut special să efectueze urmărirea penală în cauza nou-înregistrată într-o manieră în care i-ar fi înlăturată răspunderea penală sau să tergiverseze cercetările penale până la împlinirea termenului de supraveghere stabilit pentru o condamnare anterioară la o pedeapsă privativă de libertate a cărei executare a fost suspendată sub supraveghere. Numitul S.G., ajutat fiind de soția sa, ce asigura deghizarea asupra conducerii reale a unei societăți comerciale, în baza unei rezoluții infraționale unice, în mod repetat și continuu, aspect ce denotă obișnuință, a efectuat demersurile inițiale în vederea înființării unei societăți comerciale și apoi a activat ca administrator de fapt al unei societăți, context în care a desfășurat operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția ori însărcinarea îndeplinită, respectiv a efectuat faptic activități de comercializare a prestării unor servicii de întreținere a spațiilor verzi, parcuri și cimitire, ofertând lucrări și contractând comenzi din partea unor clienți, a achiziționat bunuri în scopul derulării activității comerciale anterior menționate, și, împreună cu alte persoane, a executat astfel de servicii de întreținere a spațiilor verzi.</p>		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	1
	funcții de execuție	0

⁸ Acest incident este raportat atât la **numărul infrațiunilor de corupție**, cât și la **numărul infrațiunilor** ce privesc fapte legate de **nerespectarea regimului interdicțiilor, incompatibilităților**, conflictului de interese sau declarării averilor.

Structura în care au intervenit incidente de integritate POLIȚIA ROMÂNĂ		
Domeniu: MANAGEMENT CONDUCERE – 3 incidente de integritate, toate sentințe penale		
27. IPJ Constanța – Rechizitoriu, DP 36/P/2022		
În perioada 29.09.2007-11.12.2007, în calitate de ofițer de poliție judiciară, șef birou, a înlocuit bijuterii din aur cu obiecte din alte materiale, metale prețioase care s-au aflat în gestionarea, administrarea și conservarea ofițerului de poliție judiciară desemnat să efectueze cercetarea penală într-un dosar penal în care s-a efectuat o percheziție domiciliară și de unde acestea fuseseră anterior ridicate.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	1
	funcții de execuție	0
28. IPJ Constanța – Acord de recunoaștere a vinovăției		
În data de 29.07.2020, în contextul pregătirii unei acțiuni comune IPJ Constanța – ANPC, ofițerul de poliție cu funcție de conducere, adjunct al șefului inspectoratului, a informat două persoane despre iminența efectuării unui control pe plajele din Constanța. În data de 12.10.2020 a informat o persoană, prin mesaje SMS, despre faptul că împotriva ei ar fi formulată o plângere penală, comunicându-i acesteia atât autorul plângerii, cât și infracțiunea reclamată. În cursul anului 2020, în mai multe situații, a accesat bazele de date ale MAI strict pentru a divulga unei persoane datele de stare civilă ale altor persoane.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	1
	funcții de execuție	0
II. Măsuri de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		4
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Introducerea și evaluarea riscului de corupție în registrul de riscuri.		Parțial implementată
Continuarea desfășurării activității de cunoaștere a personalului din subordine.		Parțial implementată
Efectuarea de verificări periodice privind respectarea prevederilor legale referitoare la regimul metalelor prețioase asupra lucrătorilor de poliție care instrumentează astfel de cauze penale.		Parțial implementată
Informări anticorupție.		Parțial implementată

29. IPJ Argeş – Condamnare, hotărâre nr. 288/2022 12.09.2022, infracţiune privind nerespectarea regimului interdicţiilor, incompatibilităţilor

La data de 23.06.2020, procurorul din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – Direcţia Naţională Anticorupţie – Serviciul Teritorial Piteşti a încheiat acordul de recunoaştere a vinovăţiei cu inculpatul A.M.O., comisar de poliţie, la data faptei, adjunct al şefului poliţiei unui oraş din judeţul Argeş, în sarcina căruia s-a reţinut comiterea infracţiunii de efectuare de operaţiuni financiare ca acte de comerţ **incompatibile cu funcţia**, atribuţia sau însărcinarea pe care o îndeplineşte o persoană ori încheierea de tranzacţii financiare în scopul obţinerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite, faptă prev. şi ped. de art. 12 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 78/2000.

Funcţiile persoanelor care au săvârşit incidentele de integritate	funcţii de conducere	1
	funcţii de execuţie	0

II. Măsuri de prevenire şi/sau control

Nr. total de măsuri preventive	4
--------------------------------	---

Descrierea măsurilor	Stadiul implementării
----------------------	-----------------------

<p>Reanalizarea prevederilor Ordinului nr. 140 din 2 septembrie 2016 privind activitatea de management resurse umane în unităţile de poliţie ale MAI în vederea identificării unor soluţii de definire clară a procedurii de notificare privind exercitarea altor funcţii sau activităţi, astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> – completarea procedurii de informare privind exercitarea altor funcţii sau activităţi, prevăzută în Anexa 10 la OMAI 140/2016, prin care să se instituie un mecanism de verificare din partea structurii de resurse umane, juridic sau control intern; – elaborarea şi diseminarea unui ghid/îndrumar pentru angajaţii MAI/IGPR în care să fie explicată/definită sintagma „în legătură directă sau indirectă cu atribuţiile exercitate ca funcţionar public cu statut special, potrivit fişei postului” din Legea nr. 161 din 19 aprilie 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenţei în exercitarea demnităţilor publice, a funcţiilor publice şi în mediul de afaceri, prevenirea şi sancţionarea corupţiei. 	Implementată
--	--------------

Includerea riscului evaluat în registrul de riscuri.	Implementată
--	--------------

Prelucrarea incidentului de integritate cu întreg personalul IPJ Argeş, atât în cadrul şedinţelor de comandă, cât şi trimestrial, cu ocazia activităţilor de pregătire generală.	Implementată
--	--------------

Restudierea legislației în domeniul – Legea nr. 360/2002, Legea nr. 161/2003 și Legea nr. 364/2004, respectiv introducerea în planurile de pregătire profesională a unor tematici incidente.	Implementată
Intensificarea activității de cunoaștere a personalului, la nivelul funcțiilor de conducere, prin actualizarea fișelor de cunoaștere prin grija șefilor nemijlociți și a Serviciului Resurse Umane din cadrul IPJ Argeș.	Implementată
Structura în care au intervenit incidente de integritate POLIȚIA ROMÂNĂ	
Domeniu: INVESTIGAȚII CRIMINALE – 2 incidente de integritate, o sentință penală și o încetare disciplinară a raporturilor de muncă sau de serviciu	
30. IPJ Galați – Rechizitoriu, DP 1022/P/2021	
La data de 05.08.2021, la Parchetul de pe lângă Tribunalul Galați s-a înregistrat sesizarea-martorului, denunțator D.A.C., cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de corupție deoarece, fiind cercetat într-un dosar penal având ca obiect săvârșirea infracțiunii de furt, lucrătorul de poliție M.O.D. din cadrul IPJ Galați i-a pretins în mai multe rânduri diverse sume de bani, în vederea soluționării favorabile a dosarului.	
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere 0 funcții de execuție 1
II. Măsuri de prevenire și/sau control	
Nr. total de măsuri preventive	4
Descrierea măsurilor	Stadiul implementării
Planificarea, organizarea și desfășurarea unor activități pentru o mai bună cunoaștere a personalului din subordine, atât în timpul serviciului, cât și în afara acestuia, pentru identificarea factorilor potențiali ce ar putea determina apariția unor fapte de corupție.	Implementată
O analiză riguroasă a activităților vulnerabile și riscurilor de corupție de la nivelul IPJ Galați pentru anul 2022, în vederea revizuirii acestora.	Implementată
Efectuarea de controale, planificate și inopinate de către șefii ierarhici, în vederea asigurării unui control mult mai riguros, a respectării termenelor de soluționare a lucrărilor cu caracter penal.	Neimplementată
Desfășurarea unor testări ale integrității, prin solicitare către Direcția Generală Anticorupție, prin Serviciul Județean Anticorupție Galați.	Neimplementată

31. IGPR – Direcția Investigații Criminale

1 incident, încetare disciplinară a raporturilor de serviciu

În aprilie 2022, s-a dispus încetarea raporturilor de serviciu pentru un ofițer din cadrul Direcției Investigații Criminale, acesta încălcând prevederile art. 45 lit. g) din Legea nr. 360/2002, respectiv interdicția de a efectua, direct sau prin persoane interpușe, activități de comerț ori să participe la administrarea sau conducerea unor societăți comerciale, cu excepția calității de acționar, deținând calitatea de asociat în cadrul unor societăți comerciale.

Prin dispoziția IGPR și OMAI s-a dispus, începând cu 12.04.2022, urmare a destituirii din poliție, încetarea raporturilor de serviciu pentru inspectorul de poliție din cadrul Direcției Investigații Criminale. Acesta a încălcat interdicția de a efectua, direct sau indirect, activități de comerț ori de a participa la administrarea sau conducerea unor societăți comerciale, cu excepția calității de acționar, în sensul că de la data încadrării în MAI (01.05.2012), până la data de 07.09.2021 a deținut calitatea de asociat unic în cadrul unei societăți, iar din 15.10.2020 a deținut calitatea de asociat în cadrul altei societăți comerciale.

Începând cu data de 06.06.2022, ca urmare a acțiunii în instanță a ofițerului de poliție care face obiectul incidentului de integritate, acesta a fost numit în funcția deținută anterior încetării raporturilor de serviciu, până la soluționarea cauzei, conform Dispoziției IGPR.

La data întocmirii prezentului raport, nu există o hotărâre definitivă a instanței de judecată, cu precizarea că, la data de 10.10.2022, Tribunalul Argeș s-a pronunțat pe fond și a admis acțiunea polițistului, dispunând anularea unor dispoziții IGPR și un Ordin al Ministrului Afacerilor Interne.

Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1

Structura în care au intervenit incidente de integritate POLIȚIA ROMÂNĂ

Domeniu:

INVESTIGAREA CRIMINALITĂȚII ECONOMICE – 1 incident de integritate

32. DGPMB – Rechizitoriu, DP 328/P/2021

Inculpatul ar fi pretins și primit în perioada 16-27 februarie 2022, suma de 27.000 de euro (din care 20.000 euro pentru sine) de la un om de afaceri, în schimbul soluționării favorabile a unui dosar penal care îl viza pe acesta și firma acestuia, ofițerul de poliție angajându-se să întocmească un referat cu propunere de clasare a cauzei.

Inculpatul ar fi dat asigurări ca diferența de bani, de 7.000 de euro ar fi urmat să ajungă la procurorul din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul București, care avea în supraveghere dosarul penal, asupra

căruia a lăsat să se creadă că are influență și a dat asigurări denunțatorului că ar fi urmat să intervină pe lângă acest procuror pentru soluționarea favorabilă a dosarului.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
II. Măsurile de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		5
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Informarea/sesizarea de îndată, de către șefii de structuri, a instituțiilor/structurilor competente a efectua verificări cu privire la situațiile în care există indicii cu privire la posibila săvârșire a unor fapte de natură penală sau disciplinară.		Implementată
Promovarea permanentă, de către personalul cu funcții de conducere, a schimbării de atitudine a personalului privind riscurile de corupție, prin asigurarea informării și instruirii acestuia cu privire la obligațiile legale și măsurile de prevenire/control implementate în vederea minimizării riscurilor de corupție.		Implementată
Prelucrarea în cadrul ședințelor, pe bază de semnătură, a prevederilor obligației de sesizare și a consecințelor nerespectării acesteia (art. 291 Cod Proc. Pen., art. 267 Cod Penal).		Implementată
Realizarea de către șefii nemijlociți a unor verificări aleatorii ale activităților desfășurate de subordonați.		Implementată
Prelucrarea în cadrul unor ședințe cu efectivul a prevederilor art. 159-160 din Standardul național de protecție a informațiilor clasificate în România, aprobat prin Hotărârea nr. 585 din 13 iunie 2002, a prevederilor art. 41-45 din Legea nr. 360/2002 privind statutul polițistului, precum și a prevederilor referitoare la obligativitatea declarării tuturor veniturilor obținute, inclusiv a celor provenite din jocurile de noroc.		Implementată
Domeniu:		
<u>DIRECȚIA COMBATEREA CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE</u> –		
1 incident		
33. IGPR – rechizitoriu, DP 43/P/2022		
La data 19.05.2022, a fost întocmit rechizitoriul nr. 43/P/2022 prin care agentul șef D.M. a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită în formă continuată, prevăzută de art. 289 din Codul Penal,		

cu aplicarea art. 7 lit. C din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod Penal.		
Inculpatul, la data faptelor, își desfășura activitatea, în calitate de organ de cercetare al poliției judiciare.		
Faptele reținute în sarcina polițistului vizează faptul că, din toamna anului 2020 până la data de 23.03.2022, în mod repetat, la diferite intervale de timp și în realizarea aceleiași rezoluții, a pretins și a primit de la N.C. suma totală de 15.900 de euro, în legătură cu îndeplinirea unor acte care intră în îndatoririle sale de serviciu și în legătură cu îndeplinirea unor acte contrare acestor îndatoriri.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
II. Măsuri de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		1
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Prelucrarea incidentelor de integritate și a materialelor transmise de către DGA sau alte structuri.		Implementată

2. POLIȚIA DE FRONTIERĂ ROMÂNĂ

Incidente de integritate

Nr. total de incidente de integritate la nivelul Poliției de Frontieră		
Domeniul de activitate	POLIȚIA ROMÂNĂ	
1.b.1 Tipul faptei	Numărul infracțiunilor de corupție (Cod Penal și Legea nr. 78/2000)	
Nr. faptelor		5
Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	17
Structura în care au intervenit incidente de integritate		
Domeniu: POLIȚIA DE FRONTIERĂ ROMÂNĂ – 5 incidente de integritate, toate sentințe penale		
1. ITPF Giurgiu – rechizitoriu, DP 2014/122/2022		
Domeniu: SUPRAVEGHEREA ȘI CONTROLUL TRECERII FRONTIEREI DE STAT		
Doi ofițeri și șase agenți de poliție care își desfășurau activitatea în Punctul de Trecere a Frontierei Giurgiu au pretins și primit diverse sume de bani (între 250-900 USD) și bunuri de la un om de afaceri, pentru a nu-și îndeplini atribuțiile de serviciu, respectiv pentru a nu efectua controlul la trecerea frontierei al unui autocar ce aparținea acestuia din urmă.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	8

II. Măsurile de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		-
2. ITPF Timișoara – Condamnare, decizia nr. 195 din 28.02.2022, în DP 4967/30/2021 Domeniu: SUPRAVEGHEREA ȘI CONTROLUL TRECERII FRONTIEREI DE STAT <p>În data de 21.10.2022, agentul-șef de poliție Z.M.D., agent operativ în cadrul ITPF Timișoara, aflat în timpul liber, a acceptat promisiunea de 2.500 de euro de la martorul denunțator C.C., pentru a-l ajuta pe acesta să treacă ilegal frontiera în Ungaria, prin PTF Cenad. Lăsând să se creadă că are influență asupra altor colegi, polițistul de frontieră a promis că îi va determina pe acești colegi să îndeplinească un act contrar îndatoririlor de serviciu, respectiv să-i faciliteze martorului denunțator ieșirea ilegală din țară. Ulterior, polițistul de frontieră a primit suma de 1.500 de euro de la martorul-denunțator, pentru scopul mai sus-arătat. Polițistul de frontieră a fost prins în flagrant cu suma de 1.500 euro, pe care a primit-o de la martorul denunțator.</p>		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
II. Măsurile de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		7
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Accelerarea procedurii de încadrare a unui număr mai mare de formatori pe linia fraudei documentare.		Implementată
Intensificarea activităților de pregătire profesională prin ședințe de instruire realizate de către polițiști specializați (în domenii de competență).		Implementată
Informări și instruirii periodice cu cazuri concrete, cu sprijinul DGA.		Implementată
Implicarea conducerii ITPF Timișoara în efectuarea unor controale inopinate pe linia verificării îndeplinirii în mod real a măsurilor prevăzute în Registrul de riscuri.		Implementată
Efectuarea unor activități aprofundate de cunoaștere a personalului din subordine.		Implementată
Efectuarea de către șeful structurii a instructajului privind prevenirea și combaterea faptelor de corupție, pentru a evita absența sau lipsa de interes a lucrătorilor, precum și formalismul pe care îl îmbracă, în general, această activitate, în raport cu numărul mare de documente ce trebuie asimilate.		Implementată

O bună cunoaștere de către șeful direct, cu privire la relațiile existente între membrii turei de serviciu și schimbarea frecvență a componenței acesteia.	Implementată				
<p>3. ITPF ORADEA – rechizitoriu, DP 3990/D/P/2018</p> <p>Domeniu: SUPRAVEGHEREA ȘI CONTROLUL TRECKERII FRONTIEREI DE STAT</p> <p>Un agent a sprijinit un grup infracțional organizat, asigurând protecția transporturilor prin comunicarea consemnelor dispuse de către organele judiciare asupra ansamblurilor de transport tir și asupra membrilor grupului infracțional organizat în vederea minimalizării riscurilor de depistare, respectiv a îngreunării tragerii la răspundere penală a persoanelor implicate. De asemenea, acesta a transmis turele de serviciu și intervalul aferent când transporturile frauduloase puteau trece prin punctul de frontieră Nădlac II fără a fi controlate corespunzător. De asemenea, în intervalul martie-aprilie 2017, inculpatul, cu atribuții de control la trecerea frontierei, a acceptat promisiunea primirii unor sume de bani (10.000 de euro aferent fiecărui transport ilegal de migranți), respectiv a primit suma de 8.500 de euro de la membrii grupului infracțional organizat, pentru a asigura trecerea transporturilor frauduloase de grupuri de migranți prin punctul de frontieră Nădlac II cu direcția ieșire din România, prin neefectuarea controlului corespunzător atribuțiilor de serviciu.</p>					
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="650 928 937 964">funcții de conducere</td> <td data-bbox="937 928 1132 964">0</td> </tr> <tr> <td data-bbox="650 964 937 1028">funcții de execuție</td> <td data-bbox="937 964 1132 1028">1</td> </tr> </table>	funcții de conducere	0	funcții de execuție	1
funcții de conducere	0				
funcții de execuție	1				
<p>4. ITPF ORADEA – rechizitoriu, DP nr. 627/P/2020</p> <p>Domeniu: SUPRAVEGHEREA ȘI CONTROLUL TRECKERII FRONTIEREI DE STAT</p> <p>Un agent, în mod repetat și în baza aceleiași rezoluții infracționale, a pretins și a primit de la un șofer pe un camion de transport marfă suma de 50 de lei, cu scopul de a-i facilita acestuia reducerea timpilor de așteptare, în coloana formată pe drumul european E60, fapta în cauză fiind săvârșită în legătură cu atribuțiile de serviciu ale funcționarului public cu statut special.</p> <p>Al doilea agent, la data de 19.04.2021, în jurul orelor 19:30, a primit suma de 50 de lei pentru a-i facilita acestuia reducerea timpilor de așteptare în coloana formată pe drumul european E60, fapta fiind săvârșită în legătură cu atribuțiile de serviciu ale funcționarului public cu statut special.</p> <p>Al treilea agent, la data de 13.05.2021, în jurul orelor 21:54, a solicitat și a primit, de la un pasager în camionul de transport marfă condus de către primul șofer, suma de 100 de euro, pentru a nu-și îndeplini atribuțiile de serviciu referitoare la carantinarea persoanei în cauză.</p>					

Al patrulea agent, la data de 08.06.2021, în jurul orelor 02:50, a solicitat și a primit suma de 60 de euro, privind neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu referitoare la controlul documentelor transportatorilor de marfă.		
Al cincilea agent, la data de 16.06.2021, în jurul orelor 05:47, a solicitat și a primit suma de 80 de euro, cu privire la neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu referitoare la controlul documentelor transportatorilor de marfă.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	5
II. Măsuri de prevenire și/sau control		
Nr. total de măsuri preventive		7
Descrierea măsurilor		Stadiul implementării
Prelucrarea Codului de etică și deontologie a polițistului.		Implementată
Efectuarea unor instructaje în domeniul prevenirii corupției.		Implementată
Efectuarea de verificări la locul de serviciu de către șefii nemijlociți.		Implementată
Efectuarea de activități de cunoaștere de către șefii nemijlociți și direcți.		Implementată
Prelucrarea cazului cu întreg personalul subunității.		Implementată
Încetarea raporturilor de serviciu a lucrătorului PF în cauză.		Implementată
Rotirea personalului prin schimbarea componenței turelor de serviciu.		Implementată
5. Garda de Coasta Constanța și ITPF Sighet – STPF Suceava – rechizitoriu, DP 192/P/2020		
Domeniu: FINANCIAR – decontare servicii turistice		
În cursul lunii noiembrie 2020, ofițer de poliție la IGPF – Garda de Coastă, comandant de șalupă, i-a solicitat lui B.P.C. trimiterea unei facturi pentru servicii fictive de cazare în județul Suceava, în vederea decontării frauduloase, urmând să se achite cota de impozit datorată de unitatea de cazare pentru factura emisă. În cauză, s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva inculpatului A.D. pentru participație improprie la infracțiunea de abuz în serviciu și uz de fals.		
De asemenea, la data de 12.01.2022, procurorul din cadrul DNA – Secția de combatere a corupției a trimis în judecată pe B.P.C., ofițer de poliție la Serviciul Teritorial al Poliției de Frontieră Suceava, pentru săvârșirea infracțiunilor de complicitate la participație improprie la infracțiunea de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prev. de art. 48 alin. 1 din Codul penal, cu apl. art. 52 alin. 3 din Codul Penal, rap. la art. 132 din Legea nr. 78/2000 și		

art. 297 alin. 1 din Codul Penal și instigare la infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prev. de art. 47 din Codul Penal rap. la art. 322 alin. 1 Codul Penal.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	2

3. SITUAȚII DE URGENȚĂ

Incidente de integritate

Nr. total de incidente de integritate		2
Domeniul de activitate	SITUAȚII DE URGENȚĂ	
1.b.1 Tipul faptei	Numărul <u>infracțiunilor de corupție</u> (Cod Penal și Legea nr. 78/2000)	
Nr. faptelor		1
Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1
1.b.2 Tipul faptei	Numărul <u>infracțiunilor ce privesc fapte legate de nerespectarea regimului interdicțiilor, incompatibilităților, conflictului de interese sau declarării averilor</u>	
Nr. faptelor		1
Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1

Structura în care au intervenit incidente de integritate		
SITUAȚII DE URGENȚĂ – 2 incidente de integritate, toate sentințe penale		
1. ISU Neamț – rechizitoriu, DP 334/P/2021		
În dosarul penal nr. 334/P/2021, Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Iași a emis Rechizitoriul din 12.10.2021, prin care s-a dispus începerea urmăririi penale „in rem” cu privire la infracțiunea de „dare de mită”, faptă prev. de art. 290 alin. 1 din C. Pen. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000 rep. Obiectul urmăririi penale îl constituie săvârșirea unui act material specific infracțiunii de „dare de mită”, comisă de către un subofițer MAI.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1

2. ISU București-Ilfov – acord de recunoaștere, DP 72/P/2021 În perioada 17.10.2016-20.12.2022, inculpatul V.C., a desfășurat activități de administrare, conducere și coordonare, incluzând operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu statutul său de cadru militar activ, în cadrul unei societăți comerciale ce avea ca obiect prestarea unor servicii autorizate de arhivare documente.		
Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1

4. INSTITUȚIA PREFECTULUI

Incidente de integritate

Nr. total de incidente de integritate		
Domeniul de activitate	INSTITUȚIA PREFECTULUI	
1.b.1 Tipul faptei	Numărul <u>infrafracțiunilor de corupție</u> (Cod Penal și Legea nr. 78/2000)	
Nr. faptelor		2
Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	3

Structura în care au intervenit incidente de integritate
INSTITUȚIA PREFECTULUI – 2 incidente de integritate, toate sentințe penale
1. Instituția Prefectului Județul Cluj – rechizitoriu, DP 208/P/2022 Domeniu: RESURSE UMANE Doi angajați MAI din cadrul Instituției Prefectului Județului Cluj, membri ai comisiei de concurs pentru ocuparea funcției publice de secretar general al unei comune din județul Cluj, au fost trimiși în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu. Inculpații, membri ai comisiei de concurs pentru ocuparea funcției publice de secretar general al unei UAT, și-au îndeplinit în mod defectuos atribuțiile de serviciu în legătură cu proba scrisă a concursului organizat în luna martie 2020, în sensul că nu au întocmit personal subiectele pentru proba scrisă, ci au elaborat subiectele de concurs dintre cele pregătite anterior de unul dintre candidați, care le-a pus la dispoziția membrilor comisiei în format electronic. Astfel, acest fapt a dus la vătămarea intereselor legitime ale UAT de a avea angajați selectați în urma unui concurs care să garanteze existența unei capacități profesionale corespunzătoare, certificată de câștigarea unui concurs legal desfășurat, dar

și la vătămarea intereselor legitime ale contracandidatul și care i-a asigurat un folos necuvenit celuilalt candidat (constând într-un real avantaj la proba scrisă, având în vedere că ea pregătise subiectele de examen și cunoștea, astfel, răspunsurile care ar fi trebuit date, fapt ce asigura premisele obținerii unui punctaj care îi garanta câștigarea concursului).

Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	2

2. Instituția Prefectului Județul Constanța – rechizitoriu, DP 1099/P/2022

Domeniu: SERVICIULUI PUBLIC COMUNITAR PENTRU ELIBERAREA ȘI EVIDENȚA PAȘAPOARTELOR SIMPLE

În fapt, în data de 07.07.2022, respectiv în data de 14.07.2022, în timp ce se afla în sediul Serviciului Public Comunitar de Pașapoarte Constanța, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, G.F. a primit de la două persoane câte 200 de lei în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu privitoare la întreprinderea demersurilor necesare obținerii pașaportului, cu prioritate, fără respectarea procedurilor interne referitoare la programarea persoanelor în cauză.

Funcțiile persoanelor care au săvârșit incidentele de integritate	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1

5. JANDARMERIA ROMÂNĂ

Incident de integritate

Nr. total de incidente de integritate		
Domeniul de activitate	JANDARMERIA ROMÂNĂ	
1.b.1 Tipul faptei	Numărul <u>infrajeciunilor de corupție</u> (Cod Penal și Legea nr. 78/2000)	
Nr. faptelor	1	
Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1

Structura în care au intervenit incidente de integritate

JANDARMERIA ROMÂNĂ – 1 incident de integritate, sentință penală

1. Inspectoratul de Jandarmi Județean Galați – rechizitoriu, DP 56/P/2020

Domeniu: ORDINE ȘI SIGURANȚĂ PUBLICĂ

A dispus trimiterea în judecată a plutonierului major (r) Z.C. pentru săvârșirea infracțiunilor de „omisiunea sesizării” prev. și ped. de art. 267

alin. 1 Cod Penal și „abuz în serviciu”, prevăzută de art. 132 din Legea nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție raportată la art. 297, alin.1 Cod penal cu aplicarea art. 38 alin. 1 Cod Penal. În fapt, la data de 13.02.2020, procurorul militar din cadrul Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Iași s-a sesizat din oficiu sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de „omisiunea sesizării”, prev. și ped. de art. 267 alin. 1 Cod penal, „șantaj” prev. și ped. de art. 207 alin. 1 și 3 Cod Penal și „furt calificat” prev. și ped. de art. 228 alin. 1 și 3 Cod Penal raportat la art. 229 alin. 1 lit. d Cod penal, constând în aceea că, la jumătatea lunii ianuarie 2020, plutonier din cadrul IJJ Galați l-a surprins prin filmare cu telefonul său mobil pe numitul P.D., electrician la Serviciul Distribuție Energie Electrică Galați, în timp ce a efectuat la o spălătorie auto de lângă stația de carburanți Petrom de la intrarea în oraș o activitate de cuplare a unor fire conductoare, la un stâlp de curent electric aflat pe domeniul public, folosind apoi mai multe zile curent electric fără să achite contravaloarea acestuia, fără să sesizeze fapta și arătându-i apoi lui P.D. filmarea efectuată în scop de șantaj. În drept, procesul-verbal de sesizare din oficiu a fost înregistrat la Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Iași, sub numărul unic 56/P/2020.

6. Alte structuri MAI Incident de integritate

Nr. total de incidente de integritate		
Domeniul de activitate	Alte structuri MAI - Corpul de Control al Ministrului	
1.b.1 Tipul faptei	Numărul <u>infracțiunilor de corupție</u> (Cod Penal și Legea nr. 78/2000)	
Nr. faptelor		1
Funcțiile persoanelor	funcții de conducere	0
	funcții de execuție	1

Structura în care au intervenit incidente de integritate Alte structuri MAI

Domeniu: Corpul de Control al Ministrului – 1 incident de integritate, sentință penală

1. Alte structuri MAI – rechizitoriu, DP 21386/3/2022

Domeniu: CORPUL DE CONTROL AL MINISTRULUI

În dosarul penal 21386/3/2022 s-a dispus arestarea preventivă a ofițerului A.D.D.C. din cadrul Corpului de Control al Ministrului. Acesta, în

perioada aprilie 2022-august 2022, a pretins diverse sume de bani, ofițerul lăsând să se creadă că are influență asupra mai multor ofițeri de poliție și că poate să-i determine pe aceștia să soluționeze favorabil anumite dosare penale în care denunțatorul avea calitate procesuală, precum și alte probleme ale denunțatorului (facilitarea dezvoltării profesionale ale unei rude de-a acestuia, angajată în MAI).

Operațiuni editoriale: Editura M.A.I.

Tipar: Tipografia M.A.I.

ISSN 2537-4680
ISSN-L 2537-4680